**Kalıntıların yanında Yaşamak: Güneybatı Akdeniz'de Yerel Halklar için Sürdürülebilir Gelişim Merkezleri olarak Arkeolojik Alanlar**

Nadide Karkıner

## 1. Giriş

Bu araştırma "Kalıntıların yanında Yaşamak: Güneybatı Akdeniz'de Yerel Halklar için Sürdürülebilir Gelişim Merkezleri olarak Arkeolojik Alanlar" adlı proje çerçevesinde kalıntıların yanında yaşayan kırsal toplulukların "kültürel miras' aracılığı ile sürdürülebilir bir gelişme gösterip göstermeyecekleri sorusundan yola çıkar. Bunun yanı sıra proje kırsal topluluklarla iş birliği içerisinde bulunularak daha iyi bir yaşam için kasaba ve kentlere göçen ve köy/mahallede kalmayı ve yaşamayı tercih eden topluluklara kültürel miras aracılığı ile gelir ve büyüme konusunda yeni seçenekler sunmayı hedeflemektedir. Proje, özellikle genç nüfusa hedeflenerek göç etmek yerine köyde kalmak ya da köye dönme seçeneklerini değerlendirmelerinde kültürel mirasın önemli katkısı olacağının altını çizmektedir.

Bu amaçlar doğrultusunda Antalya ili Döşemealtı ilçesine bağlı Kovanlık ve Akkoç, Manavgat ilçesine bağlı Altınkaya ve Serik ilçesine bağlı Haspınar ve Kozan mahallerinde olmak üzere, yine Burdur iline bağlı Kocaaliler beldesi ve Karaot köyünde antropolojik ve sosyolojik alan araştırılması gerçekleştirilmiştir. Araştırma 2017 yılında Haziran-Kasım ayları arasında, toplam 101 kişiye mülakat uygulanmıştır. Tablo 1'de görüldüğü gibi Kovanlık, Kocaaliler ve Akkoç 15 kişi olmak üzere, Altınkaya mahallesinde 21, Karaot köyünde 10, Haspınar'da 11 ve Kozan mahallesinde 14 kişi ile görüşülmüş ve Mülakat Formu 1 uygulanmıştır. Mahalleler, çevresi ve yakınlarında bulunan kalıntılar ile ilgili olarak Mülakat 2 her köyde en az üç kişi olmak üzere 25 kişiye uygulanmış, mahallelerin ve köylerin bilge kadın ve erkeklerinden oluşan bu kişilerin sözleri rapora doğrudan alıntılar şeklinde eklenmiştir.

Araştırma da görüşülen kadın ve erkek sayısı dengelenmeye çalışılmış 18 yaş üstü 46 kadın ve 55 erkek ile görüşülmüştür (Tablo 1).

**Tablo 1**

| VN villaneigh * Sex sex | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | Sex | | Total |
| | | 1.00 Female | 2.00 Male | |
| VN villaneigh | 1.00 Kovanlik | 8 | 7 | 15 |
| | 2.00 Kocaaliler | 6 | 9 | 15 |
| | 3.00 Akkoc | 7 | 8 | 15 |
| | 4.00 Altinkaya | 13 | 8 | 21 |
| | 5.00 Karaot | 3 | 7 | 10 |
| | 6.00 Haspinar | 4 | 7 | 11 |
| | 7.00 Kozan | 5 | 9 | 14 |
| Total | | 46 | 55 | 101 |

Araştırmanın yapıldığı köy ve mahallerin yakınında bulunan kalıntılar ise Tablo 2'de görüldüğü gibi Kovanlık-Döşemeboğazı, Kocaaliler-Melli, Akkoç-Ariassos, Altınkaya-Selge, Karaot-Sia ve Haspınar ve Kozan köylerinde ise Pednelissos'dan oluşmaktadır.

**Tablo 2**

| VN villaneigh * R1 Ruins | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | |
| VN villaneigh | | R1 Ruins | | | | | Total |
| | | 1.00 Dosemebogazi | 2.00 Melli | 3.00 Ariassos | 4.00 Selge | 5.00 Sia | 6.00 Pednelissos | |
| | 1.00 Kovanlik | 15 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 15 |
| | 2.00 Kocaaliler | 0 | 15 | 0 | 0 | 0 | 0 | 15 |
| | 3.00 Akkoc | 0 | 0 | 15 | 0 | 0 | 0 | 15 |
| | 4.00 Altinkaya | 0 | 0 | 0 | 21 | 0 | 0 | 21 |
| | 5.00 Karaot | 0 | 0 | 0 | 0 | 10 | 0 | 10 |
| | 6.00 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 11 | 11 |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Haspinar | | | | | | | |
| 7.00 Kozan | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 14 | 14 |
| Total | 15 | 15 | 15 | 21 | 10 | 25 | 101 |

### 1.1. Köy ve Mahalleler Hakkında Genel Bilgiler

Antalya, Döşemealtı ilçesine bağlı Akkoç ve Kovanlık köyleri, Serik ilçesine bağlı Kozan ve Haspınar köyleri ve yine Manavgat ilçesine bağlı Zerk_Altınkaya köyü, 6 Aralık 2012 tarihinde Resmî Gazete'de yayınlanan 6360 sayılı kanunun geçici 2. Maddesine göre mahalle statüsüne geçmiştir. Dolayısıyla araştırmada Karaot ve Kocaaliler dışındaki araştırma alanları mahalle olarak yazılacaktır. Burdur ili halı hazırda büyükşehir olmadığı için, Karaot Bucak ilçesine bağlı bir köy, Kocaaliler ise belde olarak geçmektedir.

#### 1.1.1 Kovanlık

Antalya'ya yakın ve Döşemealtı ilçesine bağlı olan Kovanlık mahallesi uzun yıllar sınırları içerisinde bulunan yeraltı sularından habersiz kuru tarım yaparak ekonomisini sürdürürken 1978 yılında Döşemeboğazı tarafında bulunan suların ~~anlaşılması~~ kullanılması ile pamuk üretimine başlanmış~~, sondaj ile bu sular pamuk üretiminde kullanılmıştır~~tır. Suyun tükenmesi ile birlikte pamuk üretimi durmuş Kovanlık'tan yoğun bir kente göç süreci başlamıştır. Yine meşhur Kovanlık halısı üretimi belli bir dönem kalkınma sağlamış, halı satışının önemini yitirmesi ile birlikte halk ilçe ve şehir merkezlerinde ücretli iş arayışına yönelmiştir.

**Tablo 3**

**Kovanlık Köyü**

| Yıl | Toplam Nüfus |
|---|---|
| **2017** | 1.272 |
| **2016** | 1.276 |
| **2015** | 1.270 |
| **2014** | 1.326 |
| **2013** | 1.268 |

Kaynak: http://www.nufusune.com

2000'li yılların başından itibaren Kovanlık nüfusunda çok büyük bir değişiklik olmamış, hatta küçük bir artış gözlenmektedir. Bunun en önemli nedeni Kovanlık ile aynı ilçede, Döşemealtı'nda bulunan Organize Sanayi Bölgesidir. Kovanlık bir taraftan göç verirken bir yandan da sanayide çalışan ve bu mahalleli olmayan hanelerin Kovanlık'a taşınmalarıdır. Araştırmaya gitmeden önce muhtardan öğrendiğimiz nüfus bilgisi 1160-1170 civarında iken, hane sayısı 550-560 civarındadır. Hatta organize sanayi bölgesinde iş bulan bazı aileler ev kiralayarak Kovanlık'ta oturmaktadırlar. Bu araştırmada Kovanlık'ın seçilmesinin en önemli nedeni Döşemeboğazı antik yoluna çok yakında olmasıdır. Bu yolun varlığı mahallenin Antalya ve turizm ile ilişkileri açısından tarihsel olarak önemli bir yere sahiptir. Kovanlık adı ise Mehmet Amca'nın mülakatta anlattığı gibidir:

> Orman, şöyle bakın. Neden Kovanlık adı. Kovan arıları o kara kovanların yapıldığı, arıların kovanlarını bizim köyde keserlermiş. O köye girişinizde o 7 mahalle dediğimiz yer tümüyle meşe ormanları imiş. O dağın dibide, büyük ağaçlar, meşe, çam vesaire. Ağaçlarla ormanlıkmış. Bizim köye yerleşenlerin karşısında, Camili Ekşili köylerine yerleşen ovalardan bzim köye kovan kesmek için kovan yapmak için O ağaçları kesmeye gelirlermiş. Birbirleri ile konuşurken konuşurlarken nereye gidiyorsun. Kovan kesmeye gidiyorum. Nereye gidiyorsun? Kovanlık'a gidiyorum. Kovan kesmeye gidiyorum derken. Köyün adının Kovanlık konmasına sebep odur. Haa. Hep diyorlar ki, arıcılık yapılırdı eskiden.k Karakovan, kara kovan arıcılık varmış hala Daha önce ve daha kovanlık köyüne adını veren Kovanlık kovan yapılan ağaçların çok yüksek güzel ağaçların olduğu bir köymüş. Ağaçları bitirmişler, o zaman, ağaç falan kalmamış o zaman.

Köyün en önemli geçim kaynakları başta köy ve tarım dışı alanlarda ücretli işçilik olmak üzere, büyükbaş hayvancılık ve zeytin üreticiliği başta gelmektedir. Kovanlık köyünde ilköğretim okulu ve lise mevcuttur. Kovanlığa toplu ulaşım vardır. Antalya belediyesine bağlı minibüslerle ulaşım sağlanmaktadır. Kovanlık'ta kahve ve bakkal vardır. İlköğretim okulu vardır. Öğrenciler lise için ağırlıklı olarak Döşemealtı ilçesindeki okullara ya da Antalya merkeze giderler.

### 1.1.2. Kocaaliler

Burdur ilinin Bucak ilçesine bağlı bir belde olan Kocaaliler, eski belediye başkanı Halit Yiğit'in anlatımına göre bölgeye göçmen olarak gelen Kocaali, Karaveli ve Karaali adlı üç kardeş tarafından kurulan üç ayrı köydür. Kocaaliler köyü ise Burdur ilinin

Bucak ilçesinin sınırları içerisinde yer alan bir beldedir. 1994 yılında belediyelik olmuştur. En önemli geçim kaynakları Antalya ~~ve~~ çevresinde tarım ve tarım dışı alanlarda ücretli ya da ~~ve~~ mevsimlik işçiliktir. İncir üretimi, ücretli ve mevsimlik işçiliğin yanı sıra toprak sahibi olan kişilerin önemli gelir kaynaklarından birisidir. Kocaaliler beldesinde, dışarıya çalışmaya gidemeyen kadınların önemli bir bölümü, evde iş yapma dediğimiz çelenk işinde çalışmaktadırlar. Belde bugün Melli ya da belediyenin Milyos diye adlandırdığı antik kente oldukça yakındır. Kocaaliler'de yalnızca ilköğretim okulu vardır. Öğrenciler lise için günübirlik Bucak ilçesine giderler. Sağlık ocağı vardır ve çalışanlar Bucak'ta yaşamaktadır.

**Tablo 4**

**Yıllara göre Kocaali nüfusu**

| Yıl | Toplam |
|---|---|
| **2015** | 2.041 |
| **2014** | 2.066 |
| **2013** | 2132 |

Kaynak: http://www.yerelnet.org.tr

Tablo 4 de görüldüğü gibi Kocaali nüfusu yıllar içerisinde azalmıştır. Nüfus ağırlıklı olarak Bucak ilçesine göç etmektedir. ~~İncir üretimi, ücretli ve mevsimlik işçiliğin yanı sıra toprak sahibi olan kişilerin önemli gelir kaynaklarından birisidir.~~ Yerel ağızlardan 3000-5000 gibi net olmayan bilgi~~r~~ gelse de Kocaaliler nüfusu 5000 civarındadır. Dolayısıyla hayat şehir ve kasaba hayatına göre daha ucuz ve ~~ve~~ ev sahibi oldukları için mülakat yapılan kişiler göç etmek yerine beldede yaşayıp servislerle Antalya, Aksu, Serik gibi merkezlere sabah gidip akşam dönmeyi tercih etmektedirler. Kocaaliler'e toplum ulaşım vardır. Bucak ilçesinden haftanın her günü her 15 dakika da bir dolmuş seferleri yapılmaktadır.

**1.1.3. Akkoç**

Akkoç köyü Antalya'nın Döşemealtı ilçesine bağlı bir mahalledir. Yaşam biçimi, tarım ve hayvancılığın devam etmesi açısından köy gibi görünmesine rağmen mahalle statüsüne geçmiştir. En önemli geçim kaynakları ~~yakında bulunan~~ organize sanayi bölgesinde ücretli işçiliğin yanı sıra topraklarında buğday, nohut ve hayvancılık için arpa ekilmektedir. Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık yine önemli gelir kaynaklarındandır.

Akkoç köyü bilinen bir Sarıkeçili köyüdür. Mahallede okul ve sağlık ocağı yoktur. Öğrenciler günübirliğine yakında bulunan Dağbeli beldesine gitmektedirler. Köyün nüfusu ise aşağıdaki gibidir.

**Tablo 5**

**Yıllara göre Akkoç Nüfusu**

| YIL | TOPLAM NÜFUSU |
|---|---|
| **2017** | 304 |
| **2016** | 317 |
| **2015** | 313 |
| **2014** | 327 |
| **2013** | 336 |

Kaynak: http://www.nufusune.com

Akkoç köyü ~~ise~~ orta ve büyük toprak sahipliğine dayalı bir mülkiyet sistemi içerisinde çok fazla göç vermeden hayatın kırsal ortamda devam ettiği bir mahalledir. Akkoç köyü mahalle statüsünde olmasına rağmen toplu ulaşım yoktur. Akkoç sakinleri ulaşımı kendi araçlarıyla ya da aracı olanlardan yardım alarak sağlarlar. Organize sanayi bölgesinde çalışan bazı kişiler kendi sağladıkları servis hizmeti alırken, mesai

değişiklikleri nedeni ile servise binemeyenler kendi imkanları ile Antalya karayoluna inip işyeri servisine binmektedirler.

### 1.1.4. Altınkaya

Antalya'nın Manavgat ilçesine bağlı Altınkaya mahallesi aslında Selge adı ile bilinir. Zira Selge antik kenti ile içi içedir. Selge ve Altınkaya hem SİT alanı hem de Milli Park sınırları içerisindedir. Oluk adında başka bir mahallesi daha vardır. Her ne kadar Oluk mahallesinde de mülakatlar yapılsa da Selge çevresinde yaşayanlar projenin ana teması olan "kalıntıların yanında yaşamak temasının" etkisini daha ~~en~~ fazla yaşarlar.

**Tablo 6**

**Yıllara göre Altınkaya Nüfusu**

| YIL | TOPLAM NÜFUSU |
|---|---|
| **2017** | 375 |
| **2016** | 382 |
| **2015** | 406 |
| **2014** | 408 |
| **2013** | 423 |

Kaynak: http://www.nufusune.com

Altınkaya'da en önemli geçim kaynakları yaşlıların emekli maaşlarının yanı sıra büyükbaş ve küçükbaş hayvancılıktır. Tarım yapılan topraklar sınırlıdır ve yalnızca arpa ve buğday ekimi yapılmaktadır. Uzunca bir süre traktör giremediği için buğday üretiminin yapıldığı topraklar geleneksel öküz çifti ile sürülmüş, orakla biçilmiştir. Nispeten genç olan nüfusun bir bölümü turizm sektöründe Köprülü Kanyon, Manavgat ve Serik'te mevsimlik ya da sürekli işçi olarak çalışırlar. Nüfusun yarıdan fazlası yaşlılardan oluşur ve ileri yaşta bekar kadınlar vardır. Oldukça fazla göç vermiş bir mahalledir. Mahalleye okul ve toplu ulaşım yoktur ve zordur. İki tane bakkal vardır.

### 1.1.5. Karaot

Araştırmada köy statüsünde tek yer olan Karaot, Burdur ilinin Bucak ilçesine bağlı bir köydür. Ormancılığın hala devam ettiği köyde hemen her hane ormana kesime gitmekte, küçükbaş, ağırlıklı olarak ise büyükbaş hayvan besiciliği yapılmakta, sahip oldukları topraklar üzerinde tarımsal faaliyetlerini sürdürmektedir. Karaot ekonomik olarak geçim sıkıntısının yaşanmadığı tek köydür.

**Tablo 7**

**Yıllara göre Karaot Nüfusu**

| YIL | TOPLAM NÜFUSU |
|---|---|
| **2017** | 177 |
| **2016** | 180 |
| **2015** | 182 |
| **2014** | 202 |
| **2013** | 199 |

Kaynak: http://www.nufusune.com

Nüfusu istatistiklerde görünenden daha azdır ve diğer mahallelerle karşılaştırıldığında daha genç bir nüfusa sahiptir. Bazı hanelerin Dağbeli bucağında evleri vardır. Antalya'ya da yakın olmasına rağmen sağlık, eğitim gibi önemli ihtiyaçlarını Bucak ilçesinde sağlarlar. Köyde okul, bakkal yoktur. Sağlık hizmetleri köye ayda bir ya da iki defa gelen aile hekimi ile sağlanmaktadır.

### 1.1.6. Haspınar

Haspınar Antalya'nın Serik ilçesine bağlı Antalya il merkezine 75 km, Serik ilçesine 70 km uzaklıktadır. Araştırma başlamadan önce 67 haneye sahip olduğu bilgisini aldığımız Haspınar Mahallesinde nüfusun ağırlığının yaşadığı ve kalıntılara yakın olmayan başka bir mahallesi (Müminler) daha vardır. Araştırmanın yapıldığı merkez Haspınar mahallesinde yer alan hanelerle görüşülmüştür.

**Tablo 7**

**Yıllara göre Haspınar Nüfusu**

| YIL | TOPLAM NÜFUSU |
|---|---|
| **2017** | 159 |
| **2016** | 158 |
| **2015** | 159 |
| **2014** | 167 |
| **2013** | 192 |

Kaynak: http://www.nufusune.com

~~Köyde bakkal~~Mahallede bakkal, sağlık ocağı, ~~ve~~ okul ve toplu taşıma yoktur. ~~yoktur.~~ Sağlık hizmetleri köye ayda bir ya da iki defa gelen aile hekimi ile sağlanmaktadır. Mahallede büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık olmak üzere, arıcılığın yanısıra, nar, mersin ve keçiboynuzu önemli geçim kaynakları arasındadır.

### 1.1.8. Kozan

Kozan mahallesinin hem Antalya iline hem de bağlı bulunduğu Serik ilçesine uzaklığı 50 km'dir. Mahallenin adının Adana'nın Kozan ilçesinden gelen Türkmen aşiretlerinden geldiği söylenmektedir.

Kozan mahallesi de Haspınar gibi iki mahalleden oluşmaktadır. İkinci mahalle Gökbeller mahallesi olup Kozan merkeze araba ile uzaklığı 30 km'dir. Dahası Kozan, Haspınar mahallesine de onun bir mahallesi olacak kadar yakındır. Yine kalıntılara uzaklığı nedeniyle ikinci mahalleye gidilmemiş kalıntılara yakın olan merkez mahallede mülakatlar yapılmıştır. Kozan'da da yine şehir ve ilçe merkezlerine göçmüş ama köydeki evi ve arazisi duran haneler vardır. Bu özellik göz önüne alınarak mahalleden Antalya'ya göçen hanelerin olduğu Antalya Göksu mahallesi ziyaret edilmiş ve orada yaşayan Kozan'lılarla 6 mülakat yapılmıştır. Bu kişilerden bir tanesi Göksu mahallesinin muhtarı Muhammet Akkulak'tır.

**Tablo 8**

**Yıllara göre Kozan Nüfusu**

| YIL | TOPLAM NÜFUSU |
|---|---|
| **2017** | 343 |
| **2016** | 356 |
| **2015** | 381 |
| **2014** | 393 |
| **2013** | 417 |

Kaynak: http://www.nufusune.com

Mahallede okul, ~~ve~~ sağlık ocağı, bakkal ve toplu taşıma hizmeti yoktur. Sağlık hizmetleri köye ayda bir ya da iki defa gelen aile hekimi ile sağlanmaktadır. ~~yoktur.~~ Tarım ve hayvancılığa dayalı ekonomisi tarım yapılan topraklara zeytin dikilmesiyle neredeyse tamamen zeytinciliğe dönmüştür. Köyde az sayıda olan genç nüfus içerisinde orman işçiliğine giden vardır.

## 2. Yöntem

Bu araştırmada nicel ve nitel araştırma teknikleri birlikte kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama tekniği olarak iki ayrı mülakat formu kullanılmıştır. Mülakat 1 formu rastlantısal örneklem ile seçilen 105 kişiye uygulanırken, mahallelerin tarihlerini ve genel soruları içeren Mülakat 2 formu, amaca yönelik örneklem ile belirlenen 25 kişiyle gerçekleştirilmiştir. Örneklem seçimi proje yazım sürecinde proje koordinasyonu tarafından gerçekleştirilmiştir.

### 2.1. Veri Analizi

Araştırmada Mülakat 1 ve Mülakat 2 görüşmeleri sonucunda elde edilen veriler nicel ve nitel veri analizi teknikleriyle çözümlenmiştir. Mülakat 1 görüşmelerinden elde edilen veriler SPSS programına girilmiş, frekans tabloları ve çapraz tablolar oluşturularak araştırmanın bulgularına ulaşılmıştır.

Mülakat 2 formlarının görüşmeleri belirlenen temalar aracılığı ile sınıflandırılarak, doğrudan alıntılar aracılığı ile verilerle ilişkilendirilmiştir.

Çalışmanın veri analizi bölümüne geçmeden önce Türkiye'de tarımsal yapılar hakkında bazı bilgiler vermek önemlidir. Zira anlatılanlarla önemli benzerlikler görülmektedir.

## 3. Türkiye'de Tarımsal Yapılar Hakkında Bazı tespitler

Since the 1980s, the structure of rural Turkey has experienced significant changes with the effects of structural adjustment policies (SAPs) such that Turkish agriculture became the weakest sector of the Turkish economy. In Turkey, globalization in agriculture means to obey the structural adjustment and stabilization policies of IMF and World Bank.

Biçimlendirdi: İngilizce (ABD)

The marginalization of the role of the state in the agricultural sector does not pave the way to the private sector. Fundamentally, the production sphere of Turkish agriculture is destroyed. In place of production, exporting agricultural products is advised by structural adjustment policies (SAPs) directed by the agreements made with the IMF and World Bank.

Comparatively, the share of agriculture in GNP was 45% in the 1920's, but it decreased to 40% at the end of 1960's. It was then only 25% in 1985 and it decreased further to 13% in the 2000's (Günaydın: 2003:131). In the beginning of 1980's Turkey was a net exporter of agricultural products. However, between the

years of 1980 and 1999, while the export of agricultural products increased by only 1.5 times, imports increased by 36 times (Özkaya 2002:2).

The decreasing subsidising policies of the Turkish government cause changes in the status of producers to small producers and petty commodity producer households experience difficulty in achieving wage labor status by differentiation and expropriation (Ecevit and Karkiner 2004).

Substantial changes in the name of globalization strengthened the unpaid household labor status of women that created women who were more economically dependent on family labor and on the income of the husband who is forced to work more and more as a seasonal wage laborer.

In Turkey, due to the changing agrarian relations there is an increasing amount of rural-urban migration. Peasants who continue to live in the villages reply to structural adjustment policies by changing the type of product and by employing more women as unpaid laborers by extending the period of work on the land.

In Turkish rural areas, institutional development has been limited to the head of the village and the village council. As an important organizational form, cooperatives have lost their importance.

The main work of the public sector has been to implement roads, electricity, mosque, school and village clinics that could be seen as attempts by the state to construct an institutional relationship.

In the villages, the level of differentiation between social life and institutional relations has been limited to social events like marriage, death, religious ceremonies and national holidays.

This situation has been valid in domestic and non-domestic spheres until the extension of television into rural areas. However, village coffeehouses have always existed as a place of social relation for males.

Big land ownership dissolves and small property becomes widespread. Both mechanization and population explosion increase the demand for land.

Owing to challenges that reduce the productivity of land and labor the integration into a market is supported by increasing the variety of products and amount of production. However, in places that agricultural production depends on the

composition of labor, intensive products with low productivity cause an increase in the traditional population. It also causes unemployment and the excess of population by forming a potential reason for migration.

The rural class structure of Turkey is composed of seasonal wage laborers, poor peasants who have not sufficient land or landless and petty commodity producers that form the main producer class.

While the structure of Turkish society relates its existence to capitalist rules and institutions, rural relations are significantly differentiated from urban capitalist relations.

In urban industry, why there is the accumulation of capital, development seems open and ongoing. In rural areas, even though petty commodity production enterprises preserve the subsistence structure and are open to market, they cannot accumulate capital. This fact expresses a limited change in rural relations.

The main formation that prevents the development of rural relations on a capitalist basis is non-commoditization of labour. This also represents itself in the non-commoditization of domestic labour in urban relations and in the structure of the informal sector.

It is possible to say that the non-commoditization of labour is a common characteristic that forms a significant field of underdevelopment across the country.

On the other hand, if we consider the political content of rural social relations, there is no political organization in the village that has a political attitude close to political organization. In the villages, there is a form of social organization that reduces public structure to the head of the village; religion to imam; education to teacher; and head of the village to the most powerful person in the village.

In the process of capitalization, petty commodity production could not be ~~abolished~~abolished, and producers protect the ownership of middle and small size land in villages. Bu olgunun çalışma yaptığımız köy ve mahallelerde de yaygın olduğunu görüyoruz.

Biçimlendirdi: İngilizce (ABD)

Biçimlendirdi: İngilizce (ABD)

4. **Arkeolojik Alanlara Yakın Sürdürülebilir Gelişme Merkezleri: Kovanlık mahallesi, Kocaaliler beldesi, Akkoç-Altınkaya mahalleri, Karaot Köyü ve Haspınar-Kozan Mahalleleri**

### 4.1. Hane Demografisi

Yöntem bölümünde de belirtildiği gibi Mülakat 1 formunun uygulandığı 101 kişinin analiz sonuçlarına göre değerlendirilmeleri aşağıdaki gibidir.

#### 4.1.1. Hane Nüfusu (Housepop)

Tablo 9 da görüldüğü gibi 101 haneden 40 tanesi 2 kişiden oluşurken, 20 hane 3 kişiden, 15 hane 1 kişiden oluşmaktadır. 5 Kişinin yaşadığı hane yalnızca 11 tanedir. Bu hanelerin köy ve mahallelere dağılımını aşağıda Tablo 10'da görebiliriz.

**Tablo 9**

**H1 Housepop**

| | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 | 15 | 14.9 |
| | 2.00 | 40 | 39.6 |
| | 3.00 | 20 | 19.8 |
| | 4.00 | 13 | 12.9 |
| | 5.00 | 11 | 10.9 |
| | 6.00 | 2 | 2.0 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 10'a bakarsak Kovanlık ve Karaot'da tek kişilik haneler görülmezken, Haspınar (5 hane), Kozan (5 hane), Akkoç (2 hane), Altınkaya (2 hane) 'de ve Kocaaliler'de 1 hane olmak üzere tek başına yaşayan kişiler olduğunu görüyoruz. Bu sonuç kırsal alanlarda geniş aile biçiminin egemen olduğu düşüncesinin sonunu getirmiştir. Kalıntıların yanında yaşayan bu alanlarda egemen aile biçimi çekirdek aile olarak ortaya çıkmaktadır. Nüfustaki azalmanın nedenlerinden birisi olan göç konusu göç başlığı altında ayrıca tartışılacaktır.

**Tablo 10**

**H1 Housepop * VN villaneigh**

| H1 Housepop * VN villaneigh | | |
|---|---|---|
| | VN villaneigh | Tot |

| | | 1.00 Kovanlik | 2.00 Kocaaliler | 3.00 Akkoc | 4.00 Altinkaya | 5.00 Karaot | 6.00 Haspinar | 7.00 Kozan | al |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| H1 Housepop | 1.00 | 0 | 1 | 2 | 2 | 0 | 5 | 5 | 15 |
| | 2.00 | 7 | 7 | 5 | 8 | 3 | 3 | 7 | 40 |
| | 3.00 | 4 | 2 | 3 | 6 | 1 | 2 | 2 | 20 |
| | 4.00 | 3 | 3 | 2 | 1 | 3 | 1 | 0 | 13 |
| | 5.00 | 1 | 2 | 3 | 3 | 2 | 0 | 0 | 11 |
| | 6.00 | 0 | 0 | 0 | 1 | 1 | 0 | 0 | 2 |
| Total | | 15 | 15 | 15 | 21 | 10 | 11 | 14 | 101 |

**Tablo 11**
**V1 Age of first Person**

| V1 Age_of_first_person | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
| Valid | 1.00 <18 | 1 | 1.0 | 1.0 | 1.0 |
| | 2.00 19-25 | 6 | 5.9 | 5.9 | 6.9 |
| | 3.00 26-40 | 15 | 14.7 | 14.9 | 21.8 |
| | 4.00 40-65 | 30 | 29.4 | 29.7 | 51.5 |
| | 5.00 >65 | 49 | 48.0 | 48.5 | 100.0 |
| | Total | 101 | 99.0 | 100.0 | |
| Missing | System | 1 | 1.0 | | |
| Total | | 102 | 100.0 | | |

Hanede yaşayan birinci ve ikinci kişilerin yaşlarına baktığımızda birinci kişileri 49 kişi ile 65 yaş üstü bireylerin oluşturduğunu görürüz. Hanelerde yaşayan ikinci 35 kişinin yaşının 40-65 yaş arası olduğunu görürüz. İkinci kişilerin 32 tanesi yine 65 yaş üstündedir.

**Tablo 12**

**V2 Age_of_second_person**

| V2 Age_of_second_person | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
| Valid | 2.00 19-25 | 4 | 3.9 | 4.0 | 4.0 |
| | 3.00 26-40 | 15 | 14.7 | 14.9 | 18.8 |
| | 4.00 40-65 | 35 | 34.3 | 34.7 | 53.5 |
| | 5.00 >65 | 32 | 31.4 | 31.7 | 85.1 |
| | 99.00 | 15 | 14.7 | 14.9 | 100.0 |
| | Total | 101 | 99.0 | 100.0 | |
| Missing | System | 1 | 1.0 | | |
| Total | | 102 | 100.0 | | |

Araştırılan alanlarda yaşayanların doğum yerlerine baktığımızda ise 101 kişiden 80 tanesinin kendi mahallesinde ve köyünde doğduğunu görürüz (Tablo 13). Hanede yaşayan ikinci kişinin doğum yerine baktığımızda ise 60 kişinin kendi köyünde ve mahallesinde doğduğunu görürüz (Tablo 14)

**Tablo 13**

**V7 1birthplace**

| V7 1birthplace | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Same_village_neigh | 80 | 79.2 |
| | 2.00 Same_town_other_VN | 10 | 9.9 |
| | 3.00 Same_town/centre | 4 | 4.0 |
| | 4.00 same_urban_centre | 2 | 2.0 |
| | 6.00 Other_town | 3 | 3.0 |
| | 7.00 Other_city | 2 | 2.0 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |

| | | |
|---|---|---|
| Total | 102 | |

**Tablo 11**

**V8 2birthplace**

| **V8 2birthplace** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Same_village_neigh | 66 | 77.6 |
| | 2.00 Same_town_centre | 10 | 11.8 |
| | 3.00 Same_city_centre | 2 | 2.4 |
| | 4.00 Same_urban_centre | 1 | 1.2 |
| | 5.00 Other_village_neigh | 1 | 1.2 |
| | 6.00 Other_town | 4 | 4.7 |
| | 7.00 Other_city | 1 | 1.2 |
| | Total | 85 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 16 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 17 | |
| Total | | 102 | |

### 4.2. Eğitim

Araştırma alanlarında ki hanelerde yaşayan kişilerin eğitim düzeyine baktığımızda hanedeki birinci kişilerin eğitiminin 56 kişi ile ilkokul mezunu olduklarını görürüz. Bunu 12 kişi ile okur-yazar olmayanlar, 10 kişi ile okur-yazar olanlar ve yine 10 kişi ile lise mezunları takip etmektedir.

**Tablo 14**

**V13 educ1**

| **V13 educ1** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Illiterate | 12 | 12.0 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 2.00 Literate | 10 | 10.0 |
| | 3.00 primary_school | 56 | 56.0 |
| | 4.00 Secondry_School | 8 | 8.0 |
| | 5.00 High_school | 10 | 10.0 |
| | 6.00 University | 4 | 4.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

Hanede yaşayan ikinci kişilerin eğitimine baktığımızda 48 kişinin ilkokul mezunu olduğunu, 11 kişinin de ortaokul mezunu olduğunu görürüz. Tablo 16'da hanede yaşayan üçüncü kişilerin eğitim seviyesine baktığımızda 39 kişiden 10 tanesinin lise mezunu, 9 tanesinin ilkokul ve yine 9 tanesinin de orta~~ı~~-okul~~ş~~ mezunu olduğunu görürüz.

**Tablo 15**

**V14 educ2**

| **V14 educ2** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Illiterate | 10 | 11.9 |
| | 2.00 Literate | 8 | 9.5 |
| | 3.00 Primary_school | 48 | 57.1 |
| | 4.00 Secondary_school | 11 | 13.1 |
| | 5.00 High_school | 6 | 7.1 |
| | 6.00 Universite_mezunu | 1 | 1.2 |
| | Total | 84 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 17 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 18 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 16**

**V15 educ3**

| V15 educ3 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Illterate | 6 | 15.4 |
| | 2.00 Literate | 2 | 5.1 |
| | 3.00 Primary_school | 9 | 23.1 |
| | 4.00 Secondry_school | 9 | 23.1 |
| | 5.00 High_school | 10 | 25.6 |
| | 6.00 University_ | 3 | 7.7 |
| | Total | 39 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 62 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 63 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 17**

**V16 educ4**

| V16 educ4 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 3.00 primary_school | 9 | 39.1 |
| | 4.00 Secondary_school | 6 | 26.1 |
| | 5.00 High_school | 5 | 21.7 |
| | 6.00 University | 1 | 4.3 |
| | 8.00 Preschool | 1 | 4.3 |
| | 9.00 | 1 | 4.3 |
| | Total | 23 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 78 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 79 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 17'de dördüncü kişilerin eğitim seviyesine baktığımızda 23 kişiden 9 tanesinin ilkokul mezunu, 6 tanesinin ortaokul mezunu, 5 tanesinin ise lise mezunu olduğunu görürüz. Hanelerde yaşayan birinci kişiler arasında 4 tane üniversite mezunu varken,

ikinci kişiler arasında 1 tane, üçüncü kişiler arasında 3 tane ve dördüncü kişiler arasında 1 tane üniversite mezunu olduğunu görürüz.

Bu sonuçlar ise LAR projesinin amaçlarının gerçekleştirilmesi açısından belli bir eğitim seviyesine sahip olunduğunu ve özellikle köye geri dönüş açısından olanaklar sağlayacağı düşüncesini doğurmaktadır.

### 4.3. Evlilik

Araştırmanın alanı içerisinde yer alan yedi yerleşimde görüşme yaptığımız 101 kişiden 71 tanesi evli, 10 tanesi bekar, 13 tanesinin ise ki bunların kadın olduğunu anlıyoruz çünkü kocaları ölmüş (Tablo 18).

**Tablo 18**

**V19 maristat1**

| **V19 maristat1** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Married | 76 | 75.2 |
| | 2.00 Single | 10 | 9.9 |
| | 3.00 Dead_husband | 13 | 12.9 |
| | 4.00 Dead_wife | 1 | 1.0 |
| | 6.00 Engaged | 1 | 1.0 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

Hanede yaşayan ikinci kişilere ~~baktığımızda ,~~baktığımızda, toplam 86 kişinin 81 tanesinin evli, 2 tanesinin bekar, 2 tanesinin karısının öldüğünü ve 1 tanesinin de kocasının öldüğünü görüyoruz (Tablo 19).

**Tablo 19**

**V20 maristat2**

| **V20 maristat2** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Married | 81 | 94.2 |
| | 2.00 Single | 2 | 2.3 |
| | 3.00 Dead_husband | 1 | 1.2 |
| | 4.00 Dead_wife | 2 | 2.3 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | Total | 86 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 15 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 16 | |
| Total | | 102 | |

Hanelerde yaşayan üçüncü kişilere baktığımızda, 42 kişiden 31 tanesinin bekar, 9 tanesinin evli ve 2 tanesinin de kocasının öldüğünü görüyoruz (Tablo 20). Hanede yaşayan üçüncü kişilerin ağırlıklı olarak gençlerden, çocuklardan ve dul kaynanalardan oluştuğunu söylemek olanaklıdır.

**Tablo 20**

**V21 maristat3**

| **V21 maristat3** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Married | 9 | 21.4 |
| | 2.00 Single | 31 | 73.8 |
| | 3.00 Dead_husband | 2 | 4.8 |
| | Total | 42 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 59 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 60 | |
| Total | | 102 | |

Hanede yaşayan ve 24 tane olan dördüncü kişilerin 20 tanesinin bekar, 3 tanesinin evli ve 1 tanesinin de nişanlı olduğunu görüyoruz (Tablo 21)

**Tablo 21**

**V22 maristat4**

| **V22 maristat4** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Married | 3 | 12.5 |
| | 2.00 Single | 20 | 83.3 |
| | 6.00 Engaged | 1 | 4.2 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | Total | 24 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 77 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 78 | |
| Total | | 102 | |

### 4.4. Meslek

Köy ve mahallelerde meslek dendiğinde ve özellikle hanede yaşayan birinci kişilerin mesleğine baktığımızda 31 kişi çiftçi olduğunu yazdırmış olsa da geçmişte Aksu, Serik, Manavgat gibi yerlerde mevsimlik işçi olarak çalıştıklarını da görüyoruz. 11 kişi emekli, 11 kişi mevsimlik işçi, 8 kişi ise örgütlü bir sektörde ücretli işçi olarak çalışır. 5 k~~K~~işi devlet memuru iken diğer 5 kişi ise müzisyen, ot ticareti ile uğraşan ya da şoförlük yapan kişilerdir (Tablo 22). Bazı kişilerde örneğin hem emekli hem de köye dönüp çiftçilikle uğraşabiliyor. Görüşülen kişiler ağırlıklı olarak köyde yaşayanlardan oluştuğu için kendilerini çiftçi olarak görmektedirler. Ancak çalışamayacak durumda olan yaşlılar kendilerini yalnızca emekli olarak ifade etmektedirler.

**Tablo 22 V25 occup1**

| **V25 occup1** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Seasonal_wage_labour | 11 | 11.0 |
| | 2.00 Home_based_work | 1 | 1.0 |
| | 3.00 Trades | 8 | 8.0 |
| | 4.00 Unemployed | 3 | 3.0 |
| | 5.00 Wage_labour | 8 | 8.0 |
| | 6.00 Housewife | 11 | 11.0 |
| | 7.00 Farmer | 31 | 31.0 |
| | 8.00 Husbandry | 3 | 3.0 |
| | 10.00 Retired | 11 | 11.0 |
| | 11.00 Public_worker | 5 | 5.0 |
| | 12.00 Student | 2 | 2.0 |
| | 13.00 Other | 5 | 5.0 |
| | 14.00 Lumbering | 1 | 1.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

Hanelerde yaşayan ikinci kişilerin işlerine baktığımızda 32 tane çiftçi, 18 tanesi ev kadını, 9 kişi ücretli işçilik, 7 kişi ticaretle, 5 kişide mevsimlik işçi olarak çalışmaktadır.

**Tablo 23**

**V26 occup2**

| **V26 occup2** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Seasonal_wage_labour | 5 | 5.8 |
| | 2.00 Homebased_work | 1 | 1.2 |
| | 3.00 Trades | 7 | 8.1 |
| | 4.00 Unemployed | 2 | 2.3 |
| | 5.00 Wage_labour | 9 | 10.5 |
| | 6.00 Housewife | 18 | 20.9 |
| | 7.00 Farmer | 32 | 37.2 |
| | 8.00 Husbandry | 2 | 2.3 |
| | 10.00 Retired | 4 | 4.7 |
| | 11.00 Public_worker | 3 | 3.5 |
| | 13.00 Other | 3 | 3.5 |
| | Total | 86 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 15 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 16 | |
| Total | | 102 | |

Hanelerde yaşayan 39 tane üçüncü kişiye baktığımızda 14 tanesinin öğrenci olduğunu görürüz.

**Tablo 25 V27 occup3**

| **V27 occup3** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Seasonal_wage_labour | 1 | 2.6 |
| | 3.00 Trades | 2 | 5.1 |
| | 4.00 Unemloyed | 6 | 15.4 |
| | 5.00 Wage_labour | 4 | 10.3 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 6.00 Housewife | 2 | 5.1 |
| | 7.00 Farmer | 9 | 23.1 |
| | 8.00 Husbandry | 1 | 2.6 |
| | 12.00 Student | 14 | 35.9 |
| | Total | 39 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 62 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 63 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 26**

**V28 occup4**

| **V28 occup4** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 2.00 Home_based_work | 1 | 3.7 |
| | 3.00 Trades | 2 | 7.4 |
| | 4.00 Unemployed | 2 | 7.4 |
| | 7.00 Farmer | 1 | 3.7 |
| | 8.00 Husbandry | 1 | 3.7 |
| | 12.00 Student | 17 | 63.0 |
| | 13.00 Other(muzisyen-masor-bitkici) | 3 | 11.1 |
| | Total | 27 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 74 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 75 | |
| Total | | 102 | |

27 kişi olan dördüncü kişilere baktığımızda 17 tanesinin yine öğrenci olduğunu, üç tanesinin müzisyen, masör ve bitkici olduğunu görürüz.

### 4.5. Hanede Yaşayanların Sosyal Güvenceleri

Hanelerde yaşayanların sosyal güvencelerine baktığımızda (Tablo 27-28-29), ağırlıklı olarak SGK'lı ve Bağkur'lu olduklarını görürüz. SGK o kişinin geçmişte sigortalı bir işte çalıştığını ya da çalışıyor olduğunu, Bağkur ise çiftçilikten dolayı sigortalandıklarını gösterir.

**Tablo 27**

**V31 soc.sec1**

| V31 soc.sec1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 SGK | 43 | 43.4 |
| | 2.00 Pension Fund | 9 | 9.1 |
| | 3.00 Bagkur | 35 | 35.4 |
| | 4.00 No_insurance | 6 | 6.1 |
| | 6.00 Green_Card | 4 | 4.0 |
| | 7.00 Agricultural_insurance | 2 | 2.0 |
| | Total | 99 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 2 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 3 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 28**

**V32 soc.sec2**

| V32 soc.sec2 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 SGK | 32 | 38.6 |
| | 2.00 Pension Fund | 6 | 7.2 |
| | 3.00 Bagkur | 33 | 39.8 |
| | 4.00 Insecure | 7 | 8.4 |
| | 6.00 Yesil_kart | 3 | 3.6 |
| | 7.00 Agricultural_insurance | 2 | 2.4 |
| | Total | 83 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 18 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 19 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 29 V33 soc.sec3**

| V33 soc.sec3 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 SGK | 16 | 40.0 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 3.00 Bagkur | 16 | 40.0 |
| | 4.00 Insecure | 3 | 7.5 |
| | 5.00 Handicapped | 1 | 2.5 |
| | 6.00 Yesil_Kart | 3 | 7.5 |
| | 7.00 Agricultural_insurance | 1 | 2.5 |
| | Total | 40 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 61 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 62 | |
| Total | | 102 | |

Biçimlendirilmiş: İki Yana Yasla, Aralık Önce: 6 nk, Sonra: 6 nk, Satır aralığı: 1,5 satır

1983 yılında 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu kabul edilmiş ve kırsal alanlarda yaşayanların Bağkur kapsamında ~~erek tarım kesiminde çalışanların~~ sosyal güvenliklerinin sağlanmasına ~~dönük~~ yönelik ~~önemli~~ düzenlemeler yapılmıştır.

Sosyal güvencesi olmayan 65 üstü yaşlı kadın ve erkekler yaşlılık maaşından yararlanmaktadırlar.

### 4.6. Hane Demografisi

Görüşülen hanelerde ki toplam evli çift sayısının 89 olduğu görülürken (Tablo 30), bu 89 kişinin hem dini hem de resmi nikah yaptırmış oldukları anlaşılmaktadır. Türkiye'de özellikle kadınların hukuki ve mülkiyet hakları açısından resmi nikahın önemi büyüktür.

**Tablo 30 V34 Nofmarriedcoup**

| V34 Nofmarriedcoup | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 | 89 | 96.7 |
| | 2.00 | 3 | 3.3 |
| | Total | 92 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 9 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 10 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 31**

**V34.1 Typeofmarriage**

| V34.1 Typeofmarriage | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Formal_marriage | 2 | 2.2 |
| | 3.00 Formal +Religious Marriage | 89 | 97.8 |
| | Total | 91 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 10 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 11 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 32 V34.2 Typeofmarriage**

| V34.2 Typeofmarriage | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 3.00 Formal+Religious_ Marriage | 5 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 96 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 97 | |
| Total | | 102 | |

Aynı hanede ikinci evli çiftin sadede 5 hanede olduğunu görüyoruz. Tablo 32'den bu ikinci evli çiftlerinde hem resmi hem dini nikah yaptırmış olduklarını anlıyoruz.

Tablo 33'e baktığımızda hanelerde mülakat yapılan kişilerden alınan geçerli 93 yanıta baktığımızda 56 kişinin evlendikten sonra erkeğin babasının evinde yaşadığını, 23 kişinin de ayrı eve çıktığını görüyoruz. Kırsal alanlarda evlenen erkeklerin, evliliğin ilk yıllarında baba evinde yaşayıp, daha sonra ayrı eve çıktıklarını görürüz. Bugün bile araştırma alanlarında erkeğin baba evinde oturan evli çiftlere rastlasak da araştırma alanında ağırlıklık aile yapısının çekirdek aile olduğunu görürüz. ~~dık.~~

**Tablo 33 V37 settleaftermarr**

| V37 settleaftermarr | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Male's_house_of_father | 56 | 60.2 |
| | 2.00 Female's_house_of_father | 2 | 2.2 |
| | 3.00 Private_house | 23 | 24.7 |
| | 4.00 Male's_house_of_mother | 2 | 2.2 |
| | 5.00 Other | 10 | 10.8 |
| | Total | 93 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 8 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 9 | |
| Total | | 102 | |

Hanelerde yaşayanlara evlendikten sonra yerleşim yerlerinde değişiklik olup olmadığını sorduğumuzda 73 tanesini değişiklik olmadığını söylerken, 28 tanesi böyle bir değişiklikten bahsetmemektedir (Tablo 34)

**Tablo 34 V39 settleaftermarr**

| V39 settleaftermarr | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 it is | 28 | 27.7 |
| | 2.00 it_is_not | 73 | 72.3 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 35'e baktığımızda görüşülen 84 kişinin çocuk sahibi olduğunu, 32 tanesinin 1 kızı, 18 tanesinin 3 kızı, 14 tanesinin 3 kızı, 4 tanesinin ise 4 kız çocuğuna sahip olduğunuz görüyoruz (Tablo 35.1.)

**Tablo 35 V41 children**

| V41 children | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 There_is | 84 | 83.2 |
| | 2.00 There_is_not | 17 | 16.8 |
| | Total | 101 | 100.0 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 35.1. V42 nofgirls**

| V42 nofgirls | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 | 32 | 44.4 |
| | 2.00 | 18 | 25.0 |
| | 3.00 | 14 | 19.4 |
| | 4.00 | 4 | 5.6 |
| | 5.00 | 2 | 2.8 |
| | 6.00 | 1 | 1.4 |
| | 7.00 | 1 | 1.4 |
| | Total | 72 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 29 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 30 | |
| Total | | 102 | |

Hanelerdeki erkek çocuk sayısına baktığımızda toplam 72 geçerli yanıtta 21 kişinin 1 oğlu, 24 kişinin 2 oğlu, 12 kişinin 3 oğlu, 13 kişinin 4 oğlu olduğunu görüyoruz (Tablo 35.21.).

İlginç bir biçimde ise toplamda kız ve erkek çocuk sayılarının eşit olduğunu görüyoruz. Araştırmanın yapıldığı köy ve mahallelerde kent koşullarında yaşıyormuş gibi kız ve erkek çocukların beldelere, ilçelere ve şehir merkezlerine okula gönderildikleri gözlemlenmiştir.

**Tablo 35.2. V43 nofboys**

| V43 nofboys | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 | 21 | 29.2 |
| | 2.00 | 24 | 33.3 |
| | 3.00 | 12 | 16.7 |
| | 4.00 | 13 | 18.1 |
| | 5.00 | 2 | 2.8 |
| | Total | 72 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 29 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | System | 1 | |
| | Total | 30 | |
| Total | | 102 | |

Genel olarak demografik verilere baktığımızda köyden kente göçün neredeyse tamamlandığı köy ve mahallelerde gelecek kuşakların daha eğitimli ve kent merkezlerinde yaşamaya eğimli olacağını söylemek yanlış olmayacaktır. Dolayısıyla projenin hedefleri açısından bakıldığında projenin hedef kitlesini oluşturacak bireylerin eğitimli ve gelecek planları açısından da kültürel mirasa duyarlılık geliştireceklerini söylemek bu araştırmanın sonuçları açısından önemli bir tespittir. Gençlerin köye dönüp kültürel miras ile ilgili çalışmalar yapmaları ve yaşamlarını buralarda yeniden kurmaları açısından köy ve mahallelerdeki mülkiyet ve mesken konusu oldukça önemlidir.

### 5. Mesken

Araştırmada Mülakat 1 formunun uygulandığı 101 kişiden 80 tanesinin (Tablo 36) devamlı olarak köy ve mahallelerde ikamet ediyor olmasının olumlu bir sonuçlarından bir tanesi şehirde yaşayanların bir gün geri dönecekleri bir evlerinin olduğu anlamına gelmektedir. Nitekim devamlı olarak değil de yalnızca yaz mevsiminde gelenlerin geçmişte kasaba ve şehirde yaşadıklarını~~yorlardı~~ ve emekliliklerini yaşamak için buralara geri döndüklerini görüyoruz.~~ler.~~

**Tablo 36**

**V44 perman:stay**

| **V44 perman:stay** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 80 | 79.2 |
| | 2.00 No | 21 | 20.8 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

### 5.1. Evlerin Mülkiyet Durumu

Türkiye'de tarımsal alanlarda küçük köylü mülkiyeti ve küçük meta üretimi egemen üretim biçimidir. Küçük meta üretici küçük ve orta ölçekli topraklar üzerinde hane

emeğini kullanarak, cinsiyete dayalı işbölümü çerçevesinde üretim yapar. Küçük meta üreticileri nüfus artışı ve üretim maliyetleri nedeniyle geçimini erkeğin uzun dönemli mevsimlik işçiliği, ücretsiz hane emeği, geçimlik üretim ve cinsiyete dayalı iş bölümü aracılığı ile sağlar. Küçük üreticiler toprak mülkiyetlerine sıkıca sarılmıştır. Küçük üretici köylülerin topraklarını kaybedecekleri varsayılırken bu gerçekleşmez.

1980 yılından itibaren sürekli değişen ekonomi ve tarım kesimine verilen desteklerin aşamalı olarak kaldırılması kırsal kesimde yaşayanların yeni ekonomik kararlar almasına yol açar. Köylü mülkünü elden çıkarmamak için tarımsal faaliyeti bırakarak kentlere göçüp ücretli işçi olarak emek piyasasında yer almaya çalışır. Zira maliyetler oldukça yüksek olduğu için (tohum, gübre, ilaç ve mazot fiyatları) köylünün alacağı ürünün getirisi maliyetlerin çok altında kaldığı gibi hanenin geçinmesi içinde yeterli olmaz. Devlet köylü ve çiftçileri küçük ve orta ölçekli topraklarını sermaye sahiplerine satmaları için zorlar. Burada amaç toprakların birleştirilmesi ve büyük ölçekli çiftçiliği özendirmektir. Bu araştırmada araştırma alanında yaşayanların köyde ki mülkiyetlerini satmadıklarını ve birleştirmediklerini görürüz.
Dolayısıyla araştırmada görüşülen 101 kişiden 97 tanesinin (Tablo 37) ev sahibi olması böyle bir dinamiğin sonucudur.

**Tablo 37**

**V45 ownership_home**

| V45 ownership_home | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Owner_of_house | 97 | 96.0 |
| | 2.00 Tenant | 4 | 4.0 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

Evin tapusunun (Tablo 38) kimin üzerinde olduğu Türkiye'deki ataerkil kapitalist ilişkiler açısından bakıldığında, kendi üzerinde derken (37) burada bahsedilen mülakat yapılan erkektir. Tapunun olmadığı~~n~~ 18 kişi ise milli park yada SİT alanı içerisinde olan Altınkaya köyündendir. Zira Altınkaya'nın böyle bir sahiplik sorunu vardır.

**Tablo 38**
**V45.1 owner_deed**

| V45.1 owner_deed | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Husband | 26 | 26.5 |
| | 2.00 Father | 9 | 9.2 |
| | 3.00 Parents_of_husband | 2 | 2.0 |
| | 4.00 Own | 37 | 37.8 |
| | 5.00 Wife | 2 | 2.0 |
| | 6.00 No_deed_conservation_zone | 18 | 18.4 |
| | 7.00 Unshared_inheritance | 1 | 1.0 |
| | 8.00 Children | 3 | 3.1 |
| | Total | 98 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 3 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 4 | |
| Total | | 102 | |

Bu evlere sahip olma biçimine baktığımızda (Tablo 39-40) 36 kişinin miras aracılığı ile 44 kişinin ise kendi yaptığını görürüz. Yine de bu evlerin yapıldığı topraklar bu kişilere miras kalmıştır. Yalnızca Kozan mahallesinde toprağını satan köylü vardır. Kente göçtükten sonra toprağın bir işe yaramayacağını düşünen bu kişiler, ~~herkes~~ diğer köylüler toprağına zeytin dikip, zeytin ve zeytinyağı aldıklarını görünce pişmanlıklarını dile getirirler.~~diler~~.

**Tablo 39**
**V45.2 attain_deed1**

| V45.2 attain_deed1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Inheritance | 36 | 37.1 |
| | 2.00 He_built | 44 | 45.4 |
| | 3.00 Bought_house | 17 | 17.5 |
| | Total | 97 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 4 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 5 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 40**

**V45.2.1 attain_deed2**

| V45.2.1 attain_deed2 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Inheritance | 7 | 33.3 |
| | 2.00 Built_is_built | 14 | 66.7 |
| | Total | 21 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 80 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 81 | |
| Total | | 102 | |

Köy ve mahallelerde yaygın aile biçimin çekirdek aile olduğunu söylemiştik. Nitekim Tablo 41'I incelediğimizde mülakat yapılan kişinin ya karısı (45 kişi) ya da ~~kocasıyla (~~kocasıyla (26) aynı evde yaşadığını belirttiğini görürüz. Yalnız yaşayan 10 kişi ise ya ~~bekardır,~~bekardır ya da eşini kaybetmiştir.

**Tablo 41**
**V45.3 other_hholdmember1**

| V45.3 other_hholdmember1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Mother | 4 | 4.1 |
| | 2.00 Son | 4 | 4.1 |
| | 3.00 Parents_of_husband | 2 | 2.0 |
| | 4.00 Husband | 26 | 26.5 |
| | 5.00 Wife | 45 | 45.9 |
| | 6.00 Stepchild | 1 | 1.0 |
| | 7.00 Lives_alone | 10 | 10.2 |
| | 9.00 Father | 2 | 2.0 |
| | 10.00 Daughter | 1 | 1.0 |
| | 11.00 Parents_of_interviewed | 3 | 3.1 |
| | Total | 98 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 3 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 4 | |
| Total | | 102 | |

Köy ve mahallelerde özellikle Altınkaya, Kozan ve Haspınar'da hiç evlenmemiş ve yalnız yaşayan kadınlara ve erkeklere rastladık. Rastgele örneklem yoluyla bu kişilerden 10 tanesi ile mülakat yapılmıştır. (Tablo 41)

Kırsal alanda göç sonucu azalan nüfus nedeniyle özellikle bekar kadınlar evdeki engelli bireylere ya da anne-babaya bakmak (bakım emeği) için bekar kalmak zorunda kalmışlardır.

**Tablo 42**

**V45.4 Other_hholdmembers**

| V45.4 Other_hholdmembers | | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|---|---|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Father | 3 | 2.9 | 6.7 | 6.7 |
| | 3.00 Children | 35 | 34.3 | 77.8 | 84.4 |
| | 4.00 Other | 2 | 2.0 | 4.4 | 88.9 |
| | 5.00 Sister | 2 | 2.0 | 4.4 | 93.3 |
| | 6.00 Brothers_sisters | 3 | 2.9 | 6.7 | 100.0 |
| | Total | 45 | 44.1 | 100.0 | |
| Missing | 99.00 | 56 | 54.9 | | |
| | System | 1 | 1.0 | | |
| | Total | 57 | 55.9 | | |
| Total | | 102 | 100.0 | | |

Hanelerde yaşayan diğer (Tablo 42) kişiler ağırlıklı olarak çocuklardır (35 kişi~~) .~~). Bu da çalışmanın başından beri söylenen çekirdek aile varsayımını kanıtlamaktadır.

### 1.1. Oturulan Binaların Fiziki Koşulları

Oturulan binaların fiziki koşulları o köyün ya da mahallenin SİT alanı olup olmadığı ile ilgili olduğu bu çalışmada net bir biçimde görülmüştür. Zira SİT alanı ve Milli Park sınırları içerisinde olan Selge'de eski tip taş evlere oldukça fazla rastlanmaktadır. Haspınar köyü içerisinde SIT alanı engeli ~~de böyle bir engel~~ olmamasına rağmen eski tip taş evlere rastladık. Nitekim Tablo 43'e baktığımızda ağırlıklı bina biçiminin 54 kişi ile betonarme olduğunu ~~olduğunu~~ söyleyebiliriz. İkinci sırada ise Altınkaya ve Haspınar'da gördüğümüz Taşduvar biçimi evlerdir.

**Tablo 43**
**V6 building_type**

| V6 building_type | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Masonry | 7 | 7.0 |
| | 2.00 Wooden_carsass | 10 | 10.0 |
| | 3.00 Ferro_concrete | 54 | 54.0 |
| | 4.00 Stonewall | 22 | 22.0 |
| | 5.00 Brick | 7 | 7.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

Evlerin yaşlarına baktığımızda 87 kişinin evinden 60 tanesinin 21 ve 60 yıllık arasında olduğunu görüyoruz. 11 kişi evlerinin 61-69 yıllık olduğunu söylemiştir. 16 kişi ise evlerinin 1-20 yıllık olduğunu söylediği için köy ve mahallelerde yeni ev yapmanın fazla yaygın olmadığını söyleyebiliriz.

**Tablo 44**

**V46.1 ageofhouse**

| V46.1 ageofhouse | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 0-20 | 16 | 18.4 |
| | 2.00 21-60 | 60 | 69.0 |
| | 3.00 61-99 | 11 | 12.6 |
| | Total | 87 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 14 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 15 | |
| Total | | 102 | |

Köy ve mahallelerde yaşanan evlerin (Tablo 45), ağırlıklı olarak 1 katlı (52) 2 Katlı (30) olduğunu söyleyebiliriz.

**Tablo 45**

**V46.2 nofflatshouse**

| V46.2 nofflatshouse | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|

| | | | |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 | 52 | 57.1 |
| | 2.00 | 30 | 33.0 |
| | 4.00 | 7 | 7.7 |
| | 5.00 | 2 | 2.2 |
| | Total | 91 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 10 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 11 | |
| Total | | 102 | |

Yine bu evlerin oda sayılarına (Tablo 46~~) baktığımızda~~) baktığımızda üç odalı evlerin sayısının 35, iki odalı evlerin sayısının 17, dört odalı ev ~~sayısının ise~~sayısının ise 12 olduğunu görürüz.

**Tablo 46**

**V46.4 n_ofrooms**

| **V46.4 n_ofrooms** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 | 3 | 4.5 |
| | 2.00 | 17 | 25.4 |
| | 3.00 | 35 | 52.2 |
| | 4.00 | 12 | 17.9 |
| | Total | 67 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 34 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 35 | |
| Total | | 102 | |

Araştırmanın yapıldığı alanlar kırsal alanlar olduğu için evlerin diğer bölümlerini ağırlıklı olarak bahçe (39) oluşturur. Yansıra bahçesinde kümes ~~olan (~~olan (6) hem kümes hem kulübe (2) olan evlerinde var olduğu görünüyor (Tablo 46). Kırsal alanlarda bazı haneler yeni ev yaptıklarında eskisini yıkmazlar, aynı bahçenin ya da köyü içerisinde bu ~~kulübeler~~ evler yaşanmasa ~~durmaya~~da durmaya devam eder. Nitekim araştırmanın hedefleri açısından hemen hemen her köy ve mahallede kullanılmayan ya da depo gibi kullanılan eski evlere rastladık. Zira bu tür evleri

olanların ekonomik destekleri olduğu takdirde mekanları pansiyon, lokanta v.s. gibi değerlendirme olanakları vardır.

**Tablo 46**
**V46.5 otherhouseunits**

| V46.5 otherhouseunits | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Garden | 39 | 78.0 |
| | 2.00 Garden_pen | 6 | 12.0 |
| | 3.00 Garden_pen_bungalow | 2 | 4.0 |
| | 4.00 No_garden | 1 | 2.0 |
| | 5.00 Room_in_garden | 1 | 2.0 |
| | 6.00 Toilet | 1 | 2.0 |
| | Total | 50 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 51 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 52 | |
| Total | | 102 | |

Araştırmada evine gittiğimiz haneler çoğunu bahçe olarak (30) kullanırken, 4 hanenin bahçesinde meyve ağaçları, diğer 2 hane de kulübeyi pansiyon olarak kullanır (Tablo 47).

**Tablo 47**
**V46.11 aim_otherunits**

| V46.11 aim_otherunits | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Full_of_herbs | 2 | 4.3 |
| | 2.00 Fruit_trees | 4 | 8.5 |
| | 3.00 Vegetable | 4 | 8.5 |
| | 4.00 Greenhouse | 1 | 2.1 |
| | 5.00 As Garden | 30 | 63.8 |
| | 6.00 As_pension | 2 | 4.3 |
| | 7.00 Pen | 4 | 8.5 |
| | Total | 47 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 54 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 55 | |

| | | |
|---|---|---|
| Total | 102 | |

### 4.2. Isınma

Köy ve mahallelerde haneler ağırlıklı olarak soba (96) ile ısınıyorlar (Tablo 48) ve odun (96) yakıyorlar (Tablo 49). Kalorifer (3) ve doğalgaz (5) ile ısınan aileler kış mevsiminde şehirde yaşayan ailelerden oluşuyor. Haneler özellikle odunu (Tablo 50) ormandan ve dağdan (57) topluyorlar. Satın aldığını söyleyenler ise ya ormanda çalıştıkları için ücretlerinden kesilerek belli oranda odunu alıyorlar, ya da ~~orman bu~~ ormanda çalışanlardan satın alıyorlar (27).

**Tablo 48**

**V47 house_heating**

| V47 house_heating | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Fireplace | 2 | 2.0 |
| | 2.00 Stove | 96 | 95.0 |
| | 3.00 Radiator | 3 | 3.0 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 49**
**V47.1 typeoffuel**

| V47.1 typeoffuel | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Wood | 96 | 95.0 |
| | 2.00 Natural_gas | 5 | 5.0 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 50**
**V47.4 1supply_fuel1**

| V47.4 1supply_fuel1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Buying | 27 | 27.6 |
| | 3.00 Collect_from_mountain_forest | 57 | 58.2 |
| | 4.00 Brought_from_village | 3 | 3.1 |
| | 5.00 Buy_from_forest | 4 | 4.1 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 6.00 Steal_from_forest | 7 | 7.1 |
| | Total | 98 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 2 | |
| | System | 2 | |
| | Total | 4 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 51**
**V47.5 1supply_fuel2**

| V47.5 1supply_fuel2 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Collect_from_mountain_forest | 4 | 57.1 |
| | 2.00 Collect_from_garden | 1 | 14.3 |
| | 3.00 Buying | 1 | 14.3 |
| | 5.00 Took_from_others | 1 | 14.3 |
| | Total | 7 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 94 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 95 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 52**
**V47.6 2supply_fuel1**

| V47.6 2supply_fuel1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Collect_from_garden | 1 | 4.3 |
| | 3.00 Buying | 19 | 82.6 |
| | 4.00 Donation_municipality | 2 | 8.7 |
| | 5.00 Donation_government | 1 | 4.3 |
| | Total | 23 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 78 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 79 | |
| Total | | 102 | |

## 5. Göç

Türkiye'de cumhuriyetin kurulması ile birlikte başlayan köylüyü destekleme stratejileri ve siyasaları ,toprak dağıtma süreci ile devam ederek ~~ve~~ küçük meta üreticilerinin oluşumunu ve sürekliliğini destekler. Tek partili dönemde başlayan bu fonlama süreci Demokrat Partinin iktidara gelmesiyle ~~devam~~ daha da artar.~~eder.~~ Bu sayede kırsal alanlarda geçici bir refah süreci yaşanır. 1950'lerin ortalarına gelindiğinde nüfusun hızla artması sonucu geçim darlığı baş gösterir. Devletin düşük faizle~~i~~ krediler verdiği küçük ve orta ölçekli topraklara sahip küçük meta üreticisi hanelerde yaşayanların bir bölümü yeni gelir arayışları ile kentlere yönelirler. Haneler bu sayede toprak mülkiyetlerine sahip olmaya devam ederler.

Araştırmanın sürdüğü köy ve mahallelerde buna paralel bir toplumsal ve ekonomik yapı egemendir. Zira varolan topraklar ancak kırsal alanlarda yaşayanlara yeter ve diğer haneler, Antalya'da, Burdur'da ve ilçelerinde yeni yaşantılarını kurarlar.

Kendisi göçmeyip Haspınar mahallesinde yaşantısını sürdüren Mehmet Tekin'in ifadesi aşağıdaki gibidir.~~i~~

> **Haspınar (71) (Mehmet Tekin):** Haspınar'da herkes yaşlı ve tarım yapacak ya da ormana kesime gidecek durumda değiller. Tarım arazisi engebeli pek bir verim alınamıyor susuzluktan. Şimdi zeytin ekiliyor. Başlarda tankerlerle suluyorlar ve yetişiyor. Kozan köyüne 35.00 zeytin ekildi.

Yıllar önce babası Kozan mahallesinden göçen ve Antalya'da Göksu mahallesinde oturan ninenin ifadesi aşağıdaki gibidir.

> **Kozan Göksu (93) (K):** Babam köyden Antalya'ya gelen ilk kişidir. O zaman orman köyde davarcılığı yasakladı, insanlarda davarları satıp Antalya'ya geldiler. Geldiğinde beş sene yaşadı. Burada domates fasulye ektik hale sattık. Bir oğlum kahve işletiyor. Bu evin üzerinde. Küçük oğlan da Lara tarafında ahşap doğramacılık yapıyor. Evlendikten sonra da domates fasulye yapmaya devam ettik. Aksu'ya pamuğa çapaya giderdik. Kocam sebzeyi hale verir artanını pazarda satardı. Kızım iplik fabrikasında çalışırlardı. Damadın biri cam kapı yapıyor. Köye ancak cenaze olursa gideriz. Köydeki evimiz göçmüş. Zeytin az diye gitmiyoruz. Bir bacım Kozan'dan evli. Bu evi kocamla yaptık. Beş bacıydık ikisi evliydi, geri kalan biz üç bacı sürekli Aksu'ya pamuğa giderdik.

Araştırmada görüşme yaptığımız kişilere memleket olarak nereyi gördüklerini sorduğumuzda görüşme yapılan yeri (83) yani köylerini ve mahallelerini memleketleri olarak gördüklerini söylediler. Memleketinin Antalya olduğunu söyleyen yalnızca bir kişi vardır (Tablo 53).

**Tablo 53**

**V48 hometown_selfdefined**

| V48 hometown_selfdefined | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Place_of_interview | 83 | 87.4 |
| | 2.00 Place_of_birth | 9 | 9.5 |
| | 3.00 Other | 2 | 2.1 |
| | 4.00 Antalya | 1 | 1.1 |
| | Total | 95 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 6 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 7 | |
| Total | | 102 | |

Köy ya da mahalle dışında doğan 19 kişi evlenerek gelen kişilerden oluşuyordu (Tablo 54). Mahalle dışından gelen 19 kişinin 16 tanesi kadınlardan oluşmaktadır (Tablo 54.1). Bu kadınlardan 13 tanesi evlilik aracılığı ile geldikleri için yalnız geldiklerini söylediler. Kızı ile geldiğini söyleyen kadın ise ikinci evliliğini yapmak için geldiği için ilk ~~evliğinden~~evliliğinden olan kızıyla gelmişti (Tablo 55).

Nitekim Tablo 57'ye baktığımızda 19 kişiden 14 tanesinin evlenmek için geldiklerini görürüz.

**Tablo 54**

**V49 arrivaldate_born_elsewhere**

| V49 arrivaldate_born_elsewhere | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 0-10 years_before | 4 | 21.1 |
| | 2.00 11-20 | 2 | 10.5 |
| | 3.00 20+ | 13 | 68.4 |
| | Total | 19 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 82 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 83 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 54.1**

| Sex sex * V49 arrivaldate_born_elsewhere Crosstabulation |
|---|

| | | V49 arrivaldate_born_elsewhere | | | Total |
|---|---|---|---|---|---|
| | | 1.00 0-10 years_before | 2.00 11-20 | 3.00 20+ | |
| Sex sex | 1.00 Female | 4 | 2 | 10 | 16 |
| | 2.00 Male | 0 | 0 | 3 | 3 |
| Total | | 4 | 2 | 13 | 19 |

**Tablo 55**

**V49.1 company_arrival**

| **V49.1 company_arrival** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 With_husband_children | 1 | 5.3 |
| | 2.00 Came_alone | 13 | 68.4 |
| | 3.00 With_daughter | 1 | 5.3 |
| | 4.00 With_family | 3 | 15.8 |
| | 5.00 With_husband | 1 | 5.3 |
| | Total | 19 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 82 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 83 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 56**

**V49.2 previous_residence**

| **V49.2 previous_residence** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Same_village_neigh | 1 | 5.3 |
| | 2.00 Same_village_other_VN | 12 | 63.2 |
| | 4.00 Same_town_Centre | 2 | 10.5 |
| | 6.00 Other_town | 1 | 5.3 |
| | 7.00 Other_city | 3 | 15.8 |
| | Total | 19 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 82 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 83 | |

| | | |
|---|---|---|
| Total | 102 | |

**Tablo 57**

**V49.3 reason_arrival**

| V49.3 reason_arrival | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Job_of_husband | 1 | 5.3 |
| | 2.00 Marriage | 14 | 73.7 |
| | 3.00 Mother_in_law | 1 | 5.3 |
| | 4.00 Father_moved | 2 | 10.5 |
| | 7.00 For_retirement_period | 1 | 5.3 |
| | Total | 19 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 82 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 83 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 58**

**V49.4 known_residents_atarrival**

| V49.4 known_residents_atarrival | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Husband's_family | 13 | 68.4 |
| | 2.00 Mother_in_law | 1 | 5.3 |
| | 3.00 Nobody | 5 | 26.3 |
| | Total | 19 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 82 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 83 | |
| Total | | 102 | |

Bu kişiler evlenerek köye ve mahalleye geldikleri için geldiklerinde kocalarının ailesinin yanına yerleşirler

### 4.3. Göç düşüncesi

Köylerde ve mahallelerde göç düşüncesini sorduğumuz kişiler aslında köyden kente göç sürecini tamamlamış kırsal alanlarda göç etmeyip aileden kalan eve ve topraklara sahip çıkmış hanelerden oluşur. Her ne kadar 47 kişi göç etmek istediğini ifade etse de (Tablo 59) konuşulan kişilerin ağırlıklı olarak 65 yaş üstü olması göç etmeyip gitmeyen hanelerden oluştuğunu söyleyebiliriz

**Tablo 59**

**V50 plan_migrate**

| **V50 plan_migrate** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 yes | 47 | 47.0 |
| | 2.00 No | 43 | 43.0 |
| | 3.00 Already_migrated | 10 | 10.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 50'de görüldüğü gibi görüşülen 100 kişiden 10 tanesi halıhazırda göçmüş kişilerden oluşmaktadır.

Tablo 60'da bu kişilerin göç etmeyi isteme nedenlerine baktığımızda 10 kişi yaşadığı yer SİT alanı olduğu için göç ~~etmiiş~~etmiş olmayı istediğini ifade eder. Halıhazırda kentte evi olan (4), çocukları orada okuyan ve yanlarına gitmek isteyen (2) haneler vardır. Artık göç etmek istemeyen 20 kişi ise zamanın da kaynana olduğu için, kocası istemediği için ve büyük topraklara sahip olduğu için göç etmek istemediğini ifade eder (Tablo 61).

**Tablo 60**

**V50.2 1. reason_migrate**

| **V50.2 1.reason_migrate** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 I_want_to_live_in_the_city | 10 | 20.8 |
| | 2.00 For_living_in_a_good_hose | 3 | 6.3 |
| | 3.00 Village_in_conservation_zone_NP | 10 | 20.8 |
| | 4.00 I_own_a_home_there | 4 | 8.3 |
| | 5.00 Education_of_children | 1 | 2.1 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 6.00 Establishing_a _greenhouse | 5 | 10.4 |
| | 7.00 I_work_in_the _city | 5 | 10.4 |
| | 8.00 village_women_work_diffucult | 5 | 10.4 |
| | 9.00 City_chikdren_tobewith_them | 2 | 4.2 |
| | 10.00 I_wantto_buy_land_inthecity | 1 | 2.1 |
| | 11.00 Kozan_is_beautiful | 2 | 4.2 |
| | Total | 48 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 53 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 54 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 61**

**V50.4 1reason_notto_migrate**

| **V50.4 1reason_notto_migrate** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Working_in_private_firm | 1 | 5.0 |
| | 3.00 I_dont_want_to_migrate | 5 | 25.0 |
| | 4.00 My_husband's_mother_was_alone | 2 | 10.0 |
| | 6.00 Already_migrated | 3 | 15.0 |
| | 7.00 My_partner_wants | 4 | 20.0 |
| | 8.00 Old_age | 4 | 20.0 |
| | 9.00 Having_land_80_acre | 1 | 5.0 |
| | Total | 20 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 81 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 82 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 61'de 80 dönüm toprağım vardı onun için gitmedim diye yaşlı adamın serzenişleri aşağıdaki gibidir:

> **Haspınar (76) (Süleyman Toklu):** Annem ve babamı bırakmayalım diye Antalya'ya istediğimiz halde gitmedik. Köyden 50 dönüm tarla aldık 100 bin TL ödedik. O zaman o parayla Antalya'da 4-5 dönüm yer alsaydım şimdi başka türlü olurdu. Burada turizm olsa farklı olur. Beşkonak gibi olsa adam göçmüş hafta sonu olunca kendi köyünde parasıyla yiyip içip eğlencesini yapıyor.

### 4.4. Neden göçtüler? Ne olsaydı göç etmezlerdi?

Sosyolojik olarak en önemli konulardan birisi olan göç konusu kırsal alanlardaki toplumsal ve ekonomik dinamikleri anlamak için oldukça önemlidir. Nitekim görüşülen kişiler göçün en önemli nedenleri olarak işsizliği (54), kuraklığı (11), çalışmak (9~~) olduğunu~~) olduğunu ifade ederler. Yine köyleri SİT alanı olduğu için (8) ve daha iyi yaşam koşulları için gittiklerini ifade ettiler (tablo 62).

**Tablo 62**

**V51 problem_leadingto_migration1**

| **V51 problem_leadingto_migration1** | | Frequency | Percent | Valid Percent | Cumulative Percent |
|---|---|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Unemployment | 54 | 52.9 | 55.7 | 55.7 |
| | 2.00 Problem_of_transportation | 1 | 1.0 | 1.0 | 56.7 |
| | 3.00 For_working | 9 | 8.8 | 9.3 | 66.0 |
| | 4.00 Drouth | 11 | 10.8 | 11.3 | 77.3 |
| | 5.00 Landlessness | 3 | 2.9 | 3.1 | 80.4 |
| | 6.00 Conservation_zone | 8 | 7.8 | 8.2 | 88.7 |
| | 7.00 For_better_life_conditions | 8 | 7.8 | 8.2 | 96.9 |
| | 8.00 The diffuculties_of_husbandry | 3 | 2.9 | 3.1 | 100.0 |
| | Total | 97 | 95.1 | 100.0 | |
| Missing | 99.00 | 4 | 3.9 | | |
| | System | 1 | 1.0 | | |
| | Total | 5 | 4.9 | | |
| Total | | 102 | 100.0 | | |

İnsanları göçe zorlayan diğer nedenler (Tablo 63) geçim sıkıntısı (24), ulaşım aracının olmaması (11), düzenli bir gelirin olmaması (5), dahası Tablo (64) okulun (14) ve iş alanlarının (11) olmaması göç etmenin önemli nedenleri arasında yer almaktadır.

**Biçimlendirilmiş:** Girinti: Sol: 0 cm

**Tablo 63**

**V51.1 problemleadingto_migration2**

| V51.1 problemleadingto_migration2 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Financial_hardship | 24 | 39.3 |
| | 2.00 Water_policies_of_Antalya_municipality | 2 | 3.3 |
| | 3.00 Drouth | 10 | 16.4 |
| | 4.00 Absence_of_public_transport | 11 | 18.0 |
| | 5.00 Absence_of_regular_income | 5 | 8.2 |
| | 6.00 Decreasing_value_of_Kovanlik_Carpet | 1 | 1.6 |
| | 7.00 Landlesness | 2 | 3.3 |
| | 8.00 no_social_security | 1 | 1.6 |
| | 9.00 Being_young | 1 | 1.6 |
| | 11.00 School | 2 | 3.3 |
| | 12.00 Goat_raising_forbidden | 2 | 3.3 |
| | Total | 61 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 40 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 41 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 64**

**V51.2 problemleadingto_migration3**

| V51.2 problemleadingto_migration3 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Unschooled | 14 | 31.8 |
| | 2.00 Absence_of_work_areas | 11 | 25.0 |
| | 3.00 Difficult_forest_job | 3 | 6.8 |
| | 5.00 Unproductive_land | 3 | 6.8 |
| | 6.00 Construction_banned | 3 | 6.8 |
| | 7.00 No_supermarket_inthe_village | 4 | 9.1 |
| | 8.00 Girls-not-prefer-marriage-invillage | 4 | 9.1 |
| | 9.00 Only_lumbering_deficient_for_living | 2 | 4.5 |
| | Total | 44 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 57 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 58 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 65**

**V51.3 ways_stop_migration1**

| V51.3 ways_stop_migration1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Job_opportunities | 49 | 53.3 |
| | 2.00 Transportation | 2 | 2.2 |
| | 3.00 Water_problems | 21 | 22.8 |
| | 4.00 Land_ownership | 4 | 4.3 |
| | 5.00 School | 2 | 2.2 |
| | 6.00 Conservation_zone_limitation_lifted | 1 | 1.1 |
| | 7.00 if_urbanized | 4 | 4.3 |
| | 8.00 other | 3 | 3.3 |
| | 9.00 Factory | 1 | 1.1 |
| | 10.00 construction_permit | 2 | 2.2 |
| | 11.00 Existence_oftourism | 2 | 2.2 |
| | 12.00 Protection_forestry_lifted | 1 | 1.1 |
| | Total | 92 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 9 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 10 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 66**

**V51.3.1 ways_stop_migration2**

| V51.3.1 ways_stop_migration2 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Factory | 19 | 38.0 |
| | 2.00 School | 7 | 14.0 |
| | 3.00 irrigation_irrigated_agriculture | 17 | 34.0 |
| | 4.00 Seedling_Business | 1 | 2.0 |
| | 5.00 Construction_permit | 3 | 6.0 |
| | 6.00 For-good-income_opportunites | 3 | 6.0 |
| | Total | 50 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 51 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 52 | |
| Total | | 102 | |

Köylerde ve mahallelerde yaşayanlar köyde iş imkanları olsaydı (49) ve su sorunu olmasaydı (21) insanlar göç etmezlerdi deselerde (Tablo 65), ya da köyde fabrika olsaydı (19), sulu tarım olsaydı (17) diyenler göç edenlerin ilk yaptıkları işlere baktığımızda değerlendirmeyi geçmişe bakarak yapmaktadırlar.

Görüşülen kişilerin çoğunluğu göç edenlerin iyi ettiklerini (77) ifade etmektedirler (Tablo 67). Göç edenlerin şehirde mal mülk sahibi ~~olduklarını~~(olduklarını (35), iş sahibi olduklarını(17) (Tablo 68), hatta emekli maaaşlarının olduğunu (19), mal mülk sahibi olduklarını (15) ve arabalarının (10) ~~–~~olduğunu söylediler (Tablo 69). Zira kalanlar gidenlerin sahip olduklarını çok rahat bir biçimde gözlemleme şansına sahip olmuşlardır:

> **Selge (52) (Hüseyin Bahar):** "Ben Antalya'ya gitmeseydim nereden emekli olabilirdim**."**
>
> **Haspınar (73) (FatmaTekin):** Göç edenler yer aldılar, sera kurdular. Antalya, Serik, Gebiz heryerde varız.

**Tablo 67**

**V51.4 opinion_onwho_migrated**

| **V51.4 opinion_onwho_migrated** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Good_decision | 77 | 81.1 |
| | 2.00 Not_a_good_decision | 11 | 11.6 |
| | 3.00 Partially_a_good_decisison | 7 | 7.4 |
| | Total | 95 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 6 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 7 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 68**

**V51.5 reason_gooddecis_migrate1**

| **V51.5 reason_gooddecis_migrate1** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Better_city_life | 7 | 9.0 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 2.00 Better_education_opportunities | 7 | 9.0 |
| | 3.00 Had_jobs | 17 | 21.8 |
| | 4.00 The_owned_property | 35 | 44.9 |
| | 5.00 Have_social_security | 7 | 9.0 |
| | 7.00 Better_level_of_income | 4 | 5.1 |
| | 8.00 Visit_village | 1 | 1.3 |
| | Total | 78 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 23 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 24 | |
| Total | | 102 | |

Göç edenlerin mal mülk sahibi olmalarını Haspınar köyünden Mehmet Tekin ve Süleyman Toklu aşağıdaki gibi ifade ediyorlar:

> **Haspınar (71) (Mehmet Tekin):** Adam 20-30 sene önce göç etmiş Antalya'ya 1 dönüm yer almış şimdi 1 trilyon ediyor. Bu köyü satsan 1 trilyon etmez.
>
> **Haspınar (76) (Süleyman Toklu):** Annem ve babamı bırakmayalım diye Antalya'ya istediğimiz halde gitmedik. Köyden 50 dönüm tarla aldık 100 bin TL ödedik. O zaman o parayla Antalya'da 4-5 dönüm yer alsaydım şimdi başka türlü olurdu. Burada turizm olsa farklı olur. Beşkonak gibi olsa adam göçmüş hafta sonu olunca kendi köyünde parasıyla yiyip içip eğlencesini yapıyor.

Akkoç'daki başka biri ise göç sonucu davarcılığın bırakılmasının ormana faydası olduğunu ifade eder.

> **Akkoç-sayi 44:** Göç edenler kentte ev sahibi oldular ve davarcılık bırakıldığı için orman çoğaldı.

**Tablo 69**
**V51.6 reason_gooddecis_migrate2**

| V51.6 reason_gooddecis_migrate2 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Early_retirement | 5 | 8.5 |
| | 2.00 Being_men_of_property | 15 | 25.4 |
| | 3.00 Owned_car | 10 | 16.9 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 4.00 Already_have_pension | 19 | 32.2 |
| | 5.00 Children_have_educational_opportunuties | 6 | 10.2 |
| | 6.00 Accumulate_money | 4 | 6.8 |
| | Total | 59 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 42 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 43 | |
| Total | | 102 | |

Köyün varlıklı bir ailesinin kızı iken kocasının zoruyla Kozan'dan Antalya'ya gelen nine ise hikayesini şöyle anlatıyor:

**Kozan Göksu (92) (K):** Bu oturduğum ev küçük oğlana düştü. Büyük oğlum maliyeden emekli oldu. Eşi de maliyeciydi. Torunlarım hep öğretmen oldu. 55 sene önce Kozan'dan geldik. Millet hep Antalya'dan yer alıyor sera yapıyor dedi. Benim adam heveslendi. Malları satıp çıktık geldik. 3 sene bir yerde durduk 3 yıl ektik sebze yaptık. Kızlar pamuğa gitti. Bir kız Orman dairesinde çalıştı. Sonra burayı aldık ev yaptırdık. 40 sene önce yaptırdık bu evi. Kozan'da 50 dönüm babamdan kalan yerim vardı. Zeytin ağacı doluydu. Tapusu olmadığı için adam benden habersiz satmış. Başımda feste altınlar vardı, adam altınları satıp burayı aldı. Sonra çalışmadı kızları pamuğa gönderdi. Bir dönüm yere fasulye ekiyoruz bir sürü para alıyoruz diye adamı kandırdılar. Bir ineğimiz vardı. Burada eve süt almak için yaptık. Kızların hepsini Aksu'ya pamuğa gönderdi.

**Tablo 70**

**V51.7 reason_baddecis_migrate1**

| **V51.7 reason_baddecis_migrate1** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Diffuculties_of_city_life | 2 | 14.3 |
| | 2.00 Left_own_house_village | 5 | 35.7 |
| | 3.00 Unhappiness | 2 | 14.3 |
| | 4.00 Other | 3 | 21.4 |
| | 5.00 This_village_couldnt_be_left | 2 | 14.3 |
| | Total | 14 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 87 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 88 | |
| Total | | 102 | |

Göç edenlerin kötü yaptığını söyleyen 14 kişi ise evlerini terk ettiler (5) mutsuzlar (2) şehir hayatı (2) gibi nedenlerden bahsettiler (Tablo 70).

Göç sürecini en iyi özetleyenlerden birisi Mehmet Tekin aşağıdaki gibi anlatır:

> **Haspınar (E): (Mehmet Tekin)** bu köyde üç tane bakkal iki tane kahve vardı. 1974'de 2 bakkala düştü. Bakkallardan alışveriş edecek ve kahvelerde oturacak kimse kalmayınca 1980-1985 yıllarında hepsi kapandı. Köyden çok büyük göç oldu. Ondan önce sağlık ve giysi dışında köyde geçim olurdu. Köyde ittifak vardı. Örneğin Kuzey tarafında tarım, güney tarafında tarım yapılırdı. Ertesi sene tam tersi yapılırdı. Bizde o düzen bozuldu. Orman sıkıştırınca davarcılık bırakıldı. Orman dairesi dikim yapınca. Adam 100-150 davarını satıp gitti 2 dönüm yer aldı. Hayvan bitince tarlaları değerlendiremeyince ağaç diktik. Zeytini 3-5 sene sularsın, bir daha su istemez.
>
> Şu anda geri dönüş mümkün değil. Bugün sadece 2 kişide 200-300 koyun var. Eskiden neredeyse her evde 200 hayvan olurdu. Davar harnupu zeytini yediği için artık hayvancılığa dönülmesi imkansızdı.
>
> Eskiden ormanda kesim olurdu köylü kesime giderdi. Köyde 10 tane kamyon vardı. Göç oldu, üstüne devlet ormanın kesimini şirkete verince o işte sona erdi.

Anlatılanlara ve istatistiklere baktığımızda kalıntıların yanında toprakları, evleri kısacası malları mülkleri olan bu insanların çocuklarının projenin amaçları doğrultusunda köy ve mahallelere geri dönme olasılıkları daha fazladır. Kozan'lı olan ve Göksu mahallesinde görüşme yaptığımız üniversite öğrencisi gencin babası artık bir işe yaramaz diye köydeki toprağını satmış ve yalnızca dededen bir evleri kalmış. Bunun üzüntüsünü yaşıyorlar çünkü köyede şu anda 35.000 ağaç zeytin ekilmiş durumda ve onların toprakları yok:

> **Kozan Göksu (95) (E):** Dedemin Göksu'da 30-40 dönüm arazisi varmış. Topçular, Altınova'ya işçi götürürmüş. Burada hala serada domates salatalık yetiştiren var. Ben köye babamdan daha fazla giderim. Şelalelere yüzmeye giderim arkadaşlarımla.
>
> Babamlar 1982-1983'de buraya geldiklerinde atları varmış.

Her ne kadar yaşlı nine "kocaman evleri bıraktılar, Antalya'ya göç ettiler desede yeni nesil gençlerin mahalle ve köylerine yatırım yapma olanaklarının göç süreciyle yaratıldığını görmek önemlidir.

**5. Ekonomi**

Köy ve mahallelerde görüştüğümüz kişilerin çalışma hayatlarına, emeklilik durumlarına, kaç yaşından beri çalıştıklarına baktığımızda görüşülen 101 kişinin 93 tanesi hep çalışmış (Tablo 71). Çalışmadığını söyleyen 6 kişi ise öğrenci, ev hanımı olduğu için, evde parça başı iş yaptığı için dışarıya çalışmaya gitmediğini söyler (Tablo 72).

**Tablo 71**

**V52 ever_worked**

| **V52 ever_worked** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 93 | 92.1 |
| | 2.00 No | 8 | 7.9 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 72**

**V52.1 ifnotworkwhy**

| **V52.1 ifnotworkwhy** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Homebased_work | 2 | 33.3 |
| | 2.00 University_student | 2 | 33.3 |
| | 3.00 I_was_a_housewife | 1 | 16.7 |
| | 4.00 Looking_after_family | 1 | 16.7 |
| | Total | 6 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 95 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 96 | |
| Total | | 102 | |

Görüşülen kişilerin önemli bir bölümü köy ve mahallede yetiştiği için 4 yaşından başlamak üzere özelllikle 18 yaşından (17) ve 12 yaşlarından (16) itibaren sürekli çalışmışlar. Tablo 73'de ilk çalışma yaşlarının bu kadar küçük çıkmasının en önemli nedeni küçük meta üreticisi hanelerde yaşa ve cinsiyete dayalı bir işbölümü olmasıdır. 6-7-8 yaşlarında bir çocuk abisi ile birlikte hayvan gütmeye giderken, 12-

13 yaşlarından itibaren ailesi ile birlikte mevsimlik işçi olarak pamuk toplamaya ya da çapa yapmaya gitmesi yadırganan bir durum değildir.

**Tablo 73**

**V52.2 age_firstjob**

| **V52.2 age_firstjob** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 4.00 | 1 | 1.1 |
| | 6.00 | 2 | 2.2 |
| | 7.00 | 2 | 2.2 |
| | 8.00 | 2 | 2.2 |
| | 9.00 | 1 | 1.1 |
| | 10.00 | 6 | 6.5 |
| | 12.00 | 16 | 17.2 |
| | 13.00 | 7 | 7.5 |
| | 14.00 | 1 | 1.1 |
| | 15.00 | 11 | 11.8 |
| | 16.00 | 3 | 3.2 |
| | 17.00 | 3 | 3.2 |
| | 18.00 | 17 | 18.3 |
| | 19.00 | 3 | 3.2 |
| | 20.00 | 9 | 9.7 |
| | 21.00 | 3 | 3.2 |
| | 22.00 | 1 | 1.1 |
| | 23.00 | 1 | 1.1 |
| | 24.00 | 1 | 1.1 |
| | 25.00 | 2 | 2.2 |
| | 30.00 | 1 | 1.1 |
| | Total | 93 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 8 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 9 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 74**

**V52.3 first_job**

| V52.3 first_job | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Husbandry | 26 | 28.6 |
| | 2.00 Agriculture | 7 | 7.7 |
| | 3.00 Tradesman | 2 | 2.2 |
| | 4.00 Worker | 20 | 22.0 |
| | 5.00 Civil_servant | 4 | 4.4 |
| | 6.00 Carpet_weaving | 6 | 6.6 |
| | 7.00 Other | 10 | 11.0 |
| | 8.00 Seasonal_labour | 12 | 13.2 |
| | 9.00 Lumber | 3 | 3.3 |
| | 10.00 Apprenticed_to_tailor | 1 | 1.1 |
| | Total | 91 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 10 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 11 | |
| Total | | 102 | |

Nitekim Tablo 74'de ilk yaptıkları işlere baktığımızda 26 kişi ile ilk sırada hayvancılık gelmektedir. İkinci sırada işçilik (20), üçüncü sırada mevsimlik işçilik (12) dördüncü sırada ise diğer (10) işler gelmektedir. Bu diğer işler kişinin hane içerisinde gücü yettiği işlere yetişmesi ile alakalıdır. Örneğin Selge'de 8 yaşında bir çocuk turistlere hediyelik satarken, 10 yaşında bir kız çocuğu Kovanlık'ta annesine halı dokumakta yardım edebilir.

**Tablo 75**

**V53 currently_working**

| V53 currently_working | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 yes | 40 | 39.6 |
| | 2.00 No | 59 | 58.4 |
| | 3.00 Retired | 2 | 2.0 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

Görüşülen kişlerin önemli bir bölümü 65 yaş üstü olduğu için 59 kişinin şu anda çalışmadığını görüyoruz (Tablo 75). Peki çalışmıyorlarsa ne yapıyorlar? Tablo 76'ya baktığımızda 35 kişinin emekli olduğunu, 12 kişinin yaşlılıktan çalışamadığını, 5 kişinin engelli olduğunu görüyoruz. Çalışmayan 39 kişinin arasında 2 tanede üniversite öğrencisi var.

**Tablo 76**

**V53.1 ifnotwhy**

| **V53.1 ifnotwhy** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Handicapped | 5 | 8.1 |
| | 2.00 Old | 12 | 19.4 |
| | 4.00 Having_childern | 3 | 4.8 |
| | 5.00 Waiting_to_be_appointed | 2 | 3.2 |
| | 6.00 Retired | 35 | 56.5 |
| | 7.00 Husband's_retirement | 1 | 1.6 |
| | 8.00 Single | 1 | 1.6 |
| | 9.00 Student_university | 2 | 3.2 |
| | 10.00 Unemployed | 1 | 1.6 |
| | Total | 62 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 39 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 40 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 77**

**V53.2 jobofretirement**

| **V53.2 jobofretirement** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Worker | 13 | 28.3 |
| | 2.00 Farmer | 19 | 41.3 |
| | 3.00 Tradesman | 2 | 4.3 |
| | 4.00 Transportation | 4 | 8.7 |
| | 5.00 Civil_servant | 5 | 10.9 |
| | 6.00 other | 3 | 6.5 |
| | Total | 46 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 55 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | System | 1 | |
| | Total | 56 | |
| Total | | 102 | |

Emeklilik nedeniyle çalışmayanların çiftçilikten (19), işçilikten (13) memuriyetten (5) ve şoförlükten (4) emekli olduklarını görüyoruz (Tablo 77).

### 5.2. Hanenin Geçim Kaynakları

Köylerde ve mahallelerde yaşayan kişilerin birincil geçim kaynaklarına baktığımızda ise emekli maaşının (48) önemli bir yer kapladığını görürüz. Yine hayvancılık (14), işçilik (12) geçim kaynakları arasında iken tarımın (2) yeri oldukça azdır (Tablo 78).

**Tablo 78**

**V54 source_income1**

| **V54 source_income1** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Retirement_pension | 48 | 47.5 |
| | 2.00 Husbandry | 14 | 13.9 |
| | 3.00 Tradership | 6 | 5.9 |
| | 4.00 worker | 12 | 11.9 |
| | 5.00 Lumbering | 5 | 5.0 |
| | 6.00 Agriculture | 2 | 2.0 |
| | 9.00 Funds | 2 | 2.0 |
| | 10.00 Other | 12 | 11.9 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

Hanelerin ikinci geçim kaynakları hayvancılık (15), tarım (14) ve yine işçilik (10) dir. Bunun yanı sıra yardım alan (5) kişilerde vardır (Tablo 79).

**Tablo 79**

**V54.1 source_income2**

| **V54.1 source_income2** | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|

| | | | |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 retirement_pension | 1 | 1.4 |
| | 2.00 Husbandry | 15 | 21.1 |
| | 3.00 Tradership | 14 | 19.7 |
| | 4.00 Worker | 10 | 14.1 |
| | 5.00 Lumbering | 3 | 4.2 |
| | 6.00 Agriculture | 14 | 19.7 |
| | 9.00 funds | 5 | 7.0 |
| | 10.00 Other | 9 | 12.7 |
| | Total | 71 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 30 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 31 | |
| Total | | 102 | |

Hanelerin üçüncü geçim kaynakları ise tarım (11) ticaret (5), işçilik (3), hayvancılık (2) ve ormancılık (2)tır.

Köy ve mahallelerde yaşayanlar, arıcılık da yaparlar ama bal satmayı gelir kaynakları arasında saymazlar. Selge, Kozan ve Haspınar mahallelerinde bal üretip satanlar vardır.

**Tablo 80**

**V54.3 source_income3**

| **V54.3 source_income3** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 2.00 Husbandry | 2 | 6.7 |
| | 3.00 Tradership | 5 | 16.7 |
| | 4.00 Worker | 3 | 10.0 |
| | 5.00 Lumbering | 2 | 6.7 |
| | 6.00 Agriculture | 11 | 36.7 |
| | 7.00 Handicraft | 1 | 3.3 |
| | 9.00 Funds | 1 | 3.3 |
| | 10.00 Other | 5 | 16.7 |
| | Total | 30 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 71 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 72 | |

| | | |
|---|---|---|
| Total | 102 | |

### 5.3. Kooperatif

Tarımsal alanlarda kooperatif üyesi olmak banka dışında destek almanın başka bir yoludur. Görüşülen kişilerden 36 tanesi halıhazırda bir kooperatif üyesi iken 62 kişi artık değildir (Tablo 82). Kooperatif üyesi olduğunu söyleyen 34 kişiden 18 tanesi tarım kredi kooperatifine, 5 tanesi taşıyıcılar kooperatifine, 5 tanesi ise köy kooperatifine üyedir. Geçmişte Selge'deki köy kooperatifi iflas etmiş, ulaşım için aldıkları otobüs çürümeye terk edilmiştir. Yine Karaot köyünde süt kooperatifi vardır.

**Tablo 82**

**V55 cooperative_member_hhold**

| **V55 cooperative_member_hhold** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 36 | 36.7 |
| | 2.00 No | 62 | 63.3 |
| | Total | 98 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 3 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 4 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 83**

**V56 nameooperative_member1**

| **V56 nameooperative_member1** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Antbirlik | 1 | 2.9 |
| | 2.00 Agricultural_Credit_Coop. | 18 | 52.9 |
| | 3.00 Forestry_Coop. | 1 | 2.9 |
| | 4.00 Transport_Coop. | 5 | 14.7 |
| | 5.00 Afforestration_Coop | 1 | 2.9 |
| | 6.00 Milk_cooperative | 1 | 2.9 |
| | 7.00 Carpet_cooperative | 2 | 5.9 |
| | 8.00 Village_coop. | 5 | 14.7 |
| | Total | 34 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 67 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 68 | |

| | | |
|---|---|---|
| Total | 102 | |

Bir kooperatife üye olmak köylülerin ürettikleri az miktarda ürünleri piyasaya çıkarmalarını sağlar. Örneğin belli bir miktarın üzerinde süt toplanmayan mahalle ve köylere büyük süt şirketleri süt toplama araçlarını göndermezler. Köy ve mahallelerde yaşayanlar kendi aralarında kooperatif kurarak sütlerini kooperatif aracılığıyla toplama bölgelerine götürürler. Kooperatifin amaçlarından birisi ürünün maliyetinin altında satışına engel olmak olsa da süt şirketleri kendi aralarında anlaştıkları için sütü şirketin belirlediği fiyatın üzerinde satmaları mümkün olmamaktadır.

### 5.4. Ev-Araba sahipliği

Köy ve mahallelerde görüşülen 101 kişiden 36 tanesinin yaşadığı ev dışında ikinci bir evi vardır (Tabloo 84). Bu kişilerden 31 tanesinde 27 tanesinin yaşadığı ev dışında 1 evi, 2 tanesinin 2 ve yine 2 tanesinin 4 evi vardır (Tablo 85).

**Tablo 84**

**V59 house_otherthan_lived**

| V59 house_otherthan_lived | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 There is | 36 | 35.6 |
| | 2.00 There_is_not | 65 | 64.4 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 85**

**V59.1 Nhouse_otherthan_lived**

| V59.1 Nhouse_otherthan_lived | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 | 27 | 87.1 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 2.00 | 2 | 6.5 |
| | 4.00 | 2 | 6.5 |
| | Total | 31 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 70 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 71 | |
| Total | | 102 | |

Görüşülen kişilerden 40 tanesinin ulaşım aracı varken, 60 kişinin herhangi bir ulaşım aracı yoktur (Tablo 86).

**Tablo 86**
**V60 vehicle_owned1**

| **V60 vehicle_owned1** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 There_is | 40 | 40.0 |
| | 2.00 There_is_not | 60 | 60.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

### 5.5. Yardım

Köy ve mahallelerde görüşüken 101 kişiden 23 tanesi maddi yardım aldığını ifade etmiştir (Tablo 87). Bu alınan maddi yardımları 13 kişi devletten, 8 kişi ise köy dışında yaşayan aile üyelerinden alır (Tablo 89).

**Tablo 87**

**V61 any_financialaid**

| **V61 any_financialaid** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 | 23 | 22.8 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | Yes | | |
| | 2.00 No | 78 | 77.2 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 88**

**V61.1 financialaid_source**

| V61.1 financialaid_source | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Government | 13 | 59.1 |
| | 2.00 Foundation | 1 | 4.5 |
| | 3.00 Family_members_live_outside_hhhold | 8 | 36.4 |
| | Total | 22 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 79 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 80 | |
| Total | | 102 | |

### 5.6. Kredi

Köy ve mahallelerde görüşülen kişilerin neredeyse yarıya yakını (48) banka kredisi almaktadır (Tablo 89). Banka kredisi alanlar krediyi kişisel harcamaları için (13), araba almak için (12), ev almak için (8), düğün için (4) ve bağkur borcunu ödemek için (3) aldıklarını ifade ederler (Tablo 90).

**Tablo 89**

**V63 any_bankloan**

| V63 any_bankloan | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 48 | 48.0 |
| | 2.00 No | 52 | 52.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 90**
**V63.1 reason_bankloan1**

| V63.1 reason_bankloan1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 personal_finance_credit | 13 | 28.3 |
| | 2.00 For_children | 1 | 2.2 |
| | 3.00 For_buying_animals | 1 | 2.2 |
| | 4.00 For_paying_debt | 3 | 6.5 |
| | 5.00 For_wedding_ceremony | 4 | 8.7 |
| | 6.00 Vehicle_finance_credit | 12 | 26.1 |
| | 7.00 For_paying_the_debt_of_Bagkur | 3 | 6.5 |
| | 8.00 For_buying_house | 8 | 17.4 |
| | 9.00 For_buying_land | 1 | 2.2 |
| | Total | 46 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 55 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 56 | |
| Total | | 102 | |

Nitekim kredi ile ilgili Antalya Göksu mahalleisnde yaşayan bir Kozanlı şöyle söylüyor:

> **Kozan Göksu (94) (E):** Hayatımız kredi ile geçti. Kredi icat edenden allah razı olsun. Yoksa ağalardan almak zorunda kalırdı. Hacılar en zengin aileydi. Aksu'da Serik'de ağalık düzeni vardı. Çevre yörelerden insanlar ağalar için çalışmaya gelirdi. Babam çavuş olsa ne olacak? İşçi olarak çalışıyor.

Kredi uzun yıllardan beri tarım sektöründe yer olan bir destek alma biçimi olarak ortaya çıkıyor.

### 5.7. Miras

Köy ve mahallelerde miras kadın ve erkekler arasında eşit (84) olarak paylaşılmaktadır. Ne varki 4 kişi kadınlara üretken olmayan toprakların verildiğini söyler.

**Tablo 91**

**V64 allocation_familyinheritance**

| V64 allocation_familyinheritance | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Equal_for_man_and_woman | 84 | 84.0 |
| | 2.00 Coflicted_inheritance | 2 | 2.0 |
| | 3.00 Consent_and_divide | 4 | 4.0 |
| | 4.00 No_inheritance | 4 | 4.0 |
| | 5.00 Husband'_relative_will_inherit | 2 | 2.0 |
| | 6.00 Unproductive_land_given_women | 4 | 4.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

### 5.8. Geçimlik ve Geçim

Köy ve mahallelerde yaşayanların ifadelerine göre işler yılın 12 ayı yoğundur. Bazılarına göre ise en yoğun aylar yaz aylarıdır (20) (Tablo 92).

**Tablo 92**

**V67 subsistence_work_intense_time**

| V67 subsistence_work_intense_time | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Twelve_months | 34 | 55.7 |
| | 2.00 Summer | 20 | 32.8 |
| | 3.00 Spring_summer_winter_months | 6 | 9.8 |
| | 4.00 Kurban_bayrami | 1 | 1.6 |
| | Total | 61 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 40 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 41 | |
| Total | | 102 | |

Köy ve mahallelerde yaşayanlar insanların geçim sıkıntısı yaşadıklarındai iş aradıklarını (68) ve bankadan kredi aldıklarını (32) söylerler.

**Tablo 93**

**V68 financial_hardship**

| V68 financial_hardship | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Finding_job | 68 | 68.0 |
| | 2.00 Getting_bank_credit | 32 | 32.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

Antalya ve çevresi tarımsal alanlarda mevsimlik işçiliğin en yoğun olduğu bölgelerden birisi olduğu için ~~insanlar~~ genç olanlar ya da bu işleri yapacak gücü olan kadınlar ve erkekler çiçekçilik, tohumculuk, meyvecilik ve seracılık gibi alanlarda çok hızlı iş bulabilmektedirler. Kendileri tarım yapmalarına rağmen, Haspınar ve Kozan'da yaşayan aileler geçmişte Aksu'ya Serik'e mevsimlik işçi olarak pamuk toplamaya gittiklerini anlatırlar.

Biçimlendirilmiş: İki Yana Yasla

## 6. Tarım

Köy ve mahallelerde toprak sahipliğine baktığımızda büyük çoğunluğun toprak mülkiyetine sahip olduğunu (77) görürüz. Bu olgu Türkiye tarımının yapısal bir özelliğidir. Kırsal alanlarda yaşayanlar başka yerlerde işçi olarak çalışsalar da, mevsimlik işçiliğe gitseler de toprak mülkiyetine sıkıca sarılırlar. Günümüzde oldukça az bir nüfusa sahip Kozan mahallesinde 35.00 zeytinin ekili olduğu toprakların ~~sahipleri yine~~sahipleri yine bu köyden Antalya'ya ve başka yerlere 40-50 yıl önce göçen köylülerdir.

### 7.1. Toprak

**Tablo 94**

**V71 land_ownership**

| V71 land_ownership | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 77 | 76.2 |
| | 2.00 No | 24 | 23.8 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

Sahip oldukları toprakları bir kısmı ekip biçerken (36) bir bölümü boş bırakmakta, 11 kişinin ise zeytin bahçesi vardır.

**Tablo 95**

**V71.2 use_of_land**

| V71.2 use_of_land | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Cultivates | 36 | 45.0 |
| | 2.00 Giving_rent | 9 | 11.3 |
| | 3.00 Giving_shareholder | 3 | 3.8 |
| | 4.00 Leave_empty | 16 | 20.0 |
| | 5.00 Fig_garden | 1 | 1.3 |
| | 8.00 Garden_of_olive_oil_ | 11 | 13.8 |
| | 9.00 Renting_land | 4 | 5.0 |
| | Total | 80 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 21 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 22 | |
| Total | | 102 | |

Haspınar'da yaşayanlar bir yandan Antalya'da toprak alsaydım köyü satın alırdı derken, Kozan'lı başka birisi Antalya'da toprağı olmasına rağmen köyündeki arazisini sattığı için üzüntü duymaktadır.

### 6.2. Ürün

Köy ve mahallelerde en çok üretilen ürünler ekmek için buğday (23), zeytin (14), hayvanlar için arpa (13) ve slaj (4)'dır (Tablo 96). Üretilen ikincil ürünler yine buğday (13) zeytinyağı (12) ve arpa (5)' dır.

**Tablo 96**

**V76 crop_1**

| | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Barley | 13 | 22.8 |
| | 2.00 Wheat | 23 | 40.4 |
| | 3.00 Olive | 14 | 24.6 |
| | 5.00 Vegetable | 1 | 1.8 |
| | 6.00 Vetch-slaj | 4 | 7.0 |
| | 7.00 Watermelon | 1 | 1.8 |
| | 9.00 Fig | 1 | 1.8 |
| | Total | 57 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 44 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 45 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 97**

**V76.1 crop_2**

| **V76.1 crop_2** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Barley | 5 | 15.2 |
| | 2.00 Wheat | 13 | 39.4 |
| | 3.00 Olive | 2 | 6.1 |
| | 4.00 Olive_oil | 12 | 36.4 |
| | 5.00 Melon | 1 | 3.0 |
| | Total | 33 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 68 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 69 | |
| Total | | 102 | |

Köy ve mahallelerdde ağırlıklı olarak kuru tarım (44) yapılır, onu zeytin ve ~~nar(~~nar (8), incir (2) takip eder (Tablo 98).

.

**Tablo 98**

**V81 farming_type1**

| V81 farming_type1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Dry_farming | 44 | 74.6 |
| | 5.00 Olive_oil_Pomenegarate | 8 | 13.6 |
| | 8.00 Giving_renter | 1 | 1.7 |
| | 9.00 Fig | 2 | 3.4 |
| | 10.00 Other | 4 | 6.8 |
| | Total | 59 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 42 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 43 | |
| Total | | 102 | |

Tarımsal faaliyet bir traftan yürüdüğü için köy ve mahallelerde yaşayanların 25 tanesi tarımsal aletler kullanırlar. Kullanmıyorum diyenler ise 73 kişidir.

**Tablo 99**

**V82 use_farmingvehicle**

| V82 use_farmingvehicle | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 25 | 25.5 |
| | 2.00 No | 73 | 74.5 |
| | Total | 98 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 3 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 4 | |
| Total | | 102 | |

Tarımsal aletleri kullananların en çok kullandıkları ise traktör (21) ve biçerdöverdir (2) (Tablo 100).

**Tablo 100**

**V82.1 farming_vehicle1**

| V82.1 farming_vehicle1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Tractor | 21 | 84.0 |
| | 2.00 Hoeing_machine | 1 | 4.0 |
| | 3.00 Mower machine | 1 | 4.0 |
| | 4.00 Harvester | 2 | 8.0 |
| | Total | 25 | 100.0 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| Missing | 99.00 | 76 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 77 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 101'de görüldüğü tarımsal üretim hanelerin geçimleri için yeterli değildir (73).

**Tablo 101**

**V84.4 farming_enough_subsistence**

| **V84.4 farming_enough_subsistence** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 26 | 26.3 |
| | 2.00 No | 73 | 73.7 |
| | Total | 99 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 2 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 3 | |
| Total | | 102 | |

**Haspınar (74) (Sevgi Tekyıldız):** Kendime ait 28 dönüm yerim var. 20 dönüm yeri yövmiye giderek 45 milyona aldım. Köyün merkezinde kendime ait 2 katlı ailemden bana miras kalan taş ev var.

Köy ve mahallelerde tarımsal faaliyet geçinmek için yeterli değildir. Göç bölümünde de belirttiğimiz gibi göç sürecinin başlangıcında erkek çocuklardan birisi köyde kalarak tarımsal faaliyeti sürdürür, köyde kalan ana-babaya bakar. Köyde kalanlar ise örneğin Haspınar mahallesindeki Mehmet Bey, tarım yapar, zeytinyağı satar, bal satar ve aynı zamanda oğluyla çevre köylerden işçileri Serik, Aksu ve Manavgat'taki tarımsal alanlara götürmek içişn servisçilik yapar. Geçim ancak birden fazla ekonomik faaliyetle mümkün olmaktadır.

**8. Hayvancılık**

Köy ve mahallelerde hayvancılık yapanların sayısı 47 iken yapmayanların ki 53'tür (Tablo 102). Hayvancılıkla uğraşanlar daha çok büyükbaş (26) ve küçükbaş (22) hayvancılıkla uğraşırlar (Tablo 103).

**Tablo 102**

**V85 any_husbandry**

| **V85 any_husbandry** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 47 | 47.0 |
| | 2.00 No | 53 | 53.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 103**

| **V85.1 husbandry_1animal** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Cattle | 26 | 52.0 |
| | 2.00 Sheep_Goat | 22 | 44.0 |
| | 3.00 Poultry | 2 | 4.0 |
| | Total | 50 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 51 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 52 | |
| Total | | 102 | |

Hayvanlardan en fazla alına ürün süt (25) ve ~~peynirdir(~~peynirdir (4) (Tablo 105). İkincil olarak hayvanlardan et (15) alınır ve kurbanlık (11) olarak satılır

**Tablo 105**

**V86.1 animal_products1**

| V86.1 animal_products1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Milk | 25 | 80.6 |
| | 2.00 Cheese | 4 | 12.9 |
| | 3.00 Yeanling | 1 | 3.2 |
| | 4.00 Egg | 1 | 3.2 |
| | Total | 31 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 70 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 71 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 106**

**V86.2 animal_products2**

| V86.2 animal_products2 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Meat | 15 | 55.6 |
| | 2.00 Sacrifying_animal | 11 | 40.7 |
| | 3.00 Cheese | 1 | 3.7 |
| | Total | 27 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 74 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 75 | |
| Total | | 102 | |

Son zamanlarda hayvan satan hane sayısı 36 iken satmayanlar 64 kişidir (Tablo 107).

**Tablo 107**

**V88 animalsales_recently**

| V88 animalsales_recently | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 36 | 36.0 |
| | 2.00 No | 64 | 64.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |

| | | |
|---|---|---|
| Total | 102 | |

Hayvanlarını satanların satma nedenleri ise kurban ~~bayramı~~(bayramı (24), bakamadıkları için (5), ticaret için (3) ve özellikle Altınkaya'lılar 1976'da köyleri milli park olunca (2) satmışlardır.

**Tablo 108**

**V88.4 reason_animalsales1**

| V88.4 reason_animalsales1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Religious Holiday | 24 | 68.6 |
| | 2.00 Diffuculty in raising | 5 | 14.3 |
| | 3.00 Trading | 3 | 8.6 |
| | 4.00 Sold_in 1976_national_park | 2 | 5.7 |
| | 5.00 | 1 | 2.9 |
| | Total | 35 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 66 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 67 | |
| Total | | 102 | |

Köy ve mahallelerde ~~kurban~~Kurban ~~bayramı~~Bayramı için özellikle keçi besleyip satmak önemli bir gelir kaynağı olarak ortaya çıkmaktadır. Miktarı çok fazla olmasa da kurban bayramında satmak için üç-beş keçi besleyen haneler vardır. Nitekim son zamanlarda hayvan satın alan haneler 43 kişi olarak görünmektedir (Tablo 109).

**Tablo 109**

**V89 acquisiton_animals_recently**

| V89 acquisiton_animals_recently | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 43 | 43.9 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 2.00 No | 55 | 56.1 |
| | Total | 98 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 3 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 4 | |
| Total | | 102 | |

Satın alınan hayvan ağırlıklı olarak keçi (21) ve danadır (5) (Tablo 110). Hayvan satın alanlar bunları kurban bayramında satmak ve kurban etmek için alırlar (24) (Table 111). Her ne kadar üç kişi ticaretini yapmak için dese de köy ve mahallelerde kurban bayramında satmak için 3-5 keçi bakan haneler vardır.

**Tablo 110**

**V89.1 acquired_animalkind1**

| **V89.1 acquired_animalkind1** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Calf | 5 | 11.6 |
| | 2.00 Goat | 31 | 72.1 |
| | 3.00 Cow | 2 | 4.7 |
| | 4.00 Saanen_Goat | 1 | 2.3 |
| | 5.00 Sheep | 2 | 4.7 |
| | 6.00 Poultry | 2 | 4.7 |
| | Total | 43 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 58 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 59 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 111**

**V89.3 reason_tobuy_animal**

| **V89.3 reason_tobuy_animal** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 For_religious_holiday | 24 | 64.9 |
| | 2.00 For_raising | 4 | 10.8 |
| | 3.00 For Trading | 4 | 10.8 |
| | 4.00 For_saving_money | 1 | 2.7 |
| | 5.00 For_having_egg | 1 | 2.7 |
| | 6.00 For_having_milk | 3 | 8.1 |
| | Total | 37 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 64 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | System | 1 | |
| | Total | 65 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 112**

**V89.4 husbandry_enough_subsistence**

| V89.4 husbandry_enough_subsistence | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 19 | 20.2 |
| | 2.00 NO | 75 | 79.8 |
| | Total | 94 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 7 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 8 | |
| Total | | 102 | |

Tüm çabalara rağmen hayvancılık tek başına geçinmek için yeterli değildir (75) (Tablo 112). Maddi durumları iyi görünen Karaot köyündeki bir hane, toprağını ekiyor, hayvancılık yapıyor ve ormanda çalışarak geçimini sağlıyor.

### 9. Ormancılık

Altınkaya, Akkoç, Kozan, Haspınar mahalleleri ve Karaot köyü orman köyleri olmalarına rağmen bugün orman işçiliği yapanlar ağırlıklı olarak Karaot köyünde oturmaktadır. Ormanı kullanma sıklığı (63) ise oldukça yüksektir (Tablo 113).

**Tablo 113**

**V90 use_forest**

| V90 use_forest | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 63 | 62.4 |
| | 2.00 No | 38 | 37.6 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

**Karaot (67) (Mehmet Demir):** 15 sene evvel 3 kamyonumuz vardı. Dağdan devamlı kereste çekerdik. Bir oğlum öldü öbürü de bel fıtığı çalışamıyor.

**Karaot (68) (Adem-Sia'ya yakın oturuyor):** Kamyonum var ormana sürmüyorum zarar görür diye, Antalya Kumluca'dan İstanbul'a sebze meyve taşıyorum.

Ormanı kullanma biçimine baktığımızda ise 31 kişinin ormandan odun topladığını, 13 kişinin bitki v.s. gibi çeşitli ürünler topladığını, 11 kişinin orman işçiliği (kesim) yaptığını görüyoruz (Tablo 114).

**Tablo 114**

**V90.1 mode_use_forest**

| **V90.1 mode_use_forest** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Lumbering | 11 | 16.7 |
| | 2.00 Collecting_products | 13 | 19.7 |
| | 3.00 Collecting_wood_in_forest | 31 | 47.0 |
| | 4.00 Grazing_the_animals | 5 | 7.6 |
| | 5.00 Bought_from_forest | 5 | 7.6 |
| | 6.00 Other | 1 | 1.5 |
| | Total | 66 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 35 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 36 | |
| Total | | 102 | |

Ormanı kullanmayanlar ise ağırlıklı olarak ormana gidecek kimsesi (18) olmayanlardır (Tablo 115). Diğer 6 kişi milli park olduğu için, 5 kişi ise SİT alanı olduğu için gitmediğini söyler.

**Tablo 115**

**V90.2 nouse_forest_reason**

| V90.2 nouse_forest_reason | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Conservation_zone | 5 | 17.2 |
| | 2.00 National_Park | 6 | 20.7 |
| | 3.00 There_is_nobody-to_go_forest | 18 | 62.1 |
| | Total | 29 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 71 | |
| | System | 2 | |
| | Total | 73 | |
| Total | | 102 | |

Yalnızca 17 kişi kaçak odun topladığını söylese de gerçekte bunu daha fazla olduğunu düşünüyoruz. Görüşülen kişiler bizden çekindikleri için hayır yanıtını verdiler (Tablo 116).

**Tablo 116**

**V90.3 illegal_wood_collect**

| | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 17 | 18.1 |
| | 2.00 No | 77 | 81.9 |
| | Total | 94 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 7 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 8 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 117**

**V90.4 lumbering_enough_subsistence**

| V90.4 lumbering_enough_subsistence | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 25 | 25.0 |
| | 2.00 No | 75 | 75.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

Hüseyin Bahar'ın söylediği gibi Altınkaya'da haneler ormana ailece gider kesim yaparlardı. Milli Park olunca gençler çalışmaya, haneler Serik köylerinde pamuk toplamaya gittiler:

> **Selge (52) (Hüseyin Bahar):** Milli Park olmadan evvel köylü ormana kesime giderdi. Milli park oldu gençler çalışmaya gitti.
>
> **Selge (52) (Hüseyin Bahar):** 1980'lerde kadınlarla erkekler Serik köylerinde pamuğa gittiler. Kadınlar eşleriyle birlikte ormana kesime giderlerdi.

Yukarıda Karaot köyü örneğinde tartıştığımız gibi ormancılık tek başına geçinmek için yeterli değildir (75) (Tablo 117).

Küçükbaş hayvancılık özellikle de keçi yetiştiriciliği geçinmek için yeterli olsa bile küçük meta üreticisi hanelerin koşullarında oldukça zordur. Nitekim Akkoç mahallesinde Keçi yetiştiriciliği yapan bir hanenin davar yatağını yani keçilerin ağıllarının bulunduğu yeri ziyaret ettiğimizde işçi çalıştırmadıklarını ve karı-koca çalıştıklarını gördük. Bu Türkiye'de küçük meta üreticisi hanelerin yapısal bir özelliğidir. Dolayısıyla yasaklar olmasa bile küçükbaş hayvancılıkla uğraşan aile sayısı çok fazla değildir.

Kalıntıların yanında yaşamak adlı projenin araştırma alanı içerisinde yer alan Kovanlik, Kocaaliler ; Akkoç, Altınkaya mahalleleri, Karaot köyü ve yine Haspınar ve Kozan mahallelerinin toplumsal ve ekonomik yapıları ile ilgili genel bilgileri verdikten sonra ~~araşatırmanın~~araştırmanın esas konusu olan "görüşmecilerin kalıntıların yanında yaşamaktan ne anladıkları" tartışmanın bundan sonraki konusunu oluşturacaktır.

## 10. Mekansal İmgelem, Bellek ve Deneyimler

### 10.1 Kültürel Hafıza

Kaynaklara baktığımızda miras bugünü anlamamızı sağlayan hatırlama eylemlerini içerir. Kültürel hafıza ise herhangi bir tarihsel ve toplumsal bağlamda geçmişin kolektif bir şekilde insanlar tarafından anlaşılmasıdır (Holtorf, 2002, 20). Geçmiş belli bir zamanın kültürel ve maddesel bağlamında anlamlı hale gelir (21). Köyde ve mahallelerde yaşayanlar yaşadıkları dönem içerisinde o yerin kendileri için ne anlam ifade ettiğini şimdi ne anlam ifade ettiğini anlatırlar.

**Tablo 118**

**V91 time_aroundruins**

| V91 time_aroundruins | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 83 | 82.2 |
| | 2.00 No | 18 | 17.8 |
| | Total | 101 | 100.0 |
| Missing | System | 1 | |
| Total | | 102 | |

Köy ve mahallelerde yaşayanların önemli bir bölümü (83), kalıntıların arasında zaman geçiriyor (Tablo 118). Kalıntıların yanına gitmelerinin en önemli amacı gezip, keşfetmek (27), hayvanları otlatmak (13), hediyelik eşya vesaire satmak gibi turizm faaliyetlerinde bulunmak (19), kalıntıların yanında yaşadığı için (7) orada olmak

olarak görünmektedir. Yine orada toprağı olup çalışmaya gitmek (6), okul gezisi ile gitmek (5) önemli amaçlar arasında yer alıyor (Tablo 119).

**Tablo 119**

**V91.1 aim_visitruins**

| **V91.1 aim_visitruins** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| | 2.00 Working_on_land | 6 | 7.5 |
| | 3.00 For_exploring | 27 | 33.8 |
| | 4.00 Husbandry | 13 | 16.3 |
| | 5.00 Treasure_hunting | 2 | 2.5 |
| | 6.00 Tourism_activities | 10 | 12.5 |
| | 7.00 School_Trip | 5 | 6.3 |
| | 8.00 Lumbering | 1 | 1.3 |
| | 9.00 Living_beside_the_ruins | 7 | 8.8 |
| | 10.00 Other | 6 | 7.5 |
| | 11.00 Visit-with_archeologists-and_students | 1 | 1.3 |
| | Total | 80 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 21 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 22 | |
| Total | | 102 | |

Kalıntıların yanında olan köy ve mahallelerde yaşayanların önemli bir bölümü (22) kalıntılarda bir ya da iki kere vakit geçirdiklerini söylerken, geçmişte çok fazla vakit geçirdiğini (14), hatta tüm çocukluğunu orada geçtiğini (12) söyleyenlerde vardır. Kalıntıların hemen yanında yaşadığı için her gününü (4) orada geçirenlerde vardır (Tablo 120).

**Tablo 120**

**V91.2 freq_time_spend**

| **V91.2 freq_time_spend** | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|

| | | | |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Everyday | 4 | 6.2 |
| | 2.00 Whole_childhood | 12 | 18.5 |
| | 3.00 One_two_times | 22 | 33.8 |
| | 4.00 Living_in_the_ruins | 4 | 6.2 |
| | 5.00 Most_of_the_time | 9 | 13.8 |
| | 6.00 frequent_in_the_past | 14 | 21.5 |
| | Total | 65 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 36 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 37 | |
| Total | | 102 | |

Kalıntıların yanında zaman geçiren, çocukluklarını orada geçirenlerin kültürel hafızalarına yer eden kalıntıları ve çevreyi anlamak hissettikleri estetik değeri anlamakta fayda vardır.

**10.2 Estetik Değer**

Köy ve mahallelerde yaşayanlar kültürel ve tarihsel değerden çok bölgede sevdikleri yerleri söylerlerse oranın estetik değeri ile ilgilendikleri anlamına gelir. Bazı kaynaklarda estetik, bir yerin tasarımı ve evriminin yanı sıra, nitelikler, duygular, koku, ses ve hissedilendir (Mason, 2008, 105).

Nitekim görüşmelerde en sevdikleri yerleri sorduğumuzda köyün tamamını (28), evlerini (8) ve üçüncü sırada kalıntıları (7) sevdiğini söyleyen olur. Antik kent Selge'nin Pazar yerini seven 1 kişi ise Altınkaya'dan Ayşe'dir. Çünkü Ayşe duygularına, hissettiklerine göre bu soruya yanıt vermiştir. Tablo 121'de köy kahvesi ve bir yer sevmem yanıtları dışındaki tüm yanıtlar, yayla (7), dağlar (6), Şelaleler (5) gibi yerler insanların kendilerini iyi hissettikleri yerlerdir

**Tablo 121**

**V93 favourite_place1**

| | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Whole_village | 28 | 30.8 |
| | 2.00 Ruins | 7 | 7.7 |
| | 3.00 Village_square | 1 | 1.1 |
| | 4.00 Home | 8 | 8.8 |
| | 5.00 Mountains | 6 | 6.6 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 6.00 Antalya | 5 | 5.5 |
| | 7.00 Lands | 3 | 3.3 |
| | 8.00 Coffee_house | 1 | 1.1 |
| | 9.00 Highlands | 7 | 7.7 |
| | 10.00 Market_place_of_Selge | 1 | 1.1 |
| | 11.00 Ergenlik | 1 | 1.1 |
| | 12.00 Cesme_basi | 1 | 1.1 |
| | 13.00 Waterfalls | 5 | 5.5 |
| | 14.00 My_father's_house | 2 | 2.2 |
| | 15.00 Dosemebogazi | 1 | 1.1 |
| | 16.00 Plato_on_other_side_of_Camlibel | 2 | 2.2 |
| | 17.00 Not_like | 3 | 3.3 |
| | 18.00 Kavakli | 1 | 1.1 |
| | 19.00 Bodrumkayasi | 1 | 1.1 |
| | 20.00 Ucansunun_basi | 1 | 1.1 |
| | 21.00 Fig_gardens | 1 | 1.1 |
| | 22.00 Kargi_damp | 2 | 2.2 |
| | 23.00 Surtme_picnic_place | 1 | 1.1 |
| | 24.00 Ozkaraseki | 1 | 1.1 |
| | 25.00 Manavgat | 1 | 1.1 |
| | Total | 91 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 10 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 11 | |
| Total | | 102 | |

Estetik değerle ilgili sevdikleri yerlerle (Tablo 121) ilgili yanıtların önemli olduğunu vurguladıktan sonra, bu yerleri sevme nedenlerine baktığımızda kendi köyüm olduğu için (24) yanıtı güçlü bir yanıt olarak ortaya çıkıyor. Havası temiz olduğu (11) için yeşillik (6) olduğu için sevdiklerini söylediler. Köy meydanını sevilme yeri ise geçmişte oranın harman yeri olması (3) ve bu yanıtı veren kişilerin hafızalarında kolektif olarak yapılan bir etkinliğin, emeklerin boşa çıkmadığını anlatan harman zamanı ve harman yeri etkinlikleri önemlidir.

**Tablo 122**

**V93.3 reason_favplace**

| **V93.3 reason_favplace** | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|

| | | | |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 This_is_my_village | 24 | 30.4 |
| | 2.00 The_square_was_harvest_place | 3 | 3.8 |
| | 3.00 Our_house | 6 | 7.6 |
| | 4.00 Fresh_air | 11 | 13.9 |
| | 5.00 It_is_a_cool_green_place | 6 | 7.6 |
| | 6.00 It_is_a_wetland | 3 | 3.8 |
| | 7.00 It_is_a_highland | 3 | 3.8 |
| | 8.00 Ergenlik_is_in_the_middle_of_forestry | 3 | 3.8 |
| | 9.00 Grazing_ animals | 3 | 3.8 |
| | 10.00 Hunting | 2 | 2.5 |
| | 11.00 Visit | 1 | 1.3 |
| | 12.00 Everywhere_is_seen | 1 | 1.3 |
| | 13.00 Beautiful_and_silence | 3 | 3.8 |
| | 14.00 Home_is_near_the_ruins | 4 | 5.1 |
| | 15.00 My_land | 2 | 2.5 |
| | 17.00 Want_to_live_in_city | 1 | 1.3 |
| | 18.00 Fish | 1 | 1.3 |
| | 19.00 Like_sea | 1 | 1.3 |
| | 20.00 Goat_hair_tent_was_there_in_past | 1 | 1.3 |
| | Total | 79 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 22 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 23 | |
| Total | | 102 | |

Kırsal alanlarda yaşayan insanların kentte yaşayanlarla karşılaştırıldığında yalnız başına vakit geçirme pratikleri vardır. Sessiz bir ortamda uzun süre vakit geçirmek kentte yaşayan bireyler için çok olanaklı değildir. Sessiz ve güzel olduğu için sevdiği yeri seven (3) üç kişinin bu pratiğe sahiptir.

**Tablo 123**

**V94 places_avoid**

| **V94 places_avoid** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 I_dont_think_before | 4 | 6.0 |
| | 2.00 none | 35 | 52.2 |
| | 3.00 I_dont_go_to_the_centre_of_village | 2 | 3.0 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 4.00 Kargi_damp | 1 | 1.5 |
| | 5.00 Antalya | 6 | 9.0 |
| | 6.00 Coffee_house | 1 | 1.5 |
| | 7.00 I_afraid_of_Uckapi | 1 | 1.5 |
| | 8.00 I_dont_like_sea | 2 | 3.0 |
| | 9.00 Manavgat | 1 | 1.5 |
| | 10.00 I_dont_like_theatre | 1 | 1.5 |
| | 11.00 I_dont_go_mountain | 3 | 4.5 |
| | 12.00 I_dont_go_hunting | 1 | 1.5 |
| | 13.00 Couldnt_go_our_lands | 2 | 3.0 |
| | 14.00 Ruins | 1 | 1.5 |
| | 15.00 Lands_owned_in_Isparta | 1 | 1.5 |
| | 16.00 Other's_lands | 2 | 3.0 |
| | 17.00 Dont'want_to_stay_in_Melli | 1 | 1.5 |
| | 18.00 Other_coffeehouse | 1 | 1.5 |
| | 19.00 Cant_go_highlands | 1 | 1.5 |
| | Total | 67 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 34 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 35 | |
| Total | | 102 | |

Görüşülen kişiler arasında 35 kişi sevmediği yerin olmadığını, yine 6 kişi Antalya'yı sevmezken, 2 kişi de denizi sevmediğini belirtmektedir (Tablo123).

Görüşülen kişilerin 17 tanesi boş zamanlarında gezmeyi ve araştırmayı sevdiklerini, 11 kişi bahçe işiyle uğraştığını, yine 11 kişi dinlendiğini ve yalnızca bir kişinin boş zamanlarında Üçkapı'yı ziyaret etmeyi sevdiğini görüyoruz (Tablo 124).

**Tablo 124**

**V95 sparetime_liked_offhouse**

| **V95 sparetime_liked_coffhouse** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Landwork | 3 | 3.5 |
| | 2.00 Garden work | 11 | 12.9 |
| | 3.00 Husbandry | 8 | 9.4 |
| | 4.00 Exploring | 17 | 20.0 |
| | 5.00 Going_outside_the_village | 4 | 4.7 |
| | 6.00 Getting_rest_fun | 11 | 12.9 |
| | 8.00 Works_about_village | 3 | 3.5 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 9.00 Chatting | 5 | 5.9 |
| | 10.00 Sitting_at_coffeehouse | 2 | 2.4 |
| | 11.00 Visit_neighbours | 1 | 1.2 |
| | 12.00 Hunting | 2 | 2.4 |
| | 13.00 Didnot_have_spare_time | 3 | 3.5 |
| | 14.00 Sitting_in_village_square | 2 | 2.4 |
| | 15.00 Housework | 3 | 3.5 |
| | 16.00 Walking | 1 | 1.2 |
| | 17.00 Harvest_harnup | 1 | 1.2 |
| | 18.00 Visiting_mothers | 2 | 2.4 |
| | 19.00 Mountains | 2 | 2.4 |
| | 20.00 Driving | 1 | 1.2 |
| | 21.00 Visit_Uckapi | 1 | 1.2 |
| | 22.00 Mosque_visit | 1 | 1.2 |
| | 23.00 Colllecting_wood_from_forest | 1 | 1.2 |
| | Total | 85 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 16 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 17 | |
| Total | | 102 | |

Estetik değer o yerde yaşayan kişilerin deneyimledikleri kokular, sesler ve hissettikleri ise bir yerin kültürel anlamı orada yaşayan insanların imgelemleri ve eylemleri aracılığıyla kurulur.

**10. 3.- Kültürel Anlam**

Farklı yerel insanlar bir yerin kültürel anlamını farklı biçimlerde anlatabilirler ( Bryne , 2008, 153), ve bizde sosyal bilimciler olarak bunu kabul etmek zorundayız. Öyle ki anlamlar toplumda bulunan insanların imgelemleri ve eylemleri aracılığı ile kurulur (155). Kültürel anlamı dışarıdan dayatmak en fazla yanıtın 32 kişiyle bilmiyorum olmasına da neden olur. Kalıntıların Yunan-Roma ve Bizans'ın izleri olduğunu 12 kişi ifade etmektedir (Tablo 125).

**Tablo 125**

**V96 1knowledge_ruins**

| **V96 1knowledge_ruins** | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|

| | | | |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Non_Turks_built | 4 | 4.3 |
| | 2.00 Stones_are_graveled_among_the_mountains | 1 | 1.1 |
| | 3.00 There_are_castles | 2 | 2.2 |
| | 4.00 Nomad's_way | 2 | 2.2 |
| | 5.00 I_dont_know | 32 | 34.4 |
| | 6.00 Ruins_are_excavated | 9 | 9.7 |
| | 7.00 National_wealth | 2 | 2.2 |
| | 8.00 There_are_cisterns_on_hills | 2 | 2.2 |
| | 9.00 Traces_of_Greek_Roma_Byzantine | 12 | 12.9 |
| | 10.00 Forbidden_zone | 1 | 1.1 |
| | 11.00 I_never_went_there | 4 | 4.3 |
| | 13.00 Works_there_restoration | 4 | 4.3 |
| | 14.00 Italians_built | 3 | 3.2 |
| | 15.00 Related_with_nearby_cities | 1 | 1.1 |
| | 16.00 Slaves_built | 1 | 1.1 |
| | 18.00 Asarin_basinda_iki_duvar_ormusler | 1 | 1.1 |
| | 19.00 No_future | 1 | 1.1 |
| | 20.00 Ruins_beautiful | 1 | 1.1 |
| | 21.00 Brothers_find_statue_in_prison | 1 | 1.1 |
| | 22.00 Region_of_tourism | 1 | 1.1 |
| | 23.00 Settled_produce_grape_olive | 1 | 1.1 |
| | 24.00 Historical_place | 1 | 1.1 |
| | 25.00 Ruins_were_in_situ_when_I_was_a_child | 1 | 1.1 |
| | 26.00 We_called_it_Yanik_yatak | 1 | 1.1 |
| | 27.00 City_bath_water_Ariassos | 1 | 1.1 |
| | 28.00 Termessos_Ariassos_brothers | 2 | 2.2 |
| | 30.00 Infidels_sleep_there | 1 | 1.1 |
| | Total | 93 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 8 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 9 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 126'da yine kalıntılar hakkında bildiklerini söyleyen 3 kişi bizim köyümüz kalıntılara asla dokunmaz diyerek, 7 kişi de kaçak kazı yapıldığını ifade ~~ediyorlar~~ ediyorlar.

**Tablo 126**

**V96.1 2knowledge_ruins**

| | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 There_are_castles | 3 | 7.9 |
| | 2.00 Dosemeyolu_transforms_Dosemebogazi | 2 | 5.3 |
| | 3.00 They_settled_produce_grape_olive_oil | 1 | 2.6 |
| | 4.00 Our_village_never_touch_ruins | 3 | 7.9 |
| | 5.00 Ruins_guarantee_our_future | 2 | 5.3 |
| | 6.00 The_guard_came_in_1968 | 2 | 5.3 |
| | 7.00 Cold_water | 1 | 2.6 |
| | 8.00 we_collected_olive_there | 1 | 2.6 |
| | 9.00 Irrigate_cotton | 1 | 2.6 |
| | 10.00 Stones_planked_nonmuslims | 2 | 5.3 |
| | 11.00 Hasto_restore_and_good | 4 | 10.5 |
| | 12.00 Destroy_stone_near_theatre | 2 | 5.3 |
| | 13.00 Illegal_excavation | 7 | 18.4 |
| | 14.00 It-stays_there | 1 | 2.6 |
| | 15.00 Never_touch_ruins | 1 | 2.6 |
| | 16.00 Place_of_King | 1 | 2.6 |
| | 17.00 Were_cattling_goats_there | 2 | 5.3 |
| | 18.00 Related_Termessos | 1 | 2.6 |
| | 19.00 Easily_observ_enemy | 1 | 2.6 |
| | Total | 38 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 63 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 64 | |
| Total | | 102 | |

Antik kentlerin tarihsel isimleri ile köylülerin onlara verdikleri isimler oldukça farklıdır. 15 kişi neden o ismin konduğunu bilmediğini söylerken, 9 kişi o yerin geçmişteki adı olduğunu, Döşemeboğazı'nın ise taşlarla döşendiği için adını öyle olduğunu ise 8 kişi ifade ediyor (Tablo 127). Özellikle Selge'nin Oluk mahallesinde yaşayan bir kişi, burası Oluk Selge değil yanıtını verdi.

**Tablo 127**

**V97 ancient_sitename1**

| V97 ancient_sitename1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 They_built_a_history | 4 | 4.7 |
| | 2.00 I_dont_know | 15 | 17.4 |
| | 3.00 There_is_a_stone_way | 8 | 9.3 |
| | 4.00 It_is_a_monument | 7 | 8.1 |
| | 5.00 Place_of_nonmuslims | 7 | 8.1 |
| | 6.00 Ataturk_called_the_city_as_Selge | 2 | 2.3 |
| | 7.00 We_call_it_as_Tasdandam | 1 | 1.2 |
| | 8.00 It_is_an_Ancient_city | 3 | 3.5 |
| | 9.00 we_call_it_as_Bodrumkayasi | 3 | 3.5 |
| | 10.00 Archeologists_call_it_as_Pednelissos | 2 | 2.3 |
| | 11.00 Otomans_gave_itsname | 1 | 1.2 |
| | 12.00 There_were_kervansarays | 1 | 1.2 |
| | 13.00 Seljuk_people_gave_its_name | 2 | 2.3 |
| | 14.00 We_call_it_as_Uckapi | 2 | 2.3 |
| | 15.00 We_call_it_Zerk | 4 | 4.7 |
| | 16.00 From_Roma | 4 | 4.7 |
| | 18.00 We_call_Tasdandam | 1 | 1.2 |
| | 19.00 Name_of_past | 9 | 10.5 |
| | 20.00 Two_girls_were_sit_on_a_stone | 1 | 1.2 |
| | 21.00 Melli_combination_of_three villages | 3 | 3.5 |
| | 22.00 Melli_Miyilli_tribe | 1 | 1.2 |
| | 23.00 Melli_region_Bucak | 1 | 1.2 |
| | 24.00 Three_brothers;Ariassos_Termessos_Perge | 1 | 1.2 |
| | 25.00 Connected_Termessos | 1 | 1.2 |
| | 26.00 Place_of_Ariassos | 1 | 1.2 |
| | 27.00 Here_is_Oluk_not_Selge | 1 | 1.2 |
| | Total | 86 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 15 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 16 | |
| Total | | 102 | |

Köyde ve mahallelerde yaşayanların antik kentlerin yerel adlarını paylaşmaları ve yerel halkın yeni isimler vermesinin kültürel anlamı oldukça önemlidir. Köylülerin verdikleri isimler oldukça güzeldir.

**Tablo 128**

**V97.1 ancient_sitename2**

| V97.1 ancient_sitename2 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Name_of_somebody | 2 | 14.3 |
| | 2.00 There_was_a_Han | 2 | 14.3 |
| | 3.00 Mountain_pass | 2 | 14.3 |
| | 4.00 Known_middle_valley | 1 | 7.1 |
| | 5.00 Valuable_place | 3 | 21.4 |
| | 6.00 Inclined_to_Ottoman_power | 1 | 7.1 |
| | 7.00 Melli_Teke_township | 1 | 7.1 |
| | 8.00 Ariassos_brother_of_Termessos | 1 | 7.1 |
| | 9.00 Second_name_Selge | 1 | 7.1 |
| | Total | 14 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 87 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 88 | |
| Total | | 102 | |

Antik kenti yapanların köy ve mahallelerin olduğu yerleri seçmeleri ile 14 kişi bilmediğini ifade eder. Yüksek olduğu (11) için, havası temiz (8) olduğu ve korunması kolay (8) olduğu için yerleşmiş oldukları ifade edilir.

**Tablo 129**

**V98 motivat_tosettle_ancientsite1**

| V98 motivat_tosettle_ancientsite1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 For_escaping_enemy | 2 | 2.4 |
| | 2.00 I_dont_know | 14 | 16.5 |
| | 3.00 Road_of_migration | 2 | 2.4 |
| | 4.00 It_is_green | 1 | 1.2 |
| | 5.00 High_on_the_mountains_forest_highlands | 7 | 8.2 |
| | 6.00 Clean_weather | 8 | 9.4 |
| | 7.00 Chooes_high_places | 11 | 12.9 |
| | 8.00 They_escape_from_Turks | 2 | 2.4 |
| | 9.00 They_escape_from_war | 3 | 3.5 |
| | 10.00 They-settle-for_protection_spying | 8 | 9.4 |
| | 11.00 It_is_King's_water | 2 | 2.4 |
| | 12.00 Fire_is-seen_from_Antalya | 1 | 1.2 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 13.00 It_is_inside_the_forestand waterfall | 1 | 1.2 |
| | 14.00 IInherited_from_Greeks | 1 | 1.2 |
| | 15.00 There_are_wells_there | 1 | 1.2 |
| | 16.00 Nomads_way | 2 | 2.4 |
| | 17.00 Seljuk_people_came_before | 1 | 1.2 |
| | 18.00 Behave_according_to_conditions | 3 | 3.5 |
| | 19.00 Beautiful_castles | 2 | 2.4 |
| | 20.00 Established_ancient_city | 2 | 2.4 |
| | 21.00 A_road_to_Antalya | 2 | 2.4 |
| | 22.00 Near_to_strait | 1 | 1.2 |
| | 23.00 Pioneers_Byzantines_Romans | 1 | 1.2 |
| | 24.00 Illogical_no_water_land | 1 | 1.2 |
| | 25.00 Related_Termessos | 1 | 1.2 |
| | 26.00 Non_muslim's_place | 2 | 2.4 |
| | 27.00 Havent_idea_about_3000_years_before | 2 | 2.4 |
| | 28.00 They_were_exiled | 1 | 1.2 |
| | Total | 85 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 16 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 17 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 130'da yerleşmek için neden burası seçilmiş sorusuna yanıt olarak, güvenli buldukları için (13), yayla olduğu için (10) ve çoban oldukları için burayı seçtiklerini düşünürler.

**Tablo 130**

**V98.1 motivat_tosettle_ancientsite2**

| **V98.1 motivat_tosettle_ancientsite2** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Nomad's_road | 3 | 6.8 |
| | 2.00 Shepperds | 7 | 15.9 |
| | 3.00 Our_ancesters_are_settled | 2 | 4.5 |
| | 4.00 They_found_it_secure | 13 | 29.5 |
| | 5.00 For-escaping_flooding | 1 | 2.3 |
| | 6.00 They_are_settled | 2 | 4.5 |
| | 7.00 Resistant_to_earthquake | 1 | 2.3 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 8.00 Highland | 10 | 22.7 |
| | 9.00 They_own_three_points_in_region | 2 | 4.5 |
| | 10.00 Our_ancestors_followers | 2 | 4.5 |
| | 11.00 Infidels_brought_water_from_mountains | 1 | 2.3 |
| | Total | 44 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 57 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 58 | |
| Total | | 102 | |

### 10.4. Antik Kentin Bir Geçmiş Olarak Görmezden Gelinmesi

Burada anlamak istediğimiz köy ve mahallelerde yaşayan insanların antik kalıntıları kendi geçmişlerinin bir parçası olarak mı görüyorlar yoksa görmezden mi geliyorlar?

Nitekim Harvey (2001, 320)'e göre her toplumun geçmişle bir ilişkisi olmasına rağmen bazıları görmezden gelmeyi tercih eder (Fairclough et.al, 2008, 21). Bu nedenle geçmişin kolektif anlaşılmasını kendi kültürel hafızalarında reddederler.

Burada yaşamaktan memnun musun sorusuna verilen yanıtlara baktığımızda 35 kişi memnun olduğunu, 15 kişi bir fark olmadığın ifade eder.

**Tablo 131**

**V102.2 enjoy_living_here**

| V102.2 enjoy_living_here | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 35 | 53.8 |
| | 2.00 There_is_no_meaning | 8 | 12.3 |
| | 3.00 There_is_no_difference_between_past_and_present | 15 | 23.1 |
| | 4.00 Hayir | 7 | 10.8 |
| | Total | 65 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 36 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 37 | |

| | | |
|---|---|---|
| Total | 102 | |

Tablo 132'de 17 kişinin antik kalıntıların yanında yaşamaktan memnun olduklarını söylediklerini görüyoruz, 11 kişi onlar için bir anlamı olmadığını söylerken, SİT alanı olduğu için tuvalet olmadığını ve memnun olmadığını söyleyen (5) kişi, sabit bir gelirleri olursa daha çok memnun olacağını söyleyen (5) kişi, babamın evi kalıntıların hemen yakınında diyen (2) kişi olduğunu görüyoruz. Antik kalıntıların yakınında oturmak ile, bir süre yakınında oturup kente göç edip geldikten sonra oturmak arasında önemli farklılıklar olduğunu bu soruya verilen yanıtlardan görüyoruz.

**Tablo 132**

**V102.3 pleased_living_amid_the_ruins**

Diyen (2)

| **V102.3 pleased_living_amid_the_ruins** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 I_dont'know | 4 | 6.2 |
| | 2.00 I dont_go_see-the_ruins | 3 | 4.6 |
| | 3.00 I own_a_land_beside_the_ruins | 1 | 1.5 |
| | 4.00 Yes | 17 | 26.2 |
| | 5.00 No_meaning | 11 | 16.9 |
| | 6.00 My-father's_house_is_just_under-the_ruins | 2 | 3.1 |
| | 7.00 It_brought_income_to_us | 3 | 4.6 |
| | 8.00 Conservation_area_no_toilet | 3 | 4.6 |
| | 9.00 By_necessity | 5 | 7.7 |
| | 10.00 A_fixed_income_make_us_happier | 5 | 7.7 |
| | 11.00 Weather_beautiful | 1 | 1.5 |
| | 12.00 I_am_happy_in_summer | 3 | 4.6 |
| | 13.00 Want_to_go_city | 2 | 3.1 |
| | 14.00 Very_good_weather | 2 | 3.1 |
| | 15.00 I_am_very_pleased | 2 | 3.1 |
| | 16.00 Life_is_good_here | 1 | 1.5 |
| | Total | 65 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 36 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 37 | |
| Total | | 102 | |

Kalıntıların yanında yaşamanın 40 kişiye bir etkisi yok. Özellikle SİT alanı olması başka bir kısıtlama olarak ortaya çıkıyor ve turizmi olumsuz etkiliyor (5). Turistler geldiğinde gösterecek bir tuvaletleri olmadığını söylüyorlar. Yine tek tekte olsa her zaman kaçak kazı olduğunu (1), araştırmacıların geldiğini (1), kadınların para kazandığını (1), kalıntıların davar yatağı (1) olduğunu, istedikleri yere oturamadıklarını (1), satış yapmak için tiyatroda oturmaktan (1) nefret ettiğini ifade edenler var (Tablo 133). Tablo 133'deki 69 yanıta baktığımızda 2 kişinin görüntüsü güzel demesi dışında olumlu bir yanıt olmadığını görüyoruz.

**Tablo 133**

**V102.4 effects_living_amidtheruins**

| V102.4 effects_living_amidtheruins | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 I_only_show_the_way_of_ancient-city | 2 | 2.9 |
| | 2.00 No_effect | 40 | 58.0 |
| | 3.00 No_tourism_no_effect | 3 | 4.3 |
| | 4.00 Conservation_are_nobody_goes | 4 | 5.8 |
| | 5.00 Cant_sit_where_you_want | 2 | 2.9 |
| | 6.00 Conservation_of_area_affects_tourism_negatively | 5 | 7.2 |
| | 7.00 Beautiful_image | 2 | 2.9 |
| | 9.00 There_is_always_illegal-excavation | 1 | 1.4 |
| | 10.00 People_like_you_comes | 1 | 1.4 |
| | 11.00 Researchers_come | 1 | 1.4 |
| | 12.00 Visitors_apply_to_me | 1 | 1.4 |
| | 13.00 Women_generate_income | 1 | 1.4 |
| | 14.00 Shepperd_place | 1 | 1.4 |
| | 15.00 Conservation_area_not_build_house_toilet | 1 | 1.4 |
| | 16.00 Hates_sitting_in_ruins_for_sales | 1 | 1.4 |
| | 17.00 We_didnt_approach_cisterns | 1 | 1.4 |
| | 18.00 Has_to_be_owned | 1 | 1.4 |
| | 19.00 Its_good_people_come_here | 1 | 1.4 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | Total | 69 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 32 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 33 | |
| Total | | 102 | |

Köyün kalıntılara yakın kurulma nedenleri arasında çoban ve göçer olmalarının etkisi olduğunu söyleyen 17 kişi oldukça yaşamsal ve geçerli bir neden söylemiş oluyor. Döşemeboğazı yolu ise yine antik çağlardan beri göçer yolu olduğu için yola yakın yerleştiklerini (2), kalıntıları bilmeden yerleştiklerini (7), çeşme için yerleştiklerini (6), orman için yerleştiklerini söyleyen 4 kişi olduğunu görüyoruz.

**Tablo 134**

**V102.5Village_closetoruins_reason**

| **V102.5Village_closetoruins_reason** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Don't_know | 10 | 14.1 |
| | 2.00 It_is_built_near_Dosemebogazi | 2 | 2.8 |
| | 3.00 They_settled_here-no_knowledge_about_ruins | 7 | 9.9 |
| | 4.00 They_settled_here-for_fountains | 6 | 8.5 |
| | 5.00 Coincidence | 4 | 5.6 |
| | 6.00 Hiding_from_bandits | 1 | 1.4 |
| | 7.00 It_has_no_relation_with_ruins | 1 | 1.4 |
| | 8.00 They_settled_here__they_were_shepperds_nomads | 17 | 23.9 |
| | 9.00 They_settled_here_for_forest | 4 | 5.6 |
| | 10.00 Ashamed_absence_of_toilet | 1 | 1.4 |
| | 11.00 They_run_away | 3 | 4.2 |
| | 12.00 Appreciated_castles | 1 | 1.4 |
| | 13.00 Villagers_might_run_from_war | 1 | 1.4 |
| | 14.00 Run_away_from_flooding | 1 | 1.4 |
| | 15.00 Pioneers_know_sth | 9 | 12.7 |
| | 16.00 Village_is_far_from_ruins | 1 | 1.4 |
| | 17.00 Greeks_stay_there | 1 | 1.4 |
| | 18.00 People_first_came_here | 1 | 1.4 |
| | Total | 71 | 100.0 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| Missing | 99.00 | 30 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 31 | |
| Total | | 102 | |

Bir araştırmacı olarak mülakatlar sırasında bizden önce birileri gelmiş, yerleşmiş, büyük binalar kurmuş, bir bildikleri vardır diye düşünüp yerleşmiş olabilirler yanıtını bekledim. Hatta bir kişi kalıntılar köyden uzak diye yanıt vermiş. Israrla kendilerinden önceki topluma referans vermekten kaçınarak yanıtlar verdiler. Tam da D. Harvey'in dediği gibi "geçmişin kolektif anlaşılmasını kendi kültürel hafızalarında reddediyorlar. Bu reddetmenin olumlu ve olumsuz yanlarını tartışacak literatüre sahip değilim.

**10.5. Miras Alanlarının, Sembolik, Açık ve Pratik Anlamları**

Kültürel miras üzerine olan yazılı kaynaklar, kültürel miras alanlarının anlamlarına sıradan insanların yaşamları içerisinde odaklanırlar (Bryne, 2008, 152). Yerel insanlar yerlere sembolik anlamlar verirler ve bu anlamlar araştırmacılar ve dışarıdaki insanlar tarafından görünmez olabilir. Öyle ki arkeolojik alanlar hakkında bilgi sahibi olmadıklarını söylerken, bu alanların kaçak kazılar aracılığı ile varlıklı bir hayatın anahtarı olduğunu her zaman düşünürler. Kültürel miras alanlarının 'açık' anlamlarından çok yerel halkın buralara verdiği sembolik değerlere odaklanmakta fayda vardır.

Tablo 135'de köy ve mahallelerde yaşayanlara köyde neleri ata yadigârı olarak gördükleri sorulduğunda verilen yanıtlar "toprakları", evleri, olduğunu söyledikten sonra 10 kişi kalıntıların atalardan kalan bir değeri olduğunu ifade eder. 4 kişi taş evleri görürken, 5 kişi yanında taşıdığı çakıyı atalardan kalan bir mirasın parçası olarak görür.

**Tablo 135**
**V103 defined_heritage**

| V103 defined_heritage | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 This_house | 13 | 17.3 |
| | 2.00 Our_land | 21 | 28.0 |
| | 3.00 Father_in_laws's-house | 3 | 4.0 |
| | 4.00 Dosemebogazi | 1 | 1.3 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 5.00 Village | 6 | 8.0 |
| | 6.00 Ruins_have_value_of_ancesteral_remembrence | 10 | 13.3 |
| | 7.00 Stone_houses | 4 | 5.3 |
| | 8.00 Tasdandam | 1 | 1.3 |
| | 9.00 Mosque | 3 | 4.0 |
| | 10.00 SIA_has_a-value_of_ancestral_remembrence | 1 | 1.3 |
| | 11.00 Pocketknife | 5 | 6.7 |
| | 12.00 Nowhere_to_go | 1 | 1.3 |
| | 13.00 Trees | 1 | 1.3 |
| | 14.00 Place_of_nonmuslim | 1 | 1.3 |
| | 15.00 Just_moved | 1 | 1.3 |
| | 16.00 Our_town_village_is_a_rememberence | 1 | 1.3 |
| | 17.00 Melli_is_my_fireplace | 1 | 1.3 |
| | 18.00 House_in_village | 1 | 1.3 |
| | Total | 75 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 25 | |
| | System | 2 | |
| | Total | 27 | |
| Total | | 102 | |

İkinci sırada ise yine topraklar (15), taş evler (6), çeşmeler (2) ve Döşemealtı halısı (1) en son sırada yer alır (Tablo 136).

**Tablo 136**

**V103.1 defined_heritage**

| **V103.1 defined_heritage** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Carpet_of_Dosemealti | 1 | 3.8 |
| | 2.00 Stone_Houses | 6 | 23.1 |
| | 3.00 Fountains | 2 | 7.7 |
| | 4.00 Lands | 15 | 57.7 |
| | 5.00 File_for_carving_wood | 1 | 3.8 |
| | 6.00 Olive_garden | 1 | 3.8 |
| | Total | 26 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 75 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 76 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 137'de ise antik kalıntıları atalardan kalan mirasın parçası (60) olarak görüyorlar.

**Tablo 137**
**V104 reason-ruinsasherit**

| V104 reason-ruinsasherit | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 60 | 63.8 |
| | 2.00 No | 34 | 36.2 |
| | Total | 94 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 7 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 8 | |
| Total | | 102 | |

Antik kalıntıları atalardan kalan mirasın bir parçası olarak görenler antik kalıntıları atalardan kalan bir değer olarak görülüyor (11), uzaklardan gelen insanların kurduğu bir miras olarak görüyorlar (9), antik kalıntıların tarih olduğunu (7), bu kalıntıların köye ait olduğunu (5) ve atalarının gelip kalıntıların tam dibine yerleştiğini (5) söylerler (Tablo 138)

**Tablo 138**
**V104.1 reason-ruinsasherit1**

| V104.1 reason-ruinsasherit1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Ancient_ruins_have_ancesteral_value | 11 | 19.0 |
| | 2.00 It_is_a_history | 7 | 12.1 |
| | 3.00 Conservation_area | 1 | 1.7 |
| | 4.00 Advanced_technology_still_in_use | 4 | 6.9 |
| | 5.00 It_is_our_inheritance_value_people_came_from_far_away | 9 | 15.5 |
| | 6.00 Traces-of-Roman_ancient_people | 2 | 3.4 |
| | 7.00 Ancient_ruins_belong_to_our_village | 5 | 8.6 |
| | 8.00 We_have_land_there | 1 | 1.7 |
| | 9.00 natural_beautity_tourism | 3 | 5.2 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 10.00 Other | 3 | 5.2 |
| | 11.00 Ancestors_settle_tothebottom_ofancient_ruins | 5 | 8.6 |
| | 12.00 Guards_keep_watch_with_transceiver | 1 | 1.7 |
| | 13.00 open_window_there | 6 | 10.3 |
| | Total | 58 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 43 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 44 | |
| Total | | 102 | |

Antik kalıntıları atalardan kalan mirasın parçası olarak ~~görmeyenler onları~~görmeyenler onları köyün/~~mahallenin topraklarının~~mahallenin topraklarının sınırları içerisinde (16) görür, kalıntıların sahibinin kendilerinin olduğunu söylerle (Tablo 139).

Biçimlendirilmiş: İki Yana Yasla

**Tablo 139**

**V104.2 reason-ruinsasnot_herit2**

| V104.2 reason-ruinsasnot_herit2 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 We_own_the_ruins | 5 | 19.2 |
| | 2.00 It_is_in_the_borders_of-our_land | 16 | 61.5 |
| | 3.00 There_is_a_windwill_in_ancient_ruins | 1 | 3.8 |
| | 4.00 Reflects_past | 1 | 3.8 |
| | 5.00 Ancestars_came_after | 2 | 7.7 |
| | 6.00 Drill_use_their_water | 1 | 3.8 |
| | Total | 26 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 75 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 76 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 140'da ki yanıtlar ise "kalıntılar biz~~im~~m~~(~~le ilgili değil" (5), "kalıntılardan bir karımız yok" (5), "gavurun kalıntıları" (5), "bizim atalarımız değil"(4), "bize bıraktıkları bir miras yok" (2) diyerek kolektif hafızayı reddederler.

**Tablo 140**

**V104.3 reason-ruinsasnot_herit1**

| V104.3 reason-ruinsasnot_herit1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 It_is_not_related_us | 5 | 20.0 |
| | 2.00 Roman_letters_on_ruins | 1 | 4.0 |
| | 3.00 Not_our_ancestors | 4 | 16.0 |
| | 4.00 We_dont_benefit_from_the_ruins | 5 | 20.0 |
| | 5.00 Infidels_Ruins | 5 | 20.0 |
| | 6.00 There_were_foreigns_came_before_us | 1 | 4.0 |
| | 7.00 No_inheritance_left_us | 2 | 8.0 |
| | 8.00 I_dont_know | 2 | 8.0 |
| | Total | 25 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 76 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 77 | |
| Total | | 102 | |

Aynı şekilde Tablo 141'deki yanıtlarda da "onlar düşman" (5), "orası kamu ~~malı"(~~malı" (3), "bizim atalarla ilgileri yok" (1), "orayı inançsızlar yapmış" (1) gibi yanıtlar verirler.

**Selge (56) (Gülcan Dere)**: Bizim atalarımızın olmadığı için antik kalıntıları atalardan kalan mirasın bir parçası olarak görmüyorum. Onlarda turistmiş yabancı dil konuşurlarmış.

**Tablo 141**

**V104.4 reason-ruinsasnot_herit1**

| V104.4 reason-ruinsasnot_herit1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 It_is-a-public_property | 3 | 30.0 |
| | 2.00 There_is_no_relation_with_our_ancestors | 1 | 10.0 |
| | 4.00 Unbeliever_people_built_it | 1 | 10.0 |
| | 5.00 They_are_enemies | 5 | 50.0 |
| | Total | 10 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 91 | |
| | System | 1 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | Total | 92 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 142'de kalıntıların köy ve kasabalarda yaşayanlara ne ifade ttiğini sorduğumuzda 20 kişi "hiçbir şey" diye yanıt verirken 21 kişi tarihi eser-anıt" olduğunu söyler. 7 kişi turizm anlamı olduğunu ifade eder. "Kültürel değeri olduğunu söyleyenlerin (5) karşısında "koruma alanının olumsuzluğu (5) vurgulanır.

**Tablo 142**

**V99 1meaning_ruins**

| **V99 1meaning_ruins** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Tourism | 7 | 8.4 |
| | 2.00 The_highlands_way | 1 | 1.2 |
| | 3.00 Historical_monument_memory | 21 | 25.3 |
| | 4.00 I_own_land_around_it | 3 | 3.6 |
| | 5.00 Protected_zone_negative | 5 | 6.0 |
| | 6.00 Historical_memory | 3 | 3.6 |
| | 7.00 Treasure_hunterers_are_robbed | 4 | 4.8 |
| | 8.00 Wealth_is_under_the_land | 2 | 2.4 |
| | 9.00 Our_mountains | 4 | 4.8 |
| | 10.00 Cultural_value | 5 | 6.0 |
| | 11.00 Nothing | 20 | 24.1 |
| | 12.00 Use_value | 2 | 2.4 |
| | 13.00 Like_a_neighbourhood | 3 | 3.6 |
| | 14.00 Stack_of_stones | 1 | 1.2 |
| | 15.00 Had_a _destroyed_end | 1 | 1.2 |
| | 16.00 | 1 | 1.2 |
| | Total | 83 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 18 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 19 | |
| Total | | 102 | |

Antik kalıntılar ikinci anlam olarak "~~hiçbirşeyi"~~(hiçbirşeyi" (7), "yolu"(4) ve turizmi" (4) ifade eder.

**Tablo 143**

**V99.1 2meaning_ruins**

| V99.1 2meaning_ruins | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Road | 4 | 19.0 |
| | 2.00 Nothing | 7 | 33.3 |
| | 3.00 Exploring | 3 | 14.3 |
| | 4.00 Byzantine | 1 | 4.8 |
| | 6.00 Tourists_valuable_for_us | 1 | 4.8 |
| | 7.00 Tourism | 4 | 19.0 |
| | 8.00 Prevents_construction_of_new_houses | 1 | 4.8 |
| | Total | 21 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 80 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 81 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 144**

**V100 Enough_knowledge_ruins**

| V100 Enough_knowledge_ruins | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 18 | 18.6 |
| | 2.00 No | 79 | 81.4 |
| | Total | 97 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 4 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 5 | |
| Total | | 102 | |

Köy ve ~~mahallelrde~~mahallelerde görüşülen 79 kişi kalıntılar hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını düşünürler (Tablo 144).

**Tablo 145**

**V100.1 ifno_reasons**

| V100.1 ifno_reasons | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Nobody_told_us | 20 | 31.3 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 2.00 I_dont_know_history_too_old | 21 | 32.8 |
| | 3.00 There_is_no_book_written | 2 | 3.1 |
| | 4.00 It_is_forbidden_to_know | 4 | 6.3 |
| | 5.00 Never_interested | 4 | 6.3 |
| | 6.00 The_signboard_is_destroyed | 2 | 3.1 |
| | 7.00 I_didnt_make_any_research | 7 | 10.9 |
| | 8.00 other | 4 | 6.3 |
| | Total | 64 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 37 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 38 | |
| Total | | 102 | |

Kalıntılar hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını düşünenlerin en önemli nedeni "çok eski olduğu için tarihi bilmediklerini" (21), "~~kimsenin onlara~~kimsenin onlara anlatmadığını" (20), "araştırmadığını" (7), "yasak olduğunu" (4) ve "ilgilenmediklerini" (4) söylerler (Tablo 145).

Tablo 146'da Kalıntılar hakkında anlatılan hikayelere baktığımızda 31 kişi bilmediğini, 5 kişi kimsenin anlatmadığını, göç yolu (3) olduğunu, Müslüman (4) olmadıklarını, mezarlarında eşyalar (2) olduğunu anlatırlar (Tablo 146).

**Tablo 146**

**V101 stories_onruins**

| V101 stories_onruins | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Don't_know | 31 | 46.3 |
| | 2.00 Migration_road | 3 | 4.5 |
| | 3.00 Nonmuslims_built_castles_wells | 2 | 3.0 |
| | 4.00 Smuggling | 2 | 3.0 |
| | 5.00 Byzantium_Rome_Greek_inheritance | 3 | 4.5 |
| | 6.00 Nonmuslims_before_us | 4 | 6.0 |
| | 7.00 They_came_and_went | 3 | 4.5 |
| | 8.00 There_were_tombs_stuff_in | 2 | 3.0 |
| | 9.00 Destroyed_castle | 1 | 1.5 |
| | 10.00 Castle_was_very_beautiful | 2 | 3.0 |
| | 11.00 Has_2000_years_history | 2 | 3.0 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 12.00 Seven_hole_story | 1 | 1.5 |
| | 13.00 Protected_by_snakes | 1 | 1.5 |
| | 14.00 Worked_with_archeologists | 1 | 1.5 |
| | 15.00 Nobody_told | 5 | 7.5 |
| | 16.00 Ottomans_Greeks_settled | 1 | 1.5 |
| | 17.00 Somebody_excavated_find_sth | 1 | 1.5 |
| | 18.00 They_were_shepperds | 1 | 1.5 |
| | 20.00 Nobody_interested_in_Ruins | 1 | 1.5 |
| | Total | 67 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 34 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 35 | |
| Total | | 102 | |

Kalıntılar hakkında anlatılan hikayelere baktığımızda bilgilerin tasarı aşamasında kaldığını görürüz. 2000 yıllık tarihi olduğunu, yedi delik hikayesi olduğunu, yılanlar tarafından korunduğu, birilerinin kazıp bir şeyler bulduğu, gelip gittikleri gibi hikayelerden bahsederler:

Örneğin:

> **Karaot (61) (K):** Yılanlar tarafından korunuyormuş. Top sarnıcın altından su Döşemealtı'na inermiş. Darphane ve şaraphane varmış, çok altın varmış. Çok büyük bir taş varmış, onu patlatmışlar.
>
> **Kocaaliler (23) (E):** Asarda kavimler yaşamış. Bizanslılar, Hititler. Yunanlı kızın birisi burada kalmış gidememiş. Kavacık köyünde oğulları var. Yunanlı karının oğlu İbiş
>
> **Akkoç (34) (K):** babamın 60 dönüm tarlası vardı Üçkapının üstünde. Gavur evlerinden korkardık. Evlerin içine gir yat, içine yağ, peynir derisi koyduk**.** Evler yikik değildi. Mezarları herkes kazdı. Yabandan gelenler altın buldular. Küpeler, kolyalar, testilerin içinde barut buldular.
>
> **Akkoç (34) (K):**Bizden once gavurlar burada yaşamışlar.karşıda köyde kalırlarmış. Kaza kaza toz ettiler. Gavurları sürmüşler, dedem anlatırdı. Sürdük onları derdi. Dedemin madalyası vardır.

Bu bölümün analizinde girişte söylediğimiz gibi yerel halkın söylediklerine odaklandık ve onları teorik bir bakış açısından yargılamadık.

### 10.6. Köy ve Mahallelerde Yaşayanların Bilişsel Haritaları

Köy ve mahallelerde yaşayanların geçmişte kalıntıların yanında yaşamanın nasıl olduğunu sormak onların kalıntılar ve yaşadıkları çevre ile ilgili bilişsel haritalarını anlamaktır. Geçmişle bugün arasında fark yoktur (21), kalıntılar eskiden daha güzeldi (10), geçmişte yaylaya giderdik (3), geçmişte çok kaçak kazı yapıldı (3), yıllarca onların yaptığı sarnıçların suyunu içtik (1), hayvanları güderdik (3), 1972 senesinde Roma kuyularında su bulundu (1) (Tablo 148).

Antalya'da görüştüğümüz birisi antik kalıntıların turizm anlamında getirisi olduğunu bilmediklerini ve bir şeyler bulmak için Pednelissos'taki taşları acımasızca kırdıklarını ve bunun için çok üzgün olduğunu söyledi.

**Tablo 148**

**V102.1 living_amidtheruins_inpast**

| **V102.1 living_amidtheruins_inpast** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| (1)Valid | 1.00 It_was_beautiful_in_past | 10 | 14.1 |
| | 2.00 We-drink_ use_cisterns_water | 2 | 2.8 |
| | 3.00 There_is_no_difference_between_present_past | 21 | 29.6 |
| | 4.00 It_is_conserved | 1 | 1.4 |
| | 5.00 Touristic_sales_are_better_in_past | 2 | 2.8 |
| | 6.00 There_were_archeologists_in_past | 2 | 2.8 |
| | 7.00 Nobody_interested_because_of_guard | 1 | 1.4 |
| | 8.00 more_illegal_excavation_in_past | 3 | 4.2 |
| | 9.00 past-carpetweaving_tourists_came | 2 | 2.8 |
| | 10.00 grazing_animals | 3 | 4.2 |
| | 11.00 We_went_highlands_in_past | 3 | 4.2 |
| | 12.00 We_slept_there_at_night | 1 | 1.4 |
| | 13.00 We_must_took_social_rights | 1 | 1.4 |
| | 14.00 House_build_forbidden_in_past | 2 | 2.8 |
| | 15.00 Good_living_amid_ruins | 3 | 4.2 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 16.00 Sales_tourists_incrase_1980 | 2 | 2.8 |
| | 17.00 May_be_our_ancestors | 2 | 2.8 |
| | 18.00 We_work_beside | 2 | 2.8 |
| | 19.00 I_am_farther_than:past | 1 | 1.4 |
| | 20.00 Found_water_in_Roman_wells in1972 | 1 | 1.4 |
| | 21.00 We_have_been_drink_water_cisterns_for_years | 1 | 1.4 |
| | 22.00 I_didnt_see_ruins | 1 | 1.4 |
| | 23.00 They_could_see_Isparta_Bucak | 1 | 1.4 |
| | 24.00 There_was_no_sales | 1 | 1.4 |
| | 25.00 More_touritst-in_past | 1 | 1.4 |
| | 26.00 Construction_free-in_past | 1 | 1.4 |
| | Total | 71 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 30 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 31 | |
| Total | | 102 | |

### 10.7. Geleneksel Kültürel Değerler

Köy ve mahallelerin Akkoç haricinde sürekli devam eden gelenekleri olduğunu söyleyemeyiz. Keçi yetiştiriciliği, keçi kılından yapılan çullar eski önemini yitirmiş durumda. Akkoç halkı konar göçerlikten ve keçi yetiştiriciliğinden gelen Kurban Bayramı adetlerini hala devam ettirirler.

.**Tablo 149**

**V105 customs_of_village**

| **V105 customs_of_village** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Fig_festival_in_Melli | 2 | 11.1 |
| | 2.00 Citembik_has_oil_and_used_in_meals | 1 | 5.6 |
| | 3.00 Goat_raising | 1 | 5.6 |
| | 4.00 Kurban_bayrami_is_very_important_in_Akkoc | 2 | 11.1 |
| | 5.00 Tallow_of_hair_goat_heals_the_body_cuts | 1 | 5.6 |
| | 6.00 | 1 | 5.6 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | Brideprice_has_been_taken_since_1980's | | |
| | 8.00 Hair_goat | 2 | 11.1 |
| | 9.00 Sell_wheat_straw_beef | 2 | 11.1 |
| | 10.00 Olive-discovered | 1 | 5.6 |
| | 11.00 Hospitality | 1 | 5.6 |
| | 12.00 No_tradition_everything_fake | 1 | 5.6 |
| | 13.00 Wedding | 1 | 5.6 |
| | 14.00 Cultivating-wheat | 1 | 5.6 |
| | 15.00 Indulen-in_past | 1 | 5.6 |
| | Total | 18 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 83 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 84 | |
| Total | | 102 | |

**Akkoç- sayi 40 Kurban bayrami adeti**: herkes kestiği davardan kavurma yapıyor. Erkekler bayram namazına giderken bir tabak kavurma götürür. Meydan da kazana döker. Namazdan sonra oturur hep beraber kavurma yerler. Çok fazla kavurma olur. Kalan kavurma karakola hediye edilir. Şeker bayramında şeker ya da tatlı toplanır.

Geleneksel kullanımı olan bitkiler en fazla şalba (33), kekik(15), adaçayı (7) ve çitemiktir (6) (Tablo 150).

**Tablo 150**

**V106 traditional_use_herbs1**

| **V106 traditional_use_herbs1** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Adacayi | 7 | 8.0 |
| | 2.00 Salba | 33 | 37.5 |
| | 3.00 Kuzukulagi | 1 | 1.1 |
| | 4.00 ebegumeci | 3 | 3.4 |
| | 5.00 Kekik | 15 | 17.0 |
| | 6.00 Citemik | 6 | 6.8 |
| | 7.00 Isirgan | 1 | 1.1 |
| | 8.00 Labada | 3 | 3.4 |
| | 12.00 Defne(teynel) | 4 | 4.5 |
| | 13.00 Mersin (Murt) | 1 | 1.1 |
| | 14.00 Kir_inciri | 1 | 1.1 |
| | 15.00 Dag_cilegi | 1 | 1.1 |
| | 17.00 Uzerlik | 1 | 1.1 |
| | 18.00 Koyunotu | 2 | 2.3 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 19.00 Karaot | 2 | 2.3 |
| | 20.00 Sari_cicek | 1 | 1.1 |
| | 21.00 Kestane | 1 | 1.1 |
| | 25.00 Not_use_plants | 1 | 1.1 |
| | 26.00 We_didnt_collect_plants_in_past | 2 | 2.3 |
| | 28.00 Kokboya | 1 | 1.1 |
| | 29.00 Salep | 1 | 1.1 |
| | Total | 88 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 13 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 14 | |
| Total | | 102 | |

### 10.2.1.Yemekler

Köy ve mahallelerde tüketilen yemekler günün koşullarına uyum sağlayarak eski adetler yerini özel günlerde yapılan standart yemeklere bırakmış durumdadır. Keşkek (24) geleneksel olarak en fazla pişirilen yemektir. Onu kuru fasulye (20), buğday tarhanası (12), bulgur aşı (12) ve Topça (10) yapılır (Tablo 152).

**Tablo 152**

**V107 local_meals1**

| **V107 local_meals1** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Kuru_fasulye | 20 | 22.0 |
| | 2.00 Etli_pilav | 8 | 8.8 |
| | 3.00 Nohutlu_et_yemegi | 4 | 4.4 |
| | 4.00 Keskek | 24 | 26.4 |
| | 5.00 Topca | 10 | 11.0 |
| | 6.00 Bugday_tarhanasi | 12 | 13.2 |
| | 7.00 Ozel_yemek_yok | 1 | 1.1 |
| | 8.00 Bulgur_asi | 12 | 13.2 |
| | Total | 91 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 10 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 11 | |
| Total | | 102 | |

Topça'nın tarifi aşağıdaki gibidir:

**Selge (60) (Fikri Öz'ün karısı):**

> Topça: Keçi etinden yapılır. Satırla kıyma kıyılır. Elle kıyılmalı. Bulgur, kırmızı biber, karabiber, soğan ve kendi yağı konur. Yuvarlak yuvarlak yaparsın. Topçayı unlarsın. Suyu kaynatır topçaları salarsın. Suyuna soğan kavurursun, salça katarsın.

**Tablo 153**

**V107.1 local_meals2**

| V107.1 local_meals2 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Beldirbak | 17 | 24.3 |
| | 2.00 Yufka_ekmek | 4 | 5.7 |
| | 3.00 Pilav | 1 | 1.4 |
| | 4.00 Nohut | 6 | 8.6 |
| | 5.00 Tursu | 2 | 2.9 |
| | 6.00 Keci | 3 | 4.3 |
| | 7.00 Tarhana_corbasi | 17 | 24.3 |
| | 8.00 Topca | 3 | 4.3 |
| | 9.00 Sermic | 2 | 2.9 |
| | 10.00 Mercimek | 1 | 1.4 |
| | 11.00 Yarma_asi | 2 | 2.9 |
| | 12.00 Keskek | 4 | 5.7 |
| | 13.00 Fasulye | 4 | 5.7 |
| | 14.00 Kulakli | 2 | 2.9 |
| | 15.00 Goat_meat | 2 | 2.9 |
| | Total | 70 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 31 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 32 | |
| Total | | 102 | |

İkinci olarak yapılan yemekler ise beldirbak (17) ve tarhana çorbasıdır (17) (Tablo 153).

### 10.2.2. Müzik

Yerel şarkılar dendiğinde köy ve mahallelerin kendilerine ait türküleri olmasa da Tablo 154'de görünen Antalya ve Burdur yöresi türkülerinden bahsederler. Yörede kadınların boğaz çalması artık kullanılmayan bir gelenektir.

**Tablo 154**

**V108 local_songs**

| V108 local_songs | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Bilmiyorum | 30 | 51.7 |
| | 2.00 Burdur_turkuleri_ile_ayni | 5 | 8.6 |
| | 3.00 Bogaz(hata) calinir | 15 | 25.9 |
| | 4.00 Arif'in_Melli_turkusu | 1 | 1.7 |
| | 5.00 Su_Melli'nin_yemisi | 1 | 1.7 |
| | 6.00 Ciktimda_gittim_suy_daglarin_basina | 3 | 5.2 |
| | 7.00 Aktasi_kaldiralim_yilani_oldurelim | 2 | 3.4 |
| | 8.00 Cekemedim_akca_kizin_gocunu | 1 | 1.7 |
| | Total | 58 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 43 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 44 | |
| Total | | 102 | |

Yörenin en önemli yerel enstrümanı Iklığ'da denilen kabak kemanedir (10). Müzik aletinin olmadığı çok eski zamanlarda ise düğünlerde kadınların leğen (7) ve teneke (3) çalarlarmış (Tablo 155).

**Tablo 155**

**V109 local_music_instruments**

| V109 local_music_instruments | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Kemence | 5 | 8.6 |
| | 2.00 Bakir_legen_calardik | 7 | 12.1 |
| | 3.00 Dumbelek_delbek | 2 | 3.4 |
| | 4.00 Baglama | 12 | 20.7 |
| | 5.00 Teneke_calarlar | 3 | 5.2 |
| | 6.00 Kabak_kemane (iklig) | 10 | 17.2 |
| | 7.00 Kaval | 3 | 5.2 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 8.00 Sipsi | 2 | 3.4 |
| | 9.00 Davul_zurna | 6 | 10.3 |
| | 11.00 Women_play_throath | 8 | 13.8 |
| | Total | 58 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 43 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 44 | |
| Total | | 102 | |

Yörede müzik aleti çalanlar Tablo 156'daki listede yer alır. 14 kişinin söylediği kadınlar seçeneği aslında boğaz çalanları kadın olduğunu belirtmek için listeye konmuştur.

**Tablo 156**

**V113 local_baglama_musicians**

| V113 local_baglama_musicians | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Mehmeh_Maden(kozan) | 5 | 13.2 |
| | 2.00 Suleyman_Gul(Kozan) | 2 | 5.3 |
| | 3.00 Kamil_Dagli (Melli) | 5 | 13.2 |
| | 4.00 Recep_Semiz (Melli) | 1 | 2.6 |
| | 5.00 Ramazan_Altinkaya (Selge) | 2 | 5.3 |
| | 6.00 Grandma_Gulistan(Selge) | 3 | 7.9 |
| | 7.00 Women | 14 | 36.8 |
| | 8.00 Emin_Kok_Demirciler | 2 | 5.3 |
| | 9.00 Emine_Ayse_(Haspinar) | 1 | 2.6 |
| | 10.00 Abdallar | 3 | 7.9 |
| | Total | 38 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 63 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 64 | |
| Total | | 102 | |

**Karaot (63):** Eskiden düğünlerde müzik yerine oyunlar oynanırmış. Sipsi çalınırmış.

Yerel el sanatlarına baktığımızda ise halı dokumacılığı en yaygın olandır (46). Yine keçi kılı ile çul (3) ve kilim (14~~) dokumak~~) dokumak artık yapılmayan el sanatlarındandır (Tablo 157). Kadınlar sürekli iğne oyası yaparlar (10).

**Tablo 157**

**V114 local_handcrafts**

| V114 local_handcrafts | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Wool_carpet_weaving | 46 | 54.8 |
| | 3.00 Weaving_saddle_with_goat_hair | 3 | 3.6 |
| | 4.00 Weaving_kilim_with_goat_hair | 14 | 16.7 |
| | 6.00 Weaving_cloths_with_cotton | 2 | 2.4 |
| | 7.00 Knitting_basket | 4 | 4.8 |
| | 8.00 Wood_carving | 3 | 3.6 |
| | 10.00 Needle_lace | 10 | 11.9 |
| | 11.00 Dowry | 2 | 2.4 |
| | Total | 84 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 17 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 18 | |
| Total | | 102 | |

Aşağıdaki alıntılarda ise keçi kılından yapılan çul ve çadır anlatılır:

**Akkoç-Müzeyyen Şahin:** Kara çadır yaşantısı: devamlı olarak dağda çadırda yaşadık. 12 kardeşiz. İlkokulu bitirdikten sonra hep yaylada yaşadık davar için. Üç kızkardeştik. Birimiz davar güderdi. Bir tanesi evde durur ineklere bakardı. Babam 22 sene önce Kıl çadırı turistlere sattı.

**Selge (60) (Fikri Öz'ün karısı):** Kıl keçisi bu bölge için önemlidir. Milli Park olunca kıl keçi kalktı geçim zorlaştı. Kıl keçisinin kılı kirmanla eğrilir ve dokunurdu. Kıl çulu hem altımıza hem üstümüze sererdik.

Köy ve mahallelerde en fazla anlatılan hikâye yörüklerin göç hikayesidir (9). 17 kişi böyle yerel hikayeleri bilmediğini söylerken, geçmişte yaşanan kuraklık hikayeleri (3) anlatılır (Tablo 158).

**Tablo 158**

**V117 local_stories**

| V117 local_stories | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 I_don't_know | 17 | 42.5 |
| | 3.00 Migration_stories_of_villagers | 9 | 22.5 |
| | 4.00 Pray_for_rain | 1 | 2.5 |
| | 5.00 Not_remember | 1 | 2.5 |
| | 6.00 Point_Aladana_Hill | 1 | 2.5 |
| | 7.00 Neighbour_midwife_Surtme | 1 | 2.5 |
| | 8.00 Both_grandfathers_die_inYemen | 1 | 2.5 |
| | 9.00 Village_plays_wedding | 1 | 2.5 |
| | 10.00 Life_of_prophet | 2 | 5.0 |
| | 11.00 Burn_gas_oil_as_a_light | 3 | 7.5 |
| | 12.00 Scarcity_in_past | 3 | 7.5 |
| | Total | 40 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 61 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 62 | |
| Total | | 102 | |

## 11. Antik Kalıntılar, Ekoloji ve Sürdürülebilir Gelişme

### 11.1. Koruma ve Kalıntılar

Köy ve mahallelerde görüşülen kişilerin neredeyse tamamına yakını (97) antik kalıntıların koruma alınması gerektiğini ifade ederler (Tablo 159).

**Tablo 159**

**V118 conservation_ruins**

| V118 conservation_ruins | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 97 | 97.0 |
| | 2.00 No | 3 | 3.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

Kalıntıların neden koruma altına alınması gerektiğine gelince “koruma altına alınmazsa yokolur” (16), “daha iyi korunması gerekir” (12), “korunması turizme değer katar” (8), “daha değerli olur” (7) ve “kaçak kazıyı engeller (6). (Tablo 160).

**Tablo 160**

**V120 ifyes_why1**

| V120 ifyes_why1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Historical_artifact | 6 | 8.7 |
| | 2.00 Value_added_tourism | 8 | 11.6 |
| | 3.00 National_Wealth | 2 | 2.9 |
| | 4.00 National_Park | 1 | 1.4 |
| | 5.00 Ruined,if_not_conserved | 16 | 23.2 |
| | 6.00 Will_be_more_valuable | 7 | 10.1 |
| | 7.00 Our-children_should_know | 2 | 2.9 |
| | 8.00 Better_protection_needed | 12 | 17.4 |
| | 9.00 Prevents_illegal_excavation | 6 | 8.7 |
| | 10.00 Find_something_inform_state | 1 | 1.4 |
| | 11.00 Animals_are_feeded | 1 | 1.4 |
| | 12.00 who_protects_the_stone | 2 | 2.9 |
| | 13.00 No_solid_part_remains | 1 | 1.4 |
| | 14.00 There_was_noprotection | 1 | 1.4 |
| | 15.00 State_doing_sth | 1 | 1.4 |
| | 16.00 Has_been_protected | 2 | 2.9 |
| | Total | 69 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 32 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 33 | |
| Total | | 102 | |

Kalıntıları kimlerin koruması gerektiğine gelince en büyük görev yerel halka (24) verilmektedir. Hükümet görevlilerinin koruması gerektiğini düşünenler 14 kişi iken, 10 kişi kimin koruması gerektiğini bilmediğini ifade etmektedir (Tablo 162).

**Tablo 162**

**V121 who1_conserve_ruins**

| V121 who1_conserve_ruins | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Villagers | 24 | 41.4 |
| | 2.00 Military | 3 | 5.2 |
| | 3.00 Government_guards | 14 | 24.1 |
| | 4.00 Restorers | 1 | 1.7 |
| | 5.00 I_dont_know | 10 | 17.2 |
| | 6.00 Municipality | 1 | 1.7 |
| | 7.00 Muhtar | 2 | 3.4 |
| | 8.00 Village_comittee | 1 | 1.7 |
| | 9.00 Nothing_to_protect | 2 | 3.4 |
| | Total | 58 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 43 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 44 | |
| Total | | 102 | |

Kalıntıları koruması gereken kurum ise devlettir (35). Devletten sonra müze (8), müzeyi belediye (3) ve kültür bakanlığı (2) takip eder.

**Tablo 164**

**V122 institution1_conserve_ruins**

| V122 institution1_conserve_ruins | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 State | 35 | 71.4 |
| | 2.00 Municipality | 3 | 6.1 |
| | 3.00 Archeological_section_of_state | 1 | 2.0 |
| | 4.00 Museum | 8 | 16.3 |
| | 5.00 Ministry_of_Culture | 2 | 4.1 |
| | Total | 49 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 52 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 53 | |
| Total | | 102 | |

Korunması gerektiğini düşünenler ise özellikle Selge'liler köylüler olmadan ormanın yanacağını (1) ifade ediyorlar. Görüşme yapılanlara göre kalıntıların daha çok korumaya ihtiyacı (12) vardır. Devletin kaynakları olmadığı (8) gibi korunacak birşey de kalmamıştır (7). (Tablo 165)

**Tablo 165**

**V123 ifyes_form_of_protection**

| **V123 ifyes_form_of_protection** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Prevention_of_illegal_excavation | 3 | 4.2 |
| | 2.00 Nothing_to_protect | 7 | 9.9 |
| | 3.00 Other | 5 | 7.0 |
| | 4.00 Conservation_area | 8 | 11.3 |
| | 5.00 Needs_more_protection | 12 | 16.9 |
| | 6.00 Without_villagers_burn_Selge_forest | 19 | 26.8 |
| | 7.00 Without_villagers_everybody_excavate | 7 | 9.9 |
| | 8.00 Government_has_no_funds | 8 | 11.3 |
| | 9.00 Guard_has-to_be_from_the_same_village | 2 | 2.8 |
| | Total | 71 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 30 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 31 | |
| Total | | 102 | |

Görüşülen kişilerden 41 tanesi yörede bulunan antik kalıntıların korunması gerektiğini düşünürken 59 kişi korunmaması gerektiğini ifade eder (Tablo 166).

**Tablo 166**

**V124 proper_protection**

| **V124 proper_protection** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 41 | 41.0 |
| | 2.00 No | 59 | 59.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

Kalıntıların korunması gerektiğini söyleyenlerden bazıları zaten bekçi (10) olduğunu, 9 kişi ise asla korunmadığını, 6 kişi her zaman kaçak kazı olduğunu söylerken, 6 kişi kalıntılara köylülerin sahip çıkacağını ifade eder (Tablo 167).

**Tablo 167**

**V124.1 comments_conservation_pos**

| **V124.1 comments_conservation_pos** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 People_conserves_themselves | 5 | 11.6 |
| | 2.00 There_is_official_guard | 10 | 23.3 |
| | 3.00 Villagers_possess_the_ruins | 6 | 14.0 |
| | 4.00 Gendarme_follows_continuously | 5 | 11.6 |
| | 5.00 The_best_conserved_ancient_city | 1 | 2.3 |
| | 6.00 Never_conserved | 9 | 20.9 |
| | 7.00 Always_excavated | 6 | 14.0 |
| | 8.00 Restoration_is_necessary | 1 | 2.3 |
| | Total | 43 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 58 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 59 | |
| Total | | 102 | |

Kalıntıların korunmasına karşı olumsuz düşünenlerden 15 kişiye göre kalıntılar korunsaydı yıkılmazdı derken, 11 kişi kaçak kazıların ~~olduğunu ve~~olduğunu ve 5 kişi de antik kente girişin serbest olduğunu ifade ederler (Tablo 168).

**Tablo 168**

**V125 comments_conservation_neg**

| V125 comments_conservation_neg | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Entrance_is_always_free | 5 | 9.6 |
| | 2.00 Illegal_excavation | 11 | 21.2 |
| | 3.00 if_protected_not_destroyed | 15 | 28.8 |
| | 4.00 Byzantines_destroyed | 1 | 1.9 |
| | 5.00 There_is_no_official_guard | 3 | 5.8 |
| | 6.00 Destroyed_in_past | 3 | 5.8 |
| | 7.00 Guard_illegal_excavator | 5 | 9.6 |
| | 8.00 Nobody_watch-touch | 4 | 7.7 |
| | 9.00 Forbidden_only_villagers | 2 | 3.8 |
| | 10.00 Illegal_excavation_every_night_winter | 2 | 3.8 |
| | 11.00 Better_road_ruins_necessery | 1 | 1.9 |
| | Total | 52 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 49 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 50 | |
| Total | | 102 | |

### 11.2. Sürdürülebilirlik ve Sürdürülebilir Gelişme-Çevresel Kapasite

Bu çalışmada çevresel kapasite geriye döndürülemez zarar vermeden çevreyi değiştirmeyi ve dönüştürmeyi hedefler. Köy ve mahallelerin doğal kaynaklarının, florasının ve arkeolojik alanların turizmin gelişmesi için kullanılmasıdır. Köy ve mahallelerde yaşayanlardan 59 kişi doğal kaynakları kullandıklarını ifade ederler (Tablo 169).

**Tablo 169**

**V126 use_natural_resources**

| V126use_natural_resources | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 59 | 60.2 |
| | 2.00 No | 38 | 38.8 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 3.00 | 1 | 1.0 |
| | Total | 98 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 3 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 4 | |
| Total | | 102 | |

Köy ve kasabalarda yaşayanların en fazla kullandıkları bitki şalba (17) ve ısırgan otudur (15) (Tablo 169). Adaçayı (3) ve çitemik (2) yerel halkın kullandığı bitkiler arasında yer alır (Tablo 170). Bu ürünler ağırlıklı evde tüketilir (29) ya da bazen satılır (11). Sadece satıldığını (8) söyleyenlerde vardır.

**Tablo 170**

**V127 used_natural_products1**

| **V127 used_natural_products1** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Adacayi | 3 | 5.3 |
| | 2.00 Salba | 17 | 29.8 |
| | 3.00 Isirgan_otu | 15 | 26.3 |
| | 4.00 kekik | 1 | 1.8 |
| | 5.00 Geven | 1 | 1.8 |
| | 6.00 Defne | 1 | 1.8 |
| | 7.00 Incir | 1 | 1.8 |
| | 8.00 Mantar | 2 | 3.5 |
| | 9.00 Citemik | 2 | 3.5 |
| | 10.00 Ceviz | 1 | 1.8 |
| | 11.00 Eksikulak | 1 | 1.8 |
| | 13.00 Ebegumeci | 2 | 3.5 |
| | 14.00 Lale | 1 | 1.8 |
| | 16.00 Kabak_tikaci | 2 | 3.5 |
| | 17.00 Harnup | 3 | 5.3 |
| | 18.00 melatura | 1 | 1.8 |
| | 20.00 Uzumbagi | 1 | 1.8 |
| | 21.00 Grazing_animals | 1 | 1.8 |
| | 22.00 Yarpiz | 1 | 1.8 |
| | Total | 57 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 44 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 45 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 171**

**V128 consumption_product1**

| V128 consumption_product1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Consumed_at_home | 29 | 60.4 |
| | 2.00 It_is_sold | 8 | 16.7 |
| | 3.00 Consumed_at_home+it_is_sold | 11 | 22.9 |
| | Total | 48 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 53 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 54 | |
| Total | | 102 | |

### 11.3. Turizm İlgisi

Tarihsel çevre, doğal çevre ve doğal kaynaklar turizm aracılığı ile ekonomik gelişmeye önemli katkılar sunar. Asıl mesele ise uzmanların, yerel halkın ve hükümetin bir araya gelerek nasıl bir anlayış geliştirecekleridir.

Bu araştırmanın amacı tarihsel çevreyi temel alarak yerel halk için sürdürülebilir geçim biçimlerinin nasıl ortaya çıkacağını anlamak ve turizmin gelişmesine katkıda bulunmaktır.

Çalışmanın yapıldığı köy ve mahalleler de görüşülen kişilerin tamamına yakını (81) doğal kaynakların turizm için kullanılabileceğini ifade ederler (Tablo 172).

**Tablo 172**

**V129 naturalproducts_fortourism**

| V129 naturalproducts_fortourism | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 81 | 83.5 |
| | 2.00 No | 16 | 16.5 |
| | Total | 97 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 4 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 5 | |

| | | |
|---|---|---|
| Total | 102 | |

Bu doğal kaynakların nasıl kullanılabileceği konusunda ki önerileri ise şifalı bitkilerin ticaretini yapmak (23), turistlere içecek ya da kuru olarak satmak (20), unutulan doğal kaynakları yeniden canlandırmaktır (16) (Tablo 173).

Aşağıdaki alıntı da bu yörelerde yaşayan birisinin bakışı yansıtır:

> **Karaot (63)** Biz burada hep ormandan faydalanıyoruz. Her şeyimizi ormandan alıyoruz. Biz bitkileri evde kullanmak için toplarız. Bitkilerle ilgili turizmle ilgili bir durum yok. Burada çoban kekiği yığınla toplar götürür satar. Birisi dara düşerse gider kekik toplar satar yine para kazanır.

**Tablo 173**

**V129.1 ifyes_benefit1np_tourism**

| V129.1 ifyes_benefit1np_tourism | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Trading_herbs | 23 | 35.9 |
| | 2.00 Sell-to_tourists | 20 | 31.3 |
| | 3.00 Revitalization_of_herbal_dye | 5 | 7.8 |
| | 4.00 Revitalization_of_forgotten_natural_sourcess | 16 | 25.0 |
| | Total | 64 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 37 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 38 | |
| Total | | 102 | |

Bulundukları bölgenin turistik olmasını olumlu görenlerin sayısı 83 iken olumsuz görenlerin sayısı 17'dir (Tablo 174).

**Tablo 174**

**V130 touristic_region_positive**

| V130 touristic_region_positive | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Positive | 83 | 83.0 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 2.00 Negative | 17 | 17.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

Bölgenin turistik olmasına olumlu bakanlar turistlerin kahveye geleceğini (16), gelir kaynağı (12) olacağını ve turistlerin geleceğini ifade ederler (Tablo 175).

**Tablo 175**

**V131 touristic_region_positive1**

| **V131 touristic_region_positive1** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Tourists_visit | 9 | 14.8 |
| | 2.00 Source_of_income | 12 | 19.7 |
| | 3.00 Sitting_at_the_coffee_house | 16 | 26.2 |
| | 4.00 Natural_beauties_of_village | 2 | 3.3 |
| | 6.00 Village_is_promoted_developed | 5 | 8.2 |
| | 7.00 Other | 15 | 24.6 |
| | 8.00 Tourists_didnt_come_inour_childhood | 1 | 1.6 |
| | 9.00 We_didnt_go_castle | 1 | 1.6 |
| | Total | 61 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 40 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 41 | |
| Total | | 102 | |

Bölgede turizmin gelişmesine olumsuz bakanlar ise turistlerin çokluğunun dengeyi bozacağını (4), antik kalıntıların milli parka yola açacağını (2) düşündükleri için olumsuz bakarlar.

**Tablo 177**

**V132 touristic_region_negative1**

| V132 touristic_region_negative1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Maltitude_of_tourists_destroys_balance | 4 | 50.0 |
| | 3.00 Ancient_ruins_lead_national_park | 2 | 25.0 |
| | 5.00 Against_our_identities_and_values | 1 | 12.5 |
| | 6.00 Nobody_wants_foreigners | 1 | 12.5 |
| | Total | 8 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 93 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 94 | |
| Total | | 102 | |

Görüşülenler arasında turistlerle iletişim kurduğunu söyleyenler 54 kişi iken kurmayanlar 46 kişidir (Tablo 179).

**Tablo 179**

**V133 interaction_with-tourists**

| V133 interaction_with-tourists | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 54 | 54.0 |
| | 2.00 No | 46 | 46.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

Görüşülen kişilerin turistlerle iletişim kurma sıklıkları nadiren diyen 25 kişi, bazen diyen 16 kişi, daha önce kurardım diyen ise 14 kişidir. Turistlerle sıksıkla iletişim kuranların sayısı ise 10 kişidir (Tablo 180).

**Tablo 180**

**V134 freq_interactionwith_tourists**

| V134 freq_interactionwith_tourists | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Previously | 14 | 19.4 |
| | 2.00 Sometimes | 16 | 22.2 |
| | 3.00 Frequently | 10 | 13.9 |
| | 4.00 Rarely | 25 | 34.7 |
| | 5.00 Everyday | 7 | 9.7 |
| | Total | 72 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 29 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 30 | |
| Total | | 102 | |

Turistlerle iletişim kurmanın birinci biçimi rehberlik (12), yiyecek içecek satma (11) ve hediyelik eşya satmaktır (Tablo 181).

Tablo 181

**V134.1 interactform1_tourists**

| V134.1 interactform1_tourists | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Selling_gifts | 7 | 12.7 |
| | 2.00 Guiding | 12 | 21.8 |
| | 3.00 Selling_food_and_drinks | 11 | 20.0 |
| | 4.00 Transportaion_of_tourists | 3 | 5.5 |
| | 5.00 Establish_dialog_with_tourists | 5 | 9.1 |
| | 6.00 Every_foreign_is_treated_in_our_home | 2 | 3.6 |
| | 7.00 Guided_tourists-in_ancient_city | 3 | 5.5 |
| | 8.00 Home_was_in_Bodrumkayasi | 1 | 1.8 |
| | 9.00 I_see_tourists_when_they_came | 9 | 16.4 |
| | 10.00 Tourists_came_much_in_past | 1 | 1.8 |
| | 11.00 I_am_a_tourist_guide | 1 | 1.8 |
| | Total | 55 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 46 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 47 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 182'ye göre turistlerle iletişim kurmanın ikinci biçimi ise merhaba demek (11) köye gelen herkesi ağırlamak (9), turistlere rehberlik yapmak (7), yiyecek, içecek satma (6) ve halı satmak tır (3).

**Tablo 182**

**V134.2 interactform2_tourists**

| **V134.2 interactform2_tourists** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Sold_food_and_drinks | 6 | 13.6 |
| | 2.00 Sold_carpets_to_tour | 3 | 6.8 |
| | 3.00 There_were_more_tourists_in past_years | 3 | 6.8 |
| | 4.00 Sales_gifts | 4 | 9.1 |
| | 5.00 Say_Hi | 11 | 25.0 |
| | 6.00 Guide_tourists_to_ruins | 7 | 15.9 |
| | 7.00 Hosted_everbody_came_village | 9 | 20.5 |
| | 8.00 Dont_understand_their_language | 1 | 2.3 |
| | Total | 44 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 57 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 58 | |
| Total | | 102 | |

**Tablo 183**

**V135 family_work_intourism**

| **V135 family_work_intourism** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 35 | 35.4 |
| | 2.00 No | 64 | 64.6 |
| | Total | 99 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 2 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 3 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 183'e baktığımızda görüşülen kişilerden 35 tanesinin hanesinde turizm sektöründe çalışan aile bireyi vardır. Turizmde çalışan aile bireylerinden 18 tanesi otelde ücretli işçi olarak çalışırken, 13 tanesi restoranda, raftingde ve halı satışında çalışır. 5 kişi ise hediyelik eşya satışı yapar.

**Tablo 184**
**V136 1family_ work1_intourism**

| | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 wage_labour_in Hotel | 18 | 46.2 |
| | 2.00 Hostel_owner | 3 | 7.7 |
| | 3.00 Selling_gifts | 5 | 12.8 |
| | 4.00 Other_restaurant_rafting_selling_carpet | 13 | 33.3 |
| | Total | 39 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 62 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 63 | |
| Total | | 102 | |

Turizm geliştiğinde evini otel ~~yada~~ya da lokanta olarak kullanırım diyenlerin sayısı 67 dir (Tablo 186).

**Tablo 186**

**V137 use_house_fortourism**

| **V137 use_house_fortourism** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 67 | 67.0 |
| | 2.00 No | 33 | 33.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 187'e göre, antik kalıntıların yöre için yeni bir gelir kapısı olabileceğini söyleyenlerin sayısı 89'dur.

**Tablo 187**

**V138 ruins_new_ incomesource**

| V138 ruins_new_ incomesource | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Yes | 89 | 89.0 |
| | 2.00 No | 11 | 11.0 |
| | Total | 100 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 1 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 2 | |
| Total | | 102 | |

Kalıntıların yeni bir gelir kapısı olabilmesi için öncelikle turistlerin gelmesi (12) gerekir. Tüm bunlar için yeni bir gelire ihtiyaç (9) vardır. Yine kalıntıların ve köyün örgütlenmeye ihtiyacı vardır (7). Kalacak yer (7) ve restoran (7) olması bir gerekliliktir. Araba yolu (5) yapılması gerekmektedir. 5 kişi ise yerel ürünlerin satılabileceğini ifade eder (Tablo 188).

**Tablo 188**

**V139 ruins_new_ incomesource1**

| V139 ruins_new_ incomesource1 | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Restaurant_is_a_necessity | 7 | 9.1 |
| | 2.00 Revitalisation_of_carpet_weaving | 3 | 3.9 |
| | 3.00 Tourist_arrivals | 12 | 15.6 |
| | 4.00 Car_road_has _to _be_ built | 5 | 6.5 |
| | 5.00 Formal_excavation_will_change_the_village | 6 | 7.8 |
| | 6.00 Places_for_accommodation_is_needed | 7 | 9.1 |
| | 7.00 Treasure_hunting | 4 | 5.2 |
| | 8.00 Sales_of_local_products | 5 | 6.5 |
| | 9.00 Through_the_agency_of_Tourism | 3 | 3.9 |
| | 10.00 Need_a_new_income | 9 | 11.7 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 11.00 Ruins_village_need_organization | 7 | 9.1 |
| | 12.00 herbals_will_treated | 1 | 1.3 |
| | 13.00 Doctor_did_in_Bodrumkayasi | 2 | 2.6 |
| | 14.00 Watchs_stones_and_sits | 1 | 1.3 |
| | 15.00 What_todo-two-holes-house | 1 | 1.3 |
| | 16.00 Vilagers_work_as_government_guards | 1 | 1.3 |
| | 17.00 Depends_on_young_people | 1 | 1.3 |
| | 18.00 Women_had_to_make_order_in_sales | 1 | 1.3 |
| | 19.00 National_park_state_must_do | 1 | 1.3 |
| | Total | 77 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 24 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 25 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 189'a göre yerel gelişme için sulama bir gerekliliktir (23), yine turizm gelişmeye giden yolu açar (10), köyde bir lise ve üniversite kurulmasına ihtiyaç vardır (8), SİT alanı olmaması lazım (6), genç nüfusun olması lazım, halı dokumanın canlandırılması (3) ve aralıksız toplu taşım olması gereklidir.

> **Kocaaliler (18) (K):** Antik kalıntılardan hiçbir şey olamaz. Yıkılmış, tahrip olmuş, onarayım desen onarılmaz. Yol desen yolu yok. Göçmüş, gitmiş.

**Tablo 189**

**V140 local_development**

| **V140 local_development** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Formal_excavation_of-ruins_is_ncessary | 2 | 2.2 |
| | 2.00 Tourism_can_pave_the_way_for-development | 10 | 11.0 |
| | 3.00 Trading should be nature friendly | 2 | 2.2 |
| | 5.00 Village needed to have high school and university | 8 | 8.8 |
| | 6.00 Bed and breakfast is needed | 2 | 2.2 |
| | 8.00 Establish_an_open_market | 2 | 2.2 |
| | 9.00 Nonstop_public_transportaion_needed | 3 | 3.3 |
| | 10.00 Not_conservation_area | 6 | 6.6 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 11.00 Sales_Gozleme_ayran_herbals | 2 | 2.2 |
| | 12.00 Everybody_has_todo_own_work | 4 | 4.4 |
| | 13.00 Young_population_needed | 5 | 5.5 |
| | 14.00 Irrigation_needed | 23 | 25.3 |
| | 15.00 National_park_must_removed | 2 | 2.2 |
| | 16.00 Revitalizing_carpet_weaving | 3 | 3.3 |
| | 18.00 Harnup_ticareti_buyutulebilir | 1 | 1.1 |
| | 19.00 Forest_has_to_be _protected | 1 | 1.1 |
| | 20.00 Dr's_place_has_to_be_revitalized | 1 | 1.1 |
| | 21.00 Old_population_do_nothing | 3 | 3.3 |
| | 22.00 Olive_commerce_developed | 1 | 1.1 |
| | 23.00 Establish_grocery | 1 | 1.1 |
| | 24.00 Development_of_country_is_a_priority | 1 | 1.1 |
| | 25.00 Marble_factory | 1 | 1.1 |
| | 26.00 Bottling_natural_water | 1 | 1.1 |
| | 27.00 Promotion_of_village_necessary | 1 | 1.1 |
| | 28.00 Sanatorium_has_to_bult | 1 | 1.1 |
| | 29.00 New_job_opportunities | 1 | 1.1 |
| | 30.00 Diary_is_needed | 1 | 1.1 |
| | 31.00 State_support_needed | 2 | 2.2 |
| | Total | 91 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 10 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 11 | |
| Total | | 102 | |

Tablo 190'a göre ise yerel gelişme için turizmde bir öncüye (7) ihtiyacı vardır. Yeni iş olanaklarının yanı sıra (7), sebze üretimi yapılmalı (6), iyi bir yol (5) yapılmalıdır.

**Tablo 190**

**V140.1 local_development2**

| **V140.1 local_development2** | | Frequency | Valid Percent |
|---|---|---|---|
| Valid | 1.00 Wedding place | 1 | 1.8 |
| | 2.00 A pioneer is needed for Tourism | 7 | 12.7 |
| | 3.00 Tourism cooperative is necessary | 2 | 3.6 |
| | 4.00 A restaurant is needed | 2 | 3.6 |
| | 5.00 Sales_to_tourists | 2 | 3.6 |
| | 6.00 Sales_ayran | 1 | 1.8 |
| | 7.00 Stone_mine_should_open | 3 | 5.5 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 8.00 New_work_opportunities | 7 | 12.7 |
| | 9.00 Vegetable_production_needed | 6 | 10.9 |
| | 10.00 Houses_has_to_renewed | 3 | 5.5 |
| | 11.00 Hair_goat_hasto_permitted | 5 | 9.1 |
| | 12.00 Sia_revitalized | 1 | 1.8 |
| | 13.00 Tourism_of-natural_beauty | 3 | 5.5 |
| | 14.00 Increase_olive_production | 1 | 1.8 |
| | 15.00 A_good_road_needed | 5 | 9.1 |
| | 16.00 Plan_to_raise_Saanen_goat | 1 | 1.8 |
| | 17.00 Without_factory_not_developed | 2 | 3.6 |
| | 19.00 Promotion_of_fig_necessary | 1 | 1.8 |
| | 20.00 Citizens_has_to_serve | 1 | 1.8 |
| | 21.00 It_has_to_be_Termessos | 1 | 1.8 |
| | Total | 55 | 100.0 |
| Missing | 99.00 | 46 | |
| | System | 1 | |
| | Total | 47 | |
| Total | | 102 | |

## 12. Sonuç

Kültürel mirasın yorumlanmasında ve korunmasında insan merkezli bir bakış açısı konuya yerel halkında dahil olmasını sağlar. Kültürel miras ağırlıklı olarak somut olmayan kültürel mirasa odaklanır. Çevresel kapasite olarak değerlendirilen, tarihi kalıntılar, doğal bitki örtüsü, gelenekler ve yemekler somut olmayan kültürel mirası oluşturur.

Biçimlendirilmiş: Girinti: Sol: 0 cm

Bu araştırmada kesin olan hem somut hem de somut olmayan kültürel mirasın sahibi yerel toplumlardır. Karaot köyünde yaşlı teyzeye “köyünüzde turizm gelişirse neler yapılabilir? diye sorduğumda bana “senin gibiler gelir” diye yanıt vermişti. Bu araştırmada hedeflenen ve daha sonra yapılması planlananları halkın izni olmadan yapmak olanaklı değildir. Devlet halka somut olan kültürel miras üzerinde güç sahibi olma izni vermezken, somut olmayan kültürel mirasın sahibi halktır ve bunua kırsal alanlardaki mülk sahipliği ile elde etmiştir.

Mili park ve SİT kısıtlamaları ile hareket alanını kısıtlasa da örneğin Selge’liler yurtlarını terk etmiyorlar. Kozan’lılar tapulu topraklarına 35.00 zeytin ağacı diktiler. Kuşaklar değiştikçe kültürel mirasın içeriğinin değişmesi kaçınılmaz görünüyor. Ekonomik değişimler toplumsal ve kültürel değişimi de zorluyor ve omuzunda çanta ile turist minibüsüne koşturan kadının bıkkınlığı bu araştırma da yerini buldu. Gitmek istemediği yer onu hayatın içerisinde ikircikli durum içerisine sokan tiyatronun önü.

Genel olarak demografik verilere baktığımızda köyden kente göçün neredeyse tamamlandığı köy ve mahallelerde gelecek kuşakların daha eğitimli ve kent merkezlerinde yaşamaya eğimli olacağını söylemek yanlış olmayacaktır. Dolayısıyla projenin hedefleri açısından bakıldığında projenin hedef kitlesini oluşturacak bireylerin eğitimli ve gelecek planları açısından da kültürel mirasa duyarlılık geliştireceklerini söylemek bu araştırmanın sonuçları açısından önemli bir tespittir. Gençlerin köye dönüp kültürel miras ile ilgili çalışmalar yapmaları ve yaşamlarını buralarda yeniden kurmaları açısından mülkiyet ve mesken konusu oldukça önemlidir.

Kente göçmüş olan haneler, köy ve mahallelerde evleri ve toprakları olsa da misafirdir. Şehirde alıştıkları yaşam biçimini doğdukları yere de dayatırlar. Araştırma alanında gözlemlediğimiz en önemli olgulardan bir tanesi artık yufka ekmeğinin yapılmaması ve kasabadan gelen ekmeğin tüketilmesidir. Selge dışındaki tüm köy ve mahallelerde belde den yada ilçeden gelen somun ekmeğinin oldukça popüler olduğunu görüyoruz.

Köy ve mahallelerde yaşayanların yanında yaşadıkları Pisidia kentlerine verdikleri yerel isimler önemli bir kültürel miras örneğidir. Üçkapı, Taşdandam, Bodrumkayası, Döşemeboğazı yaşayanların bu antik kentlerde gördüklerine verdikleri anlamlarla ortaya çıkar. Antalya’ya geçişi sağlayan göç yollarından birinin Antik çağda, taş

döşenerek yol yapılması, koca koca taşlarla yapılan evlerden oluşan Taşdandam ve Bodrumkayası gözleme dayanılarak verilen isimlerdir.

Asıl antik kentlerin yanında bulunan bu mahallelerden bazılarının resmi adı devlet ve köylüler tarafından değiştirilmiştir. İçinde gebe kelimesi geçtiği için Hasgebe'nin Haspınar olması, Selge antik kenti ile içiçe olan Selge köyünün adının Altınkaya olarak değiştirilmesi yaşayanlar için kâbus haline dönüşür. Selge Selge'dir kimse Altınkaya demez.

Şehir ve kasabalarda yaşayanlar köy ve mahallelerde toprakları ve evleri olduğu sürece ilişilerini devam ettireceklerdir. BabasıKozan'daki toprağnıı satan üniversiteli genç her hafta sonu soluğu Uçansu şelalelerinde alır.

Araştırmanın en önemli sonuçlarından birisi köy ve mahalleye turizm gelecekse oranın gerçek ahalisinin bundan fayda görmesi gerekmektedir. Hem köyde hem de kentte yaşayanlar bu düşünceye sahiptir.

Köy ve mahallelerin gerçek sahipleri bertaraf edilerek planlanan bir gelişme sürdürülebilir değildir.